The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", Inc.
— Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.
WEDNESDAY, NOVEMBER 12, 1958.

LATVIJA
AMERIKĀ

91./731. n-rs. TREŠDIEN, 1958. G. 12. NOVEMBRĪ 8. gads

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte, Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; 3 mēn. $4.50; 6 mēn. 8.50; par 1 gadu $16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, tekstā $3.20—$6.40 par vienu collas slejas telpu.

BAIĻU SAAUSTĀ KOPĪBA IZJŪK

Ģen. de Golls propone mazājām nācijām nepieņemamu lielvalstu virskundzību

P a r i z ē. Bailēs no Padomju Savienības militārās varenības dzimusī Atlantijas organizācija pašreiz pārdzīvo vienu no savām kārtējām iekšējām zemestrīcēm. Iemesls: kopīgais tirgus Eiropā un doma par militārās organizācijas struktūras pārveidošanu.

Piecpadsmit Ziemeļatlantijas organizācijas valstu sadarbība ir vislielākā, kā to liecina pagātnes notikumi, kad, starptautiskam saspīlējumam pieaugot, lielākas klūst bailes no Padomju Savienības. Pēdējais šāds saprašanās pieaugums bija redzams pirms nepilna gada Ziemeļatlantijas organizācijā ietilpstošo valdību galvu konferencē. Raķešlaikmetam sākoties, sadarbība tika atzīta par vienīgo iespēju eksistēt. Minētās organizācijas ģenerālsekretārs Spāks uztraucas, ka agrāko baiļu saaustā kopība tagad atkal sākusākusi irt un ka vislielākā steigā sperami jauni soļi tās atjaunošanai. Spāks uzsver, ka saimniecisko koordināciju Ziemeļatlantijas organizācija nav spējusi panākt. Dažādas nesaskaņas manāmas arī citās nozarēs. Grūtības esot vienoties par raķešbāžu ierīkošanu, Anglijas un Islandes domstarpības zvejas tiesību jautājumos, nopietnais un nepatīkamais Anglijas, Grieķijas un Turcijas strīdus Ķiprā un vispārējā neapmierinātība ar Sav. Valstu politiku Libānā un Formozas šaurumā.

Tagad jau minētajām nesaskaņām gatavojas nākt klāt jaunas. Un, proti, premjērs de Golls, cīnīdamies par Francijas agrākā stāvokļa atgūšanu, grib panākt lielāku noteikšanu Ziemeļatlantijas organizācijā. Lai to veiktu, viņš ieteicis nodibināt lielvalstu (Sav. Valstis, Anglija, Francija) virspadomi, kas noteiktu Ziemeļatlantijas organizācijas politiku. Mazākās valstis, protams, par kaut ko tādu negrib ne dzirdēt. Par šo jautājumu starp citu Bonnā pagājušās nedēļas nogalē apspriedās Kanadas ministru prezidents Dīfenbeikers ar Rietumvācijas kancleru Ādenaueru. Abi valstsvīri vienojās, ka de Golla priekšlikums nav pieņemams.

TORONTO NODAĻAS 8. GADA SVĒTKI

Augšā: DV KV priekšsēdis V. Mukts nodaļas 8. gada svētku aktā iepazīstina viesus ar nodaļas tapšanas gaitām, sākuma grūtībām un vēlākajiem panākumiem.

Apakšā: nodoļas pr-ks P. Ratnieks (no labās) sarunā ar Vanagiem J. Fogeli, V. Muktu un O. Kļavenieku. J. Kreiļa uzņ.

PAMIERS KUBĀ

Nemiernieku vadonis Kastro respektē Starptautisko Sarkano Krustu.

H a v a n ā. Lai atbrīvotos no pēdējā nolaupītajā lidmašīnā sagūstītiem pasažieriem, nemiernieku vadonis Kastro pasludinājis 30 stundu garu pamieru, kura laikā gūstekņi tiks nodoti Starptautiskajam Sarkanajam Krustam. Nemiernieki solījušies atbrīvot 25 lidmašīnā sagūstītos (lidmašīnu nemiernieki piespieda nolaisties viņu teritorijā), kā arī ap 120 valdības karavīru, to starpā vairākus ievainotos. Kastro grupas dalībnieki paskaidro, ka dažāda vietēja rakstura sadursmēs Orientes provincē vien pēdējo desmit dienu laikā sagūstīti vairāk kā 100 regulārās armijas karavīru.

Kamēr Santiijago de Kuba tuvumā valdīja pamiers, kādā Havanas priekšpilsētā valdības karaspēks pārsteidza un nogalināja 3 Kastro tuvākos sabiedrotos, to starpā 1 sievieti.

KREMLIS PAREĢO PANĀKUMUS

Konferencei jāierobežojas vienīgi ar techniskas dabas jautājumiem, — brīdina Sav.Valstis.

Ž e n ē v ā. Šīs nedēļas sākumā Ženēvā atklāja 10 nāciju konferenci, kuras uzdevums būs mēģināt vienoties, kā vislabāk izvairīties no pārsteiguma uzbrukuma iespējām. Kā Rietumus, tā Austrumus konferencē reprezentēs 5 valstis, un sagaida, ka kopskaitā sarunās piedalīsies vairāk kā 200 zinātnieku un militāro lietpratēju. Rietumus Ženēvā pārstāv Sav. Valstis, Anglija, Francija, Kanada un Italija. Austrumu vārdā runās delegāti no Padomju Savienības, Polijas, Rumānijas, Čechoslovakijas un Albānijas.

Iebraucot Ženēvā, Padomju delegācijas vadītājs, ārlietu ministra vietnieks Kuzņecovs paskaidroja sekojošo: „Tā kā ir zināms, ka Padomju Savienības valdība pārņēma iniciātīvu savās rokās, lai īstenotu šo konferenci, mēs darīsim visu, kas vien stāv mūsu spēkos, lai sarunas varētu sekmēties."

Rietumi par piecu nedēļu ilgo sarunu eventuālajām izredzēm ir jau daudz piesardzīgāki. Sav. Valstis pat atzinušas par vajadzīgu oficiāli atgādināt Padomju Savienībai, ka konference ieturama tikai techniskas dabas robežās un ka politiskie lēmumi, kas saistīti ar atbruņošanos, pieņemami citā vietā un citā laikā. Rietumi atklāti vīpsnā arī par Padomju Savienības „iniciātīvas pārņemšanu", kas nav nekas cits kā vienīgi pozitīva atbilde uz prezidenta Eizenhauera priekšlikumu. Vispārējo atmosfairu bojā arī vēl fakts, ka Padomju Savienība turpina atomieroču mēģinājumus, kamēr tai pašā Ženēvā risinās sarunas par mēģinājumu pārtraukšanu un pārtraukšanas pārraudzību.

Visiem Daugavas Vanagiem jāiesaistās valsts 40 g. svētku sarīkošanā

DV Kanadas valdes sēde notika 9. novembrī DV namā, Toronto. Tajā piedalījās 7 DV KV locekļi, revīzijas komisijas prdis un LNAK Jaunatnes nozares vadītājs T. Kronbergs.

Apspriežot aprūpes darba saskaņošanas instrukciju, ko savā sēdē pieņēmuši organizāciju pārstāvji, to pieņēma bez grozījumiem. Jācer, ka instrukciju pieņems arī LNAK valde un palīdzības darba saskaņošanas komiteja varēs sākt darboties.

Sakarā ar to, ka sacensībai „Latviešu karavīru cīņa Pirmā un Otrā pasaules karos", kas bija izsludināta ar termiņu līdz 10. oktobrim, darbus iesūtījis tikai viens dalībnieks, valde nolēma sacensības termiņu pagarināt, uzdodot valdes priekšsēdim V. Muktam sazinā ar LNAK skolu daļas vadītāju noteikt pagarināto termiņu. Valdes locekļi atzina, ka latviešu skolas sacensībai pieškīrušas maz vērības. Ja skolas būtu mudinājušas skolēnus rakstīt, būtu ienākuši vairāki darbi.

Valde saņēmusi ziņas, ka 1954. gadā Vladimiras cietumā atradies latvietis Maigonis Upenieks. Ja kādam būtu vēlēšanās saņemt tuvāku informāciju, lūdz rakstīt DV KV.

Valdes priekšsēdis ziņoja, ka kāda tautiete ASV atkārtoti lūgusi ievietot laikrakstā uzsaukumu, lai tautieši iemaksā ziedojumus kāda invalida, kas atrodas Austrālijā, aprūpēšanai. Lai noskaidrotu apstākļus, valdes prdis sazinājies ar Austrālijas DV valdi, kas paskaidrojusi, ka tā invalidam izsniegusi pabalstus. Valde pievienojās priekšsēža ieskatam, ka ziedojumus nevar vākt atsevišķām personām, bet gan visiem aprūpējamiem, un tie jāsadala pēc vajadzības. Ja vāks ziedojumus katrai atsevišķai personai, tad cietēji būs aprūpējamie. — Citam savāks lielākas summas, cits nedabūs nekā.

Nolēma nosūtīt Zviedrijas DV valdei pasūtinājumu zāļu sūtīšanai uz Latviju, ar piezīmi, ja receptēs minētie zāļu daudzumi gadījumā būtu par lieliem, tos samazināt pēc viņu ieskatiem.

Kasieris lūdz nodaļām maksājumus par 3. un 4. ceturkšņiem nokārtot vēlākais līdz 20. decembrim, lai nerastos traucējumi ar gada noslēgumiem. Bez tam valde nolēma samaksāt $22.50 par jaunatnes žurnālu Ceļinieks.

Sakarā ar Latvijas 40 gadu svētkiem, valde uzaicina nodaļas un ikvienu DV organizācijas biedru atbalstīt svētku labu noorganizēšanu un apmeklēšanu. Iespaidīgi tie būs tikai tad, ja būs labi noorganizēti un arī kupli apmeklēti. Ikviena Daugavas Vanaga pienākums ir aktīvi iesaistīties šai latviešu tautas demonstrācijā. Tāpat valde ieteic nodaļām, ja vien iespējams, noturēt svinīgas valdes sēdes tieši 18. novembrī, lai atcerētos to lielo dienu, kad tapa mūsu neatkarīgā Latvija.

PADOMJU SAVIENĪBA TURPINA MĒĢINĀJUJUMUS

SAV. VALSTU ATOMENRGIJAS KOMISIJA UZTVĒRUSI PADOMJU ATOMSPRĀDZIENUS 1. UN 3. NOVEMBRĪ.

A p v i e n o t ā s N ā c i j ā s N u j o r k ā. Kad Ženēvā 31. oktobrī sākās sarunas par pārraudzītas atomieroču mēģinājumu pārtraukšanas ievērošanu, Rietumi cerēja, ka vismaz sarunu laikā Padomju Savienība attūrēsies no tālākiem mēģinājumiem. Apvienoto Nāciju pilnsapulces politiskā komisija ieteica nemēģināt sarunu laikā atombumbas, šo priekšlikumu Sav. Valstis un Anglija arī solījās ievērot. Padomju Savienība to nesolījās darīt un, kā tagad zino Sav. Valstu atomenerģijas komiteja, to arī nedara. Jau Ženēvas sarunu pirmajā nedēļā — šī gada 1. un 3. novembrī krievi izmēģinājuši divas atombumbas. Par minētiem sprādzieniem Savienotās Valstis iesniegušas ziņojumu Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāram Hammeršildam.

Kalamazū

Latvijas valsts dibināšanas 40. gadskārtai veltītu sarīkojumu rīko Latviešu biedrība kopā ar citām vietējām organizācijām 16. novembrī, plkst. 18,00 Kalamazū kolledžas Stetsona kapellā. Svētku runu teiks prof. J. Laimiņš no Bostonas. Koncerta daļā piedalās dziedātāja Austra Ruševica (soprāns) un koris „Dziesmu Vairogs" dir. A. Kalnāja vadībā.

ZIŅAS ĪSUMĀ

● Pagājušajā nedēļā Pekinga uztraucās, ka amerikāņu dotie lielgabali no Kvēmojas salas raidījuši smacējošo gāzu granātas pret cietzemes baterijām. Nacionālisti un amerikāņi šīs ziņas kategoriski noliedz, taču pašā laikā baidoties, ka smacējošo gāzu granātas varētu sākt šaut komūnisti.

Šai sakarā pie visu Kvēmojas garnizona karavīru sāniem tagad parādījušās Otrā pasaules kara sākumā tik populārās gāzmaskas.

● Pēc divu mēnešu ilgas izmeklēšanas Toronto Ziemeļjorkas pašvaldībā apcietināti vienpadsmit policisti, kas apvainoti dažādās sīkās zādzībās un zagtu mantu pieņemšanā. Domā, ka zagto mantu kopvērtība sasniegs 2.000 — 3.000 dolaru. Sakarā ar izmeklēšanu izdarītajās kratīšanās vainīgo policistu dzīvokļos atrasti zagti paklāji, spīningi, golfa kūjas u. t .t.

● Savā Tālo Austrumu ceļojuma laikā Kanadas finanču ministrs Flemings Tokio izteicās, ka Kanadas valdība nav domājusi par komūnistu Ķīnas atzīšanu. Tai pašā laikā ministrs uzsvēra, ka Kanada turpinās palīdzības sniegšanu brīvajām Tālo Austrumu valstīm. Tekošajā budžeta gadā Kanada līdzšinējo ārtavu Kolumba plānam paaugstinājusi par 50%.

● Sarkano lapsu trakuma sērga Ontario sākusi pieņemt tādus apmērus, ka Blūmingdēles un Draitonas apgabalos talkā izsaukti karāvīri slimo meža dzīvnieku iznīcināšanai. Vairākos gadījumos sasirgušās lapsas uzbrukušas bērniem, suņiem un pat mājlopiem.

● Par pretvalstisku darbību Irakas galvaspilsētā apvainots un apcietināts plkv. Abdels Salams Arifs, viens no jūlija revolūcijas vadītājiem un vēlākais ministru prezidenta un bruņoto spēku virspavēlnieka vietnieks. Pēc vairākām domstarpībām ar premjēru Kassemu Arifs abus pēdējos amatus zaudēja un tika iecelts par sūtni Rietumvācijā. Strapaikā, acīmredzot, viņš atkal atgriezies Bagdadē un sācis darboties pret Kassema režīmu.

JAUNAS NEVEIKSMES ŠĀVIENĀ UZ MĒNESI

V a š i n g t o n ā. Sav. Valstu gaisa spēku raķešzinātnieki piedzīvoja kārtējo vilšanos 8. novembra agrā rīta stundā, kad mēnesim domātā raķete aizceļoja uz Afriku. Līdz šim saņemtā informācija liecina, ka minētā neizdošanās izskaidrojama ar kļūmi raķetes trešās fazes motorā, kas nav sācis darboties. Raķete uzlidojusi gaisā ap 1000 jūdžu, sasniedzot 16.000 jūdžu ātrumu stundā — kas ir vismaz 8.000 jūdžu stundā par maz, lai varētu atrauties no zemes pievilkšanas spēka ietekmes. Raķetes trešās fazes motoram neiedarbojoties, tā sākusi zaudēt augstumu un nokritusi kaut kur Afrikas vidienē.

PASTERNAKA TRAĢĒDIJAS BEIGU CĒLIENS

‚ATZĪŠANĀS' UN ‚GRĒKU SŪDZE'

KĀ JAU LA PRIEKŠPĒDĒJĀ N-RĀ RAKSTĀ CHRUŠČEVA NELIETĪBĀM NAV ROBEŽU PAREDZĒJĀM, NOBEĻA PRĒMIJAS LAUREĀTU BORISU PASTERNAKU — LIELO GAISMEKLI KOMŪNISTU ELLES TUMSĀ — CHRUŠČEVAM AR ČEKAS PALĪDZĪBU IZDEVĀS SALAUZT. LŪK, KO GODALGOTĀ ROMĀNA „DOKTORS ŽIVAGO" AUTORS KOMPARTIJAS OFICIOZĀ „PRAVDA" 6. NOV. NUMURĀ PAR SEVI UN SAVU GRĀMATU TAGAD RAKSTA:

„Lūdzu „Pravdas" redakciju publicēt manu paziņojumu. To atzīstu par nepieciešamu taisnības interesēs.

Viss, kas ar mani notika, bija manas darbības dabiskās sekas; visa mana rīcība sakarā ar man piespriesto Nobeļa prēmiju — bija brīvprātīga.

Nobeļa prēmiju es pieņēmu kā balvu par saviem nopelniem literātūrā. Par to biju iepriecināts un savas jūtas izteicu telegrammā Zviedrijas akadēmijas sekretāram.

Bet es biju netaisns. Mana kļūda radās sakarā ar to, ka mana kandidātūra Nobeļa prēmijai bija izvirzīta jau pirms 5 gadiem, t. i. — pirms mana romāna nākšanas atklātībā.

Nedēļas beigās, kad redzēju, kādus apmērus pieņem ap manu grāmatu sacelta kampaņa, es sapratu, ka prēmijas piešķiršana **ir politisks akts** (pasvītrojums mūsu. Red.), kas noveda pie drausmīgām sekām; tad uz paša iniciātīvu, bez ietekmes no kādas citas puses, **Ir brīvprātīgi nosūtīju atteikšanos** (pasvītrojums mūsu. Red.).

Savā vēstulē Ņikitam Sergejevičam Chruščevam es teicu, ka pie Krievijas esmu saistīts ar savu dzimšanu, dzīvi un darbu, ka to atstāt un izceļot uz ārzemēm priekš manis būtu neiedomājams notikums.

Ar to esmu domājis ne tikai manas saistības ar valsti, kurā piedzimu, un tās darbu, bet arī ar tās tautu, tās pagātni, tās **slaveno tagadni** (pasvītrojums mūsu. Red.) un nākotni.

Un lūk šķēršļi, kurus paša vainas dēļ esmu radījis ar savu romānu, kļuva par necaurejamu sienu starp mani un šīm saistībām.

Man nekad nav bijusi vēlēšanās nodarīt kādu ļaunumu manai zemei un manai tautai.

Žurnāla „Novij Mir" redakcijas kollēģija mani brīdināja, ka manu romānu lasītāji varētu nepareizi iztulkot — kā darbu, kas vērsts pret Oktobra revolūciju un padomju sistēmas pamatiem. **Tad es to neiedomājos, bet tagad nožēloju** (pasvītrojums mūsu. Red.).

Patiešām ,ja ievēro mana romāna kritiķu atzinumus, var likties, ka es savā grāmatā pieturos pie šādiem maldīgiem principiem. It kā es apgalvoju, ka katra revolūcija ir — vēsturiski nelikumīga parādība, un ka Oktobra revolūcija šinī nozīmē Krievijai atnesusi nelaimi un krievu intelliģences sabrukumu.

Tagad man ir pilnīgi skaidrs, ka es nevaru attaisnot savus tik neveiklus apgalvojumus. Mans darbs, kas izpelnījies Nobeļa prēmiju, devis iemeslu šāda veida nevēlamam iztulkojumam, ko nākas tikai nožēlot, un šī iemesla dēļ es arī atteicos no prēmijas.

Ja mana grāmata nebūtu iespiesta, ko es lūdzu savu italiešu izdevēju nedarīt — tās publicēšana citās zemēs izdarīta bez manas atļaujas — es būtu varējis izlabot tajā kļūdas, kaut arī tikai daļēji. Bet grāmata ir iespiesta, un tagad par to runāt ir daudz par vēlu.

Nekādas vajāšanas šīs vētrainās nedēļas laikā es neesmu piedzīvojis. Mana dzīvība nav bijusi nekādās briesmās, un mana brīvība nav bijusi apdraudēta.

Man gribētos vēlreiz pasvītrot, ka visa mana rīcība bija brīvprātīga. Man tuvi cilvēki labi zina, ka nekas virs zemes nespēj mani piespiest novirzīties no taisnā ceļa vai rīkoties pret paša sirdsapziņu.

To pašu var teikt par šo lietu. Diezin vai man vajadzētu vēl pie tā piebilst, ka neesmu bijis ne zem kāda spiediena un ka šo paziņojumu es sniedzu no savas brīvas gribas gaišā ticībā savai nākotnei un nākotnei vispār, lepojas ar laikmetu (pasvītrojums mūsu. Red.), kurā es dzīvoju, un tautu, kas man ir visapkārt.

Esmu pārliecināts, ka man izdosies atjaunot savu labo vārdu un no jauna izpelnīties savu biedru uzticību. B.Pasternaks."

Pēc šīs vēstules satura, ja kāds to ņemtu nopietni, būtu jātaisa paradoksāls secinājums: ka liels rakstnieks, cilvēks ar spēcīgu intellektu, gaišu prātu un labs savas vides apstākļu pazinējs, kas, cīņā par tiesībām un taisnību, cilvēces politiskajā un literātūras vēsturē ieminis dziļas pēdas, ko atzinīgi novērtē visa kultūrālā cilvēce, pēkšņi tās aizbēr ar gružiem — atzinību noraida.

Bet . . . Pasternaka „apgalvojums", ka savā romānā Doktors Živago viņš pielaidis liktenīgu klūdu, neapdomīgi vēršoties pret Oktobra revolūciju un padomju iekārtas pamatprincipiem, protams, ir Kremļa vīru diktāts Čekas pistoles aizsegā; tas nepārprotami lasāms katrā vēstules teikumā.

Tā traģiskais notikums ar B. Pasternaku ir viens no neskaitāmiem pierādījumiem tam, ka komūnisti ar savām mežonībām spēj salauzt arī garīgi lielu cilvēku, kad tam jāglābj sava un savu piederīgo kailā dzīvība.

Šī brīvības cīnītāja traģēdija sāpīgi atbalsojas visā pasaulē, īpaši apspiestajās tautās, tā lieku reizi pierādot, ka komūnisms ir tikai kaila fiziskā vara, kas neglābjami sabruks, tikko tai izņems no rokām ieročus.

Huseinam draud jaunas briesmas

NASERS PAREĢO IZRAĒĻU IEBRUKUMU JORDĀNĀ

K a i r o. Libānas krizei apklustot un angļiem izvācot savus spēkus no Jordānas, Vidējie Austrumi ir atgriezušies pie sava parastā saspīlējuma. Pašreiz aktuālas atkal ir vecās nesaskaņas Izraēlas un Apvienotās Arabu Republikas starpā, ko pierāda pagājušās nedēļas robežsadursmes. Pēc veca paraduma nesaskaņās tiek iejaukta arī Jordāna, kurai Nasers pareģo Izraēlas invāziju, un solās steigties tai palīgā. Izraēlas ministru prezidents Ben-Gurions uzbrukuma gatavošanu Jordānai noliedz. Minētā ziņa starp citu starptautisku ievērību nav vēl ieguvusi ,kādēļ ļoti iespējams, ka tā nav nekas vairāk kā vienīgi Nasera propaganda. Pēdējais apgalvo, ka tiklīdz Jordānas karalis Huseins būs atstājis savas zemes robežas, lai uzsāktu garāku atvaļinājumu veselības uzlabošanai, Izraēlas armija sāks maršēt uz Jordānu.

Apvienotās Arabu Republikas prezidentam naidīgas arabu **diplomātiskās** aprindas domā, **ka Nasera** interesei Jordānas labklājībā varētu būt pavisam citi iemesli nekā izraēļu atvairīšana. Un, proti, Nasers, kas jau sen kāro Jordānu pievienot savai republikai, varētu mēģināt izmantot propagandas ceļā uzpūsto Izraēlas agresivitāti kā iemeslu iesoļošanai Jordānā. Otra varbūtība — arī sakarā ar paredzēto karaļa Huseina prombūtni — ir Nasera atbalstīts politisks apvērsums. Angļu karaspēks Jordānu ir atstājis. Pašreiz visa karaļa vara balstās uz slaveno Arabu leģionu. Ja to Naseram izdodas dabūt savā pusē, tad Huseina neatkarīgās Jordānas dienas būtu skaitītas.

St. Katarīnēs, Ont.

Latvijas valsts proklamēšanas 40 gadu atceres svinībām veltīts vietējās latviešu ev.- lut. draudzes dievkalpojums notiks svētdien, 16. novembrī, plkst. 15,30, draudzes baznīcā, Russell ielā.

Valsts svētku priekšvakarā — 17. novembrī, plkst. 22 vietējā raidītājā — CKTB, vilnis 620, notiks Latvijas valsts svētkiem veltīts latviešu dziesmu un mūzikas raidījums.

Svētku akts St. Katarīnes, Niagaras un apkārtnes latviešiem notiks svētdien, 23. novembrī, pl. 18,30, St. Katarīnēs, Maywood skolā, Johnson ielā pie QEW. Svētku runu teiks Komitejas Latvijas brīvībai loceklis Vilis Hāzners. Koncerta daļā — latviešu skolas skolēnu, skautu un vīru koŗa Viesturs (dirig. L. Albertiņa) priekšnesumi.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

IEŠKATS DEMOKRATIJAS IZPRATNĒ

P. DREIMANIS

Valsts ir organizēta tauta noteiktas territorijas robežās; organizēšanas darbu veic valsts vara. Tās nesēji noteic valsts veidu. Ilgāku laiku vara bija tam, kam bija spēks. Par tiesībām tad maz interesējās, bet tikai meklēja un organizēja tos spēkus, ar kuru palīdzību bija iespējams turēties pie varas. Spēkam sekoja tiesības kā atsavinājums no tā. Tad bija labvēlīgi apstākļi privilēģiju iegūšanai un sabiedrisko iekārtu izveidošanai.

Ražotājas masas sākumā bija dzimtbūšanas stāvoklī; atbrīvojušās no tā, viņas bija ar ļoti ierobežotām tiesībām kā politiskā, tā arī sociālā, brīvības un izglītības ziņā. Izceļot cilvēka vērtību un piedalīšanos kultūras darbā visās tās nozarēs, nebija attaisnojami masu ierobežojumi tiesību ziņā.

Rūpnieki un tirgotāji sasniedza lielu materiālu labklājību un bieži pārspēja privilēģētos turības ziņā. Vispāri noskaidrojās cilvēku spējas un lielo iespēju dažādība. Tad privilēģētie bija spiesti atteikties no savām priekšrocībām. Tādos apstākļos dinastijām vajadzēja piekāpties turīgāko pilsoņu priekšā, piešķirot tiem politiskās tiesības ;ar laiku tās ieguva arī masas. Ja dinastijas tām pretojās, tad viņas likvidēja un proklamēja republikas. Izbeidzās arī sabiedriskās kārtas. Ražotāji sāka apzināties savas šķiru intereses un organizēties ar nolūku aizstāvēt savas tiesības un brīvības, kas viņiem arī izdevās. Tad iestājās demokratijas jeb tautvaldības laiki.

Demokratijā suverēnā vara pieder tautai, kas pati tieši vada savu dzīvi vai uztic tās vadību uz laiku ievēlētiem pārstāvjiem. To vēlēšanās piedalās visi balstiesīgie vīrieši un sievietes. Vēlētie deputāti vecajās valstīs parasti sastāda divas palātas; dažās vecajās valstīs viena no minētajām palatām sēž iecelti locekļi. Jaunajās valstīs parasti ir viena palāta.

Šīs palātas izdod likumus kopdzīves regulēšanai un kopdarbības saskaņošanai, kā arī ievēlē valsts prezidentu; dažās demokratijā prezidentu vēlē paši tauta Ja par likumdevējiem ievēlēti labākie tautas locekļi, tad nav iemesla neuzticēties viņiem arī prezidenta vēlēšanās. Ja likumdevējus un prezidentu ievēl visa tauta, tad ir divi varas nesēji ar vienādu autoritāti, kam pagātnē ir bijušas nevēlamas sekas.

Ja valstī ir viena likumdošanas iestāde ,tad prezidentam vai kēniņam arī jādod tiesības piedalīties likumdošanā, vismaz griezties pie tautas, lai pārliecinātos, vai deputāti bauda tautas uzticību. Iespējams arī plebiscits jeb tautas nobalsošana par palātā izstrādātiem likumprojektiem.

Likumdošanas iestādes vairākums izrauga no sava vidus ministru prezidentu, kam valsts prezidents vai kēniņš uzdod sastādīt ministru kabinetu. Ministru prezidents ar savu kabinetu stādās priekšā likumdošanas iestādei un nolasa valdības deklarāciju, par kuru notiek debates un pēc tām uzticības izteikšana jaunajam ministru kabinetam, tās dod viņam tiesības vadīt valsts dzīvi, kamēr viņam likumdošanas iestādē ir vairākums. Kad tā vairs nav, tad sastādās minētā kārtībā jauns kabinets. Dažās demokratijās valsts un ministru prezidenta pienākumi uzticēti vienai personai; tur ministri parasti atbildīgi ne likumdevēju, bet prezidenta priekšā.

Ministru kabinets vada valsts dzīvi ar ierēdņu vai pašvaldību palīdzību. Demokratijās jādod priekšrocība vietējām (pilsētu un lauku) pašvaldībām, kuru darbu saskaņo un uzrauga valsts centrālo iestāžu darbinieki — ierēdņi. Pašvaldību darbinieki pazīst vietējo dzīvi, sajūt savu atbildību vēlētāju priekšā un tāpēc vairāk ievēro iedzīvotāju intereses nekā ierēdņi. Pašvaldības arī veicina sabiedriskās pašdarbības attīstību, kam demokratijās liela nozīme.

Tiesnešus ar attiecīgo juridisko izglītību izrauga atiecīgās tiesu iestādes saziņā ar tieslietu ministru un apstiprina likumdošanas iestāde, pēc kam viņus var atcelt tikai ar tiesas spriedumu par noziegumiem, kas nav savienojami ar tiesneša godu un stāvokli. Tas nodrošina tiesas neatkarību no likumdevējiem un valdības. Visai tiesu iekārtai jābūt tādai, ka pilsoņiem ērti pieejama attiecīgā tiesas instance, tajā iespējama brīva publiska aizstāvēšanās un spriduma pārsūdzība augstākā instancē. Kriminālietās vēlama zvērināto tiesa, kas spriež pēc sirdsapziņas un tā nodrošina savam laikam, bet ne novecojušam likuma burtam piemērotu spriedumu.

Izglītības ziņā demokratijai jānodrošina visiem attiecīgā vecuma bērniem obligāta elementārā izglītība un arodnieciska rakstura papildskola tiem, kas neturpina savu izglītību vidējās mācības iestādēs, kuŗām jāsniedz jauniešiem arodnieciskā izglītība vai vispārīgā, lai sagatavotu studijām augstskolā. Pārejai no vienas skolas pakāpes otrā jābūt brīvai, aprobežojoties ar skolēnu izlasi pēc spējām, lai ikvienam darbam gatavotos tie, kam piemērotas tieksmes un spējas. Tas izdarāms pārbaudījumos vai novērojot audzēkņus jaunās mācību iestādes darbā pirmajā pusgadā. Mazturīgiem spējīgiem skolēniem pašvaldības un valsts materiālā ziņā nodrošina iespēju turpināt izglītību. Demokratijai jāveicina mākslas attīstība, izvairoties tikai no mazvērtīgu mākslas darbu pieauguma.

Sirdsapziņas, sapulču, organizēšanās, personas, vārda un citas brīvības, kā arī dzīvokļa un korespondences neaizskaramība — parastās demokratiskās pradsības, kuŗu nodrošināšana atkarīga no likumdevējiem, tāpat kā valsts un baznīcas attiecību noķārtošana. Teorijā, protams, viegli nospraust visu minēto jautājumu nokārtošanas robežas, bet dzīves īstenībā katrā valstī ir savādāki dzīves un darba apstākļi, un no tautvaldības viedokļa nevienam nav dotas tiesības pārmest atiecīgai tautai, ka viņa minētos jautājumus ir nokārtojusi saskaņā ar savām īpatnībām un uzskatiem. Jārūpējas tikai par to, lai demokratiskā iekārta tiešām būtu neviltota tautas griba un lai viņa netraucētu citas valstis mierīgā dzīvē un darbā. Vēl, protams, jāņem vērā pats cilvēks kā visaugstākā būte zemes virsū. Viņš nedrīkst pārvērsties par līdzekli dažu godkārīgu cilvēku vai fanātiku nolūku sasniegšanai. Cilvēcības vai humānitātes vārdā katram tautas loceklim jāgarantē iespēja brīvi izteikt savas domas, apvienoties un organizētā veidā aizstāvēties.

Pilsoņu pienākumi galvenokārt šādi: 1) visiem pilsoņiem jāstrādā un ar savu darbu jāveicina tautas kultūrālā attīstība un valsts varenība; 2) visiem pilsoņiem jāmaksā tiešie nodokļi proporcionāli un progresīvi viņu ienākumiem, atskaitot no tiem iztikas minimu; no netiešiem nodokļiem demokratijās jāizvairās; 3) visiem pilsoņiem jāgatavojas un jāpiedalās valsts aizsardzībā, izņemot tos, kuru veselības stāvoklis neļauj nevienā no tās veidiem darboties; 4) visiem pilsoņiem un pilsonēm jāpiedalās vēlēšanās.

Valsts nodrošina visiem darbiniekiem ārstēšanos un iztiku slimības un nelaimes gadījumos, kā arī vecuma dienās.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

DARBS TAUTAS UN TĒVZEMES NĀKOTNEI

DV TORONTO NOD. ATZĪMĒ 10 G. DARBĪBU

Kādas organizācijas darbu un gaitas var salīdzināt ar grāmatu, kuŗas autors ir pati organizācija. Šādai grāmatai ar astoņām lapaspusēm pielīdzināma arī DV Toronto nodaļa, kā to savā uzrunā pieminēja nodaļas priekšnieks P. Ratnieks. Katra lapaspuse atspoguļo aizvadīto gadu darbu un panākumus, kas galvenokārt izpaužas aprūpes laukā, kur nodaļa kara invalīdiem un grūtdieņiem savākusi pāri par 14,000 dolaru. Tāpat arī sabiedriskā darbā panākumi nav mazie, ko raksturo dažāda veida kultūrālo un sabiedrisko sarīkojumu 12,000 dolaru apgrozījums. Ieejot desmitā darbības gadā, jaunajā lapaspusē būtu rakstāms prezidenta Kārļa Ulmaņa aicinājums — būt nacionāli vienotiem, kam sevišķa nozīme ir pašreizējos apstākļos kopīgā ciņā par tautas un tēvzemes nākotni. Uz šādu vienprātību nodaļas priekšnieks P. Ratnieks aicināja Daugavas Vanagu saimi un labvēļus, kas 7. novembrī pulcējās DV Toronto nodaļas gada svētku aktā.

Svinīgā akta svētbrīdi vadīja māc. A. Lūsis, atzīmējot pulkveža Lobes vārdus, ka lūgšana ir skaistākais ciņas veids, kas arī var vest pie uzvaras.

Plašāku vēsturisku atskatu par DV Toronto nodaļas dibināšanu un tālākām gaitām sniedza DV KV priekšsēdis V. Mukts, kas bijis aktīvs nodaļas darba līdzgaitnieks kopš tās dibināšanas 1950. g. 30. jūnijā. Saistošā stāstījumā V. Mukts, lieki nekavēdamies pie veikumu uzskaites, kā to parasti šādos gadījumos mēdz darīt, runāja par grūtībām, ar kādām DV darbiniekiem bija jāsastopas kopš nodaļas dibināšanas. Pirmo iecejotāju, bijušo karavīru, starpā tanī laikā par organizācijas dibināšanu valdīja zināma skepse, kas izrādījusies nepamatota. Pēc pirmo grūtību pārvarēšanas, nodaļas biedru skaits no 20 īsā laikā pieauga uz 90, bet nodaļas atklāšanas sarīkojumā 1950. g. 28. sept. pulcējās vairāk kā 500 cilvēku. Šī ideja gāja vēl tālāk, un tanī pašā gadā sāka organizēties DV nodaļas arī vairākās provinces pilsētās, kā Norandā, Hamiltonā, Montreālā, St. Katarinēs, Londonā u. c. Pirmajās DV gaitās aktīvi piedalījās daudzi pazīstami sabiedriski darbinieki, kā E. Krūka, organizējot pirmās Dziesmu dienas Kanadā, kas tagad izveidojušies par tradicionāliem Dziesmu svētkiem. Tāpat arī I. Jankovska ideja par Latviešu dienām kļuvusi par gadskārtēju tradiciju.

Lielu rosību uzrādījušas arī Daugavas Vanadzes, kas sāka organizēties jau drīz pēc nodaļas dibināšanas. Šinī darbā lieli nopelni ir T. Krūkai un M. Gruzītei. Daugavas Vanadžu darbs radījis sabiedrībā plašu atsaucību. Jau pirmajos mēnešos tautieši saziedoja tik daudz drēbju, ka sūtīšanas izdevumi uz Vāciju vien pārsniedza $200.—.

Ar lielu neatlaidību pārvarētas arī telpu grūtības, kur bez pašu biedru ziedojumiem lielu atbalstu sniedzis māc. A. Lūsis, izcēdājot prāvu aizdevumu no Misuri sinodes. Un tā 1951. g. 15. nov. DV Toronto nodaļa kļuva par sava nama īpašnieci; tas visus gadus bijis organizācijai liels atbalsts.

Savu atmiņu noslēgumā DV KV priekšsēdis V. Mukts aicināja visus būt vienotiem kopīgā darbā un roku rokā strādāt nacionālā darbā, aizmirstot personiskas simpatijas vai antipatijas.

DV Toronto nodaļu gada svētkos sveica LKAK priekšsēdis J. Niedra, DV Montreālas nodaļas vārdā O. Kļavenieks un Savstarpējās sadarbības līgas latviešu pārstāvis N. Austriņš. Rakstveida apsveikumus bija sūtījuši LNAK valdes priekšsēdis A. Svenne, DV CV un DV Bramptonas nod. priekšsēdis J. Ronis.

Svinīgā akta noslēgumā DV KV priekšsēdis V. Mukts pasniedza atzinības rakstus par rosmi un nopelniem nodaļas darbā Lūcijai Libietei, Vērai Bebrei, Jānim Jansonam, Jānim Treijam, Arnoldam Kvēpam un Robertam Puriņam.

Nodaļas valdes uzdevumā priekšsēdis P. Ratnieks pasniedza grāmatu veltes Elzai Mednei, Albertam Kalniņam, Rūdolfam Britālam, Mildai Zaķei, Bronislavai Šmitei un Valteram Ivanam.

Pēc svinīgā akta, ko vadīja nodaļas sekretārs V. Sulims, nodaļas Vanadzes M. Jonānes vadībā bija klājušas kafijas galdu, pie kuŗa Daugavas Vanagu saime ar saviem labvēļiem vēl laiciņu pakavējās draudzīgās pārrunās un kopīgās atmiņās.

DV Toronto nod. dibinātājs I. Jankovskis, tagad nekustamu īpašumu pirkšanas un pārdošanas uzņēmuma īpašnieks, organizācijas darba veicināšanai ziedoja $50,—, par ko viņam sirsnīga pateicība. I. Jankovskis Toronto latviešu sabiedrībā labi pazīstams kā ideju bagāts un rosīgs latvietības paudējs un sargātājs.

R. N.

LATVIETE NO PRĀGAS IERADUSIES ŅUJORKĀ

No pasažieŗu lidmašīnas, kas ieradās Ņujorkā no Briseles, uz nestuvēm iznesa jaunu sievieti. Tā bija 33 gadi vecā Vallija Zobena, kas 14 gadus pavadījusi aiz dzelzs aizkara, kur kļuvusi invalīde. Līdzi viņu sagaidīja un nogādāja viesnīcā Ņujorkas Daugavas Vanadzes. Pēc pāris dienām Ņujorkā ieradās Vallijas Zobenas tēvs Vilis, kas ir Daugavas Vanagu priekšsēdis Linkolnā, Nebr. Tēvs ar meitu 3. novembrī devās uz Linkolnu, kur gaidīja māte. Viņas brālis Jānis atrodas ASV gaisa spēkos Guamas salā. Vallijai tā bija pirmā reize kopš 14 gadiem, kad viņai bija izdevība sarunāties latviešu valodā, kas jau sākusi aizmirsties.

Vallijas Z. traģēdija sākās Otrā pasaules kara beigās, kad Zobenu ģimene tika izklaidēta: tēvu iesauca armijā, Vallija nonāca Čechoslovakijā, bet māte ar brāli — bēgļu nometnē Vācijā. Vallija, kas atradās kādā darba nometnē Prāgas tuvumā, saslima ar tuberkulozi. Slimnība tagad gan apturēta, bet viņas kājas paralizētas, kopš 6 gadiem vairs nav spējīga sēdēt.

Viņas tēvs, kas pēc kara atbrīvots no gūsta, sācis meklēt savus ģimenes locekļus. Pēc diviem gadiem izdevies sameklēt sievu Annu un dēlu Jāni. Bet par meitu Valliju nebija nekāda ziņu.

Pēc dažiem gadiem Starptautiskais sarkanais krusts sadzina Vallijas pēdas, bet čechu valdība liedza vīzu. Ieceļošana ASV pēc Latvijas kvotas nebija iespējama, uz to būtu jāgaida 10 gadu. Beidzot tomēr Čechoslokija pieškīra Vallijai vīzu, un viņa varēja pēc 14 gadiem pievienoties savai ģimenei uz ASV Kongresā pieņemtā lēmuma pamata, pēc kuŗa atšķirtie ģimenes locekļi var izmantot citu zemju neizlietotās kvotas.

LATVIJAS VALSTS SVĒTKU IEVADĪJUMS ŅUJORKĀ

Latvieši piedalās starptautiskajā sieviešu izstādē

Skaistuma karaliene Ausma Straumiņa un Ņujorkas ev.-lut. draudzes dāmu komitejas pr-ce Krieviņa izstādē.

Ievadot Latvijas neatkarības 40 gadu jubilejas svinības, latviešu piedalīšanās gadskārtējā Starptautiskajā sieviešu izstādē Ņujorkā šoreiz bija kuplāka kā citus gadus. Ievērojamu vietu ieņēma latviešu mākslas un daiļamatniecības novietne, kur bija sakopoti sek. latviešu mākslinieču darbi: Annas Annuss, Dēbeles, Drujas-Foršu, Geistautes, Kovaļevskas, Alises Skultes un Klāras Zāles. Milda Krastiņa un A. Kopmane bija devušas skulptūras. Turpat gaumīgi sakārtoti atradās tautiski auduni, rotas, keramika, kokgriezumi, ādas izstrādājumi. Novietni iekārtojuši prof. A. Annuss un A. Eimanis.

Otrā stendā, ko iekārtojusi O. Grigora, atradās dažād latviski izstrādājumi un piemiņas lietiņas, kas bija pērkamas. Atsaucība bija arī pirādziņiem un latviskiem cepumiem. Ap šo stendu drūzmējās latviešu apmeklētāji, un ev. lut. draudzes dāmu komitejas loceklēm bija pilnas rokas darba, lai apkalpotu pircējus.

Latviešu priekšnesumi notika 4. novembra vakarā. Uzrunu teica KLB priekšsēdis A. Blodnieks. Viņš pieminēja latviešu sievietes lomu ģimenē un mājas izgreznošanā. Latviešu stends rāda, ka latviešu sievietes radošais gars ir dzīvs arī trmidā. Ar dziesmām uzstājās Ženija Bērzkalne un V. Gedulis. Latviešu tautas dejas uzveda Fjodorovas baleta studijas audzēkņi — Māra Anckina un V. Krastiņš, kā arī Zelmas Lapiņas vaditā tautas deju grupa. Speciāla atrakcija bija latviešu skaistuma karalienes Ausmas Straumiņas kronēšana. Šo titulu viņa ieguva šinī pavasarī Ņujorkas latviešu biedrības ballē. Programmu vadija Elija Druva.

LATVISKIE MĀRTIŅI

Tradicijas, kas dziļi iesakņojušās latviešu tautā, nevar arī tik ātri izgaist. Un kamēr būs dzīvas tautas tradicijas, dzīvos arī latviešu tauta, kaut arī izmētāta pa visiem kontinentiem.

Arī svešumā esam paraduši atzīmēt Martiņdienu, kaut gan nav iespējams tā „mārtiņot" kā dzimtās zemes lauku sētā rudens darbu nobeiguma dienā.

Lauki bija nokopti, zeme uzarta un sagatavota pavasara sējai. Zemnieks atlieca muguru, uzģērba svētku drānas un priecājās par ražas bagātību. Pateicās Dievam un veļiem par doto svētību.

Ap Mārtiņdienu zemnieks, izgājis laukā, vēroja laiku. Ja bija skaidras mēness naktis, tad nākamgad gaidāms skaidrs sienas laiks, bet, ja Mārtiņos kokiem un krūmiem bija vēl lapas, tad ap Jurģiem vēl nebūs zāles un tikai pēc Vasarsvētkiem varēs iesākt sēt.

Tā bagātais rudens bija saistīts kā ar prieku, tā ar vērojumiem un bažām par nākamo vasaru. Gadījās arī, ka Mārtiņdienā bija jau sniegs uz jumtiem, tad bija gaidāma gara ziema, bet ja sarma kokos — daudz auglu.

Ap 1812. gadu latviešu zemnieks Mārtiņus svētījis tā: Saimnieks ņēma gaili, nonesa uz zirgu stalli, piestājās pie viena zirga un apcēla gaili zirgam visapkārt riņķi pret sauli, nevis pa saulei. Kad tas bijis izdarīts pie visiem zirgiem stallī, saimnieks nokāvis gaili, turēdams to pāri pār sieku ar auzām, laidis asinīm notecēt. Tad saimnieks auzas iebēris silē tā, lai visi zirgi dabūtu ēst, bet ar gaiļa asiņaino galvu notriepis staļļa durvis, stenderes un palodi un uz durvīm uzvilcis krustu. Pēc tam namā sagatavoja gaili ēšanai, ņēma plāceni un krūzi ar jaunu uzrūgušu alu, aiznesa atkal visu uz stalli un uzlika turpat uz plaukta, kas tieši tādēļ bija taisīts. Rītā agri, pirms gaismas, saimniekam ar visiem mājas puišiem vajadzēja sanākt stallī, turpat apēst gaili un plāceni un uzdzert alu. Tāpat darīja lopu kūti, tikai tur kāva ne gaili, bet katrā kūtī vienu vistu, un saimniece līdz ar mājas meitām to apēda.

Mārtiņvakarā nesuši uz riju arī vecītim jeb mājas garam biezputru; ja putra bijusi ēsta, tā garam patikusi.

Arī budēļos jau tai laikā gājuši ne tikai savam priekam, bet lai iebaidītu bērnus, lai viņi mācās pātarus un klausa vecākiem. Šādi budēļi pacienāti ar biezputru un gaļu.

Vēlākajos gados Mārtiņvakarā galds bija bagātīgi klāts. Tur netrūka ne gaiļa, ne smaržojošo putraimu desu, pupu un zirņu, pīrāgu un rausu — dzīvās labībiņas. Saime ar gājējiem sēdās pie galda un baudīja sava darba augļus. Saimnieks uzlika galdā putojošu alus kannu, un visu sejas atplauka priekā.

Vēl meita aizskrēja uz klētiņu pēc sārtajiem āboliem un pa vienam cēla ārā no baltā kā sniegs priekšauta, bet puisis noskatījās meitas izrīcībā. Nebija vēl vakariņas labi paēduši, kad būdeļi jau grabināja pie nama durvīm un katrs savā balsī vilka dziesmu.

Pirmiem budēļiem saimnieks lāgā negribēja durvis vērt, jo viņam pēc balsu jucekļa likās, ka tie šādi tādi, kas sevi grib izrādīt un arī apskatīt mājas, kur varbūt citādi netiktu iekšā.

Bet vai tad nu jaunie ar to rēķinās? Durvju rokturis klaudzēja, un durvis tika dauzītas, kamēr saimnieks cēlās no gaļas, plaši vēra durvis valā un budēļus aicināja iekšā. Tad māju puisis pirmais sāka dziesmu:

Skrien, bitīte, istabā,
Mārtenīša vakarā;
Ja tu pati neieskrien,
Tenes sava saldumiņa,

(Nobeigums 4. lpp.)

LABI IZDEVIES SARĪKOJUMS

Laimīgās lozes velk Minnesotas jaunākais Vanags — Juris Kiperts ar māsu Māru. E. Grotiņa foto

DV apvienība Minnesotā pirmoreiz bija rīkojusi bazāru - balli, kas guva lielu atsaucību. Bazāram vērtīgas mantas bija ziedojuši daudzi dviņu pilsētu tautieši. Mantu loterijas galdu vadīja dāmu komitejas sarīkojumu daļas vad. Z. Bulate ar palīdzēm V. Kalniņu, J. Āviku, E. Krūkli. Pie gaumīgas iekārtošanas palīdzēja rež. J. Vērenieks ar kundzi Annu. Pēdējā bija izstādījusi savu tautisko leļļu kori, kas ieguva vispārēju apbrīnu. Laba atsaucība bija arī tautisko ēdienu galdam, ko vadīja M. Zirupe ar palīdzēm A. Blicausu, M. Makstiņu, A. Ezerkalni, O. Indi, E. Kiperti, A. Veisu.

Laimes aku bērniem vadija J. Āvika un I. Bulate. DV biedrs N. Harmsons rādīja bērniem filmas. Bazāra atlikums aprūpes vajadzībām. Vakarā balles zāle bija pārpildīta. Ar jautrām dziesmām uzstājās brīvmākslīniece Valda Lesiņa ar Knutu Lesiņu pie klavierēm. Modernās dejas rādīja Melita Lazdiņa ar savu amerikāņu partneri — deju instruktoru. Par gaismas efektiem rūpējās apgaismotājs A. Bērziņš. Vakara noslēgumā prof. J. Akermana aicināti, visi nodziedāja Daugav's abas malas.

A-da

KANADĀ

NIAGARĀ

Niagaras-St. Katarinas jaunatnes pulciņa „Dzirkstele" valde noturēja sēdi kopā ar vietējo organizāciju pārstāvjiem, lai lemtu par pulciņa darbības aktivizēšanu. Spraigajās pārrunās izskanēja daudz jaunu domu un ierosinājumu, kas realizējami tuvākā nākotnē. Pulciņa darbotīes tiks aicināti visi vietējie jaunieši, bet pieaugušo pienākums ir iestāties tajā par biedriem-veicinātājiem.

Šīs ziemas darba plānā pulciņš paredzējis sagatavoties, lai organizēti piedalītos nākamā gadā Toronto notiekošajos Jaunatnes svētkos. Ir ievadītas sarunas ar Toronto jauniešiem, šo svētku rīkotājiem, par viņu viesošanos Niagārā. Pulciņš rīkos „Raibu vakaru", kurā Toronto jaunieši iepazīstinās ar lielo Jaunatnes svētku tapšanu un tā programmu, bez tam vakarā rīcības komiteja sniegs arī jaunus priekšnesumus. Ziemassvētkos pulciņa biedri pulcēsies pie kopīgas eglītes. Atkarā no jauniešu interesēm, organizēs nodarbības. Tās varētu būt meitenēm — aušana, zēniem — sports un lidmodeļu būve. Atjaunos pārtraukto tautisko deju ansambļa darbību. Ja būs labvēlīgi apstākļi, nākamajā gadā pulciņš organizēs lidmodeļu demonstrējumu lidošanas sacensības starp Kanadas un ASV jauniešiem. Tātad darāmā ir daudz. Lai visu to veiktu, ikviens vietējais jaunietis aicināts stātīes „Dzirksteles" rindās. Biedru nauda — $1.— gadā. Iestāšanās anketas (arī biedriem-veicinātājiem) saņemamas pie valdes locekļiem: B. Grīnbergas, Wallstr., Niagara-on-the-Lake, vai M. Vītola, 2749 Warden St., Niagara Falls, Ont. T.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3 - 5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8 - 7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE. APT. 10

I. Andrejsons, C.L.U.
84 Abbott Ave., Toronto 9, Ont.
RO 2-0372.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

VAI JAUNAS DEPORTĀCIJAS BALTIJAS VALSTĪS?

Viens no nopietnajiem ASV žurnāliem U.S. News World Report savā 7. novembŗa numurā ievietojis rakstu, ka pēc pēdējām ziņām aiz Urāliem iekārtojot jaunas darba nometnes, kuŗās novietošot deportētos no Baltijas valstīm. Paredzētās deportācijas esot sakarā ar Baltijas valstu iedzīvotāju pieaugošo pretestību komūnistu režīmam. Sievietēm iekārtošot nometni Spaskajas tuvumā, bet vīriešiem — Dalmkas un Karabašas apkārtnē (Karabaša atrodas starp Sverdlovsku un Čeļābinsku).

LABĀKĀS ZIVIS DABŪSIT PIE HIGHLINER
FILEJAS
ZIVIS AR KARTUPEĻIEM
ZIVIS ŠĶĒLES
LUNENBURG SEA PRODUCTS LIMITED
37 King St., East, Toronto.

Penma
"95" APAKŠ

To atmaksājas pirkt labās izturības dēļ. "95" — PENMANS apakšveļa: smalkie vilnas diegi dod īpašu izturību un siltumu.
Tāpat 90 gadu prakse tās ražošanā garantē labu drabu... nevainojama valkāšanā, viegli mazgājama.
Krājumā vīriešu un zēnu kombinētā veļa, krekli un bikses.
SLAVENS kopš 1868
95-FO-6

GENERĀLKONSULS
Mr. R N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3 - 5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8 - 7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE. APT. 16

I. Andrejsons, C.L.U.
84 Abbott Ave., Toronto 9, Ont.
RO 2-0372.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

VAI JAUNAS DEPORTĀCIJAS BALTIJAS VALSTĪS?

Viens no nopietnajiem ASV žurnāliem U.S. News World Report savā 7. novembra numurā ievietojis rakstu, ka pēc pēdējām ziņām aiz Urāliem iekārtojot jaunas darba nometnes, kurās novietošot deportētos no Baltijas valstīm. Paredzētās deportācijas esot sakarā ar Baltijas valstu iedzīvotāju pieaugošo pretestību komūnistu režīmam. Sievietēm iekārtošot nometni Spaskajas tuvumā, bet vīriešiem — Dalmkas un Karabašas apkārtnē (Karabaša atrodas starp Sverdlovsku un Čeļābinsku).

...E MĀRTIŅI

...kiem un krūmiem bija vēl lapas, tad ap Jurģiem vēl nebūs zāles un tikai pēc Vasarsvētkiem varēs iesākt sēt.

Tā bagātais rudens bija saistīts kā ar prieku, tā ar vērojumiem un bažām par nākamo vasaru. Gadījās arī, ka Mārtiņdienā bija jau sniegs uz jumtiem, tad bija gaidāma gara ziema, bet ja sarma kokos — daudz auglu.

Ap 1812. gadu latviešu zemnieks Mārtiņus svētījis tā: Saimnieks ņēma gaili, nonesa uz zirgu stalli, piestājās pie viena zirga un apcēla gaili zirgam visapkārt riņķi pret sauli, nevis pa saulei. Kad tas bijis izdarīts pie visiem zirgiem stallī, saimnieks nokāvis gaili, turēdams to pāri pār sieku ar augšām, laidis asinīm notecēt. Tad saimnieks auzas iebēris silē tā, lai visi zirgi dabūtu ēst, bet ar gaiļa asiņaino galvu notriepis stalļa durvis, stenderes un palodi un uz durvīm uzvilcis krustu. Pēc tam namā sagatavoja gaili ēšanai, ņēma plāceni un krūzi ar jaunu uzrūgušu alu, aiznesa atkal visu uz stalli un uzlika turpat uz plaukta, kas tieši tādēļ bija taisīts. Rītā agri, pirms gaismas, saimniekam ar visiem mājas puišiem vajadzēja sanākt stallī, turpat apēst gaili un plāceni un uzdzert alu. Tāpat darīja lopu kūtī, tikai tur kāva ne gaili, bet katrā kūtī vienu vistu, un saimniece līdz ar mājas meitām to apēda.

Mārtiņvakarā nesuši uz riju arī vecītim jeb mājas garam biezputru; ja putra bijusi ēsta, tā garam patikusi.

Arī budēļos jau tai laikā gājuši ne tikai savam priekam, bet lai iebaidītu bērnus, lai viņi mācās pātarus un klausa vecākiem. Šādi budēļi pacienāti ar biezputru un gaļu.

Vēlākajos gados Mārtiņvakarā galds bija bagātīgi klāts. Tur netrūka ne gaiļa, ne smaržojošo putraimu desu, pupu un zirņu, pīrāgu un raušu — dzīvās labības. Saime ar gājējiem sēdās pie galda un baudīja sava darba augļus. Saimnieks uzlika galdā putojošu alus kannu, un visu sejas atplauka priekā.

Vēl meita aizskrēja uz klētiņu pēc sārtajiem āboliem un pa vienam cēla ārā no baltā kā sniegs priekšauta, bet puisis noskatījās meitas izrīcībā. Nebija vēl vakariņas labi paēduši, kad budēļi jau grabināja pie nama durvīm un katrs savā balsī vilka dziesmu.

Pirmiem budēļiem saimnieks lāgā negribēja durvis vērt, jo viņam pēc balsu jucekļa likās, ka tie šādi tādi, kas sevi grib izrādīt un arī apskatīt mājas, kur varbūt citādi netiktu iekšā.

Bet vai tad nu jaunie ar to rēķinās? Durvju rokturis klaudzēja, un durvis tika dauzītas, kamēr saimnieks cēlās no galda, plaši vēra durvis valā un būdēļus aicināja iekšā. Tad māju puisis pirmais sāka dziesmu:

Skrien, bitīte, istabā,
Mārtenīša vakarā;
Ja tu pati neieskrien,
Ienes sava saldumiņa,

(Nobeigums 4. lpp.)

CHRUŠČEVA KRONPRINCIS

FROLS ROMANOVIČS KOZLOVS — LIELKRIEVU ŠOVINISTS, KAS PROT SLĒPTIES AIZ CITU MUGURĀM

Pirms dažiem mēnešiem Kozlovs, kļūdams par otru Padomijas „ministru prezidenta" vietnieku, uz sevi pievērsa visas pasaules uzmanību, jo šis pirms 49 gadiem dzimušais komūnists, piederēdams vēļa pēcrevolūcijas laika izniņiem, vismaz ārzemēs tiek uzskatīts gandrīz par neaprakstītu lapu. Par Kozlovu daudz biografisku un „nopelnu" datu tiešām nav, bet no oficiālajiem foto uzņēmumiem, kuŗos K. redzams turoties pēc iespējas tālu aiz citu tagadējo Kremļa vareno mugurām, secināms, ka viņš ir blonds, liela auguma un samērā eleganti ģērbies virs. Tie, kas viņu dzirdējuši runājam, apgalvo, ka Kozlovs esot nenoliedzami labs runātājs — stipri uzlabota Chruščeva runu skaņu plate un pie tam Kozlovs, pretēji savam „bosam", nemētājoties ar „sulīgiem" izteicieniem.

Cik zināms, Kozlovs ir kāda Viduskrievijas sīkāka „kulaka" dēls. Sākdams strādāt tekstilrūpniecībā, iestājās komjaunatnē un jau 18 gadu vecumā par „teicamu" savu darba biedru nodošanu Čekai uzņemts partijā. 1932. gadā viņš ar partijas gādību iekļūst kādā inženieru skolā, kur pēc dažām ziņām mācās kā arodu, tā īsā kursa gudrības. Šajā ziņā Kozlovs esot attaisnojis visas uz viņu liktās cerības, un pēc mācību nobeigšanas tiek aizkomandēts uz kādu Urālu metallfabriku, kur tūdaļ kļūst uzņēmuma partijas nodaļas sekretārs. Līdzīgus uzdevumus Kozlovs veic vairākās vietās, un visur viņa parādīšanās rada vietēja rakstura „tīrīšanas" akcijas. 1944. g. viņu par nopelniem izsauc uz Maskavu, dodot darbu partijas centrālkomitejas sekretariātā. Tur pagaidām nevienam vēl neizpētāmus darbus strādādams, Kozlovs prot palikt arvien citiem aizmugurē, kas, protams, nenozīmē, ka viņš būtu nedarbīgs vai kavētos meklēt iespaidīgus draugus. No Maskavas Kozlovu aizkomandē „ievest kārtību" Ļeņingradas mašīnu ražotnēs, un 1950. gadā viņš vēl ar paša Staļina svētību kļūst Ļeņingradas komūnistiskās partijas sekretārs.

Kad Kozlovs sadraudzējies ar Chruščevu un par kādiem nopelniem pēdējais Kozlovu sācis uzskatīt par savu cilvēku, tas nevienam vēl laikam nav zināms. Raksturīgi, ka K. karjēras īstais sākums sakrīt ar Chruščeva kāpšanu sarkanajā Kremļa tornī. Partijas prezidijā Kozlovs iekļūst pēc 20. kongresa, un kad Chruščevs padzen vecos boļševikus, to starpā Molotovu un Kaganoviču, viņu vietas ieņem neviens cits kā Kozlovs. Pēc dažiem mēnešiem viņš kļūst arī Krievijas padomju federātīvās republikas „ministru prezidents", kas, kā katram PSRS apstākļu pazinējam zināms, ir iekšpolitiski ļoti nozīmīgs amats. Kaut vai tādēļ vien, ka šī „republika ir lielākā Padomijā, kuŗa nenoliedzami visai PSRS dzīvei piešķir katrreizējo toni.

Ar šādu zibenkarjēru Kozlovs, šķiet, pats ir bijis apmierināts — bet tā kā Chruščevs nenoliedzami viņu ir izraudzījis par savu kroņprinci, tad Kozlovs iekļuva arī pašreizējā amatā, kas nozīmē trešo vīru Padomijā. Otrs vīrs aiz Chruščeva oficiāli vienmēr vēl ir Mikojāns, kas ir nenoliedzami labs komūnisma taktiķis — bet viņš ir armēnis . . .

Kozlovs turpretī ir krievs, kas arī „sarkanajā pareizticībā" vienmēr, un īpaši atkal tagad, nozīmē ļoti daudz. Daži Kozlova centienu vērotāji pat apgalvo, ka viņš esot tipisks krievu šovinists, kas vislabprātāk visus Padomju Savienības un tās okupēto zemju iedzīvotājus tūliņ pārtaisītu par „čistiem" krieviem. Iespējams, ka tā nav kārtējā komūnisma nejaušība vai līnijas maiņa, bet tieši Kozlova nopelns, ka arī Latvijā okupanti maina metodes un, kā secināms pēc turienes avīzēm, — pat ļeņinismu sāk aizstāt ar uzkrītošu krieviskuma glorificēšanu.

Maskavas pašreizējo „gaisu" ostīdījušie pat apgalvo, ka joviālā un stupidā vepruka izskata Chruščevs no vienmēr nenoliedzami eleganti ģērbtā un intelligentā izskata Kozlova gribētu iztaisīt „jaunāka izdevuma" Bulgāņinu. It īpaši tādēļ, ka Kozlovs netraucētu Chruščevam visur spēlēt pirmo vijoli, būtu viņam uzticams miesas sargs un viņu pašu, sevišķi ārzemju ceļojumos, lieliski papildinātu ar uz visām pusēm dalītiem smaidiem un „draudzīgiem" rokas spiedieniem. Šo lietu Kozlovs protot labi. Savas domas Kozlovs skaļi nekur izpaudis nav, un ko viņš īsti domā (ja to vispār ir spējīgs darīt), nezina arī viņa atzinējs un skolmeistars Chruščevs. Protams, no drauga un kroņprinča, kā jau tas Kremļa bandītu aprindās pazīstams no veciem laikiem, Chruščevam var izveidoties arī bīstams ienaidnieks, bet pagaidām tomēr katrā ziņā jārēķinās, ka Frola Kozlova vārds Padomijas vadošās noziedznieku kliķes firmamentā kļūs redzamāks.

LABĀKĀS ZIVIS
DABŪSIT PIE
HIGHLINER
FILEJAS
ZIVIS AR KARTUPEĻIEM
ZIVIS ŠĶĒLĒS
LUNENBURG SEA PRODUCTS LIMITED
37 King St., East, Toronto.

PAR KRIEVIEM KLUSĒ

Kāds komūnistu izdevums latviešu valodā (Dz. B.), kas domāts repatriantu ķerstīšanai, nesen cita starpā publicējis kāda ekskursanta piezīmes par Koknesi. Apjūsmojis Daugavu, Pērsi un citus brinišķīgus dabas skaistumus (ko moskaviti grib noslīcināt, ceļot kādu spēkstaciju), ekskursants raksta: „Grūti uzrāpties Kokneses pilskalnā, bet baigi kļūst raugoties lejup dziļumā . . . Cīņas par pili ritēja līdz 1701. gadam, kad to nopostīja. Stāvajā kraujā rēgojas vienīgi vareno sienu paliekas — mēmās pagājušo kara šausmu un svešzemju iebrucēju plēsonīguma lieciniece."

Kas tie svešzemju plēsonīgie iebrucēji bijuši, par to ekskursants klusē. Laikam gan vienīgi tādēļ, ka strp iebrucējiem — vācietiešiem, poļiem, leišiem, zviedriem un sakšiem paši visplēsonīgākie uzbrucēji Koknesei un itin visām citām Latvijās pilīm un pilsētām bijuši tieši krievi. Atliek tikai paskirstīt vēstures grāmatu lapas, lai redzētu, Livonijas kara 1577. gadā, ieņemot Koknesi Jāņa Briesmīgā kara pulkiem cars pavēlējis (bez iemesla!) pakārt 50 namniekus un tūkstošus toreizējo kokneselu aizvedis verdzībā uz Sarmatijas stepēm. Pēc nepilna gadsimta 1675. gadā cars Aleksejs atkal uzbrūk Koknesei un, krieviem to ieņemot, viņi tur trakodami laupa, dezina, izvaro un slepkavo pēc sirds patikas (tāpat kā tagad okupētajā Latvijā), pie kam cars ieņemto Kokneses pili nodēvē par Kremļa mazo brāli un pašu Koknesi pārdēvē par Dimitrijevu . . . Var jau būt, ka šos vēsturiskos un neapstrīdamos faktus, kuŗu uzskaiti varētu turpināt, ekskursants, īpaši ja viņš ir apmeklējis tagadējās Latvijas skolas, nav arī zinājis, jo Padomijas „vēsturnieka" J. Zuša (kas nesen svinējis 65 g. jubileju) 1949. gadā iznākušajos vēstures falsifikācijas darbos „Livonijas kaŗš" un „Vidzeme kā polu un zviedru cīņas objekts", kā arī citos „uz marksisma-ļeņinisma mācības dibinātajos Latvijas vēstures problēmu atrisinājumos," kas tagad okupētajā Latvijā ir pieejami, par krievu neskaitamajām mežonībām nav nekas minēts. Protams, var pievienoties ekskursanta raksta noslēgumam, ka „mūžīgi kā saule Latvija dzīvos." Īpaši tad, kad Daugavas krastos no pašreizējiem Latvijas plēsonīgajiem okupantiem nebūs pat vairs ne smakas. **V. Akacis**

Latviešu un igauņu sadarbība Arģentīnā

Daugavas Vanagi un Igauņu cīnītāju savienības pārstāvji Buenosairesā apspriežas par kopīgu pretkomūnisma akciju, kas paredzēta š. g. decembrī. No kr.: V. Joks (ig. org. sekretārs), J. Madiste (ig. org. kasieris), K. Trofimovs (DV priekšsēža v.), K. Alliks (ig. org. pr-dis), Fr. Pāvulāns (DV pr-dis), E. Talvari (ig. org. pr-ža v.), A. Klišāns (DV sekr.), G. Tirelis (DV kasieris).

LATVIEŠU NACIONĀLĀ CENTRA ASV II KONGRESS

Nolemj izdot jaunu mēnešrakstu — „Vārds"

Latviešu nacionālā centra ASV II kongress notika 1. novembrī Klīvlendā, Ohio, Hotel Hollenden konferenču zālē. Kongresā bija pārstāvēts iepriekšējā kongresa prezidijs, galvenā valde, kā arī LNC nodaļas un kopas ar saviem deleģētiem. Kongresa dalībnieki bija ieradušies no Ņujorkas, Longailendas, Čikāgas, Bostonas, Detroitas, Sinsinātī un pašas Klīvlendas. Pilnvarojumu veidā bija pārstāvētas arī citas vietas ASV, kur pastāv vai organizējas LNC ASV nodaļas vai kopas.

Kongresu ievadīja un noslēdza māc. V. Landmanis no Čikāgas ar lūgšanu. J. Vinters nodeva kongresam ģen. J. Lavenieka un citu LNC ASV goda un kārtējo amata personu, kā arī latviešu organizāciju apsveikumus. Kongresu vadīja T. Tērauds no Sinsinātī, V. Landmanis no Čikāgas un J. Pluksis no Klīvlendas.

Kongress ar interesi un gandarījumu noklausījās 1,5 stundu ilgo galvenās valdes ziņojumu, ko sniedza J. Vinters, un izteica pateicību līdzšinējai galvenai valdei, bet īpaši tās priekšsēdim J. Viriteram, par darbību organizācijas nacionālo centienu sekmēšanā.

Par Latviešu nacionālā centra ideoloģiju referēja Kārlis Skapars no Ņujorkas, bet par politiku — Valdemārs Lambergs no Bostonas un Hermanis Kreicers no Čikāgas. Šie referāti ievirzīja kongresa dalībniekus aktuālās nacionālpolitiskās situācijas izvērtēšanā un vadlīniju nospraušanā turpmākam LNC ASV darbam. Par turpmāko organizatorisko LNC ASV darbību īpaši referēja Pēteris Greizis no Detroitas. Kongress apsprieda arī LNC ASV finanču un saimniecības jautājumus.

Jaunās LNC ASV galvenās valdes sastāvā ievēlēja Jāni Vinteru kā priekšsēdi, un Valdi Landmani, Valdemāru Lambergu, Valdi Mateusu, Arnoldu Zvēriņu, Kārli Balodi un Kārli Skaparu kā locekļus. Revizijas komisijā ievēlēja Arnoldu Bērziņu, Žani Bruzili un Viktoru Kaminski. Par Kongresa goda prezidija locekļiem ievēlēja ģen. Jāni Lavenieku un bij. ASV Kongresa deputātus Čarlzu Kerstenu un O. K. Armstrongu.

Kongres pārstrādāja arī līdzšinējos LNC ASV statūtus. Par permanentas LNC ASV statūtu un rezolūciju komisijas priekšsēdi ievēlēja T. Tēraudu, bet par tās locekļiem V. Lambergu, P. Greizi un K. Skaparu. Jaunie statūti cita starpā paredz reģionālas ASV Apgabalu komitejas ar delegātiem no katra attiecīgā apgabala nodaļu vai kopu biedru sastāva un savām īpašām valdēm. Šādas Apgabalu k-jas ASV vidienā ar valdes priekšsēdi Pēteri Greizi un ASV austrumdaļā ar valdes priekšsēdi Modri Kārkliņu. Apgabalu komiteju valžu priekšsēži ir tiesīgi galvenās valdes locekļi.

LNC ASV biedru un tautiešu informēšanai par organizācijas darbu un viedokļiem nacionālpolitiskos un sabiedriskos jautājumos nolēma izdot kārtēju mēnešrakstu „Vārds" red. A. Burģa, V. Lamberga un A. Zvēriņa redakcijā.

TELEFONA BRĪNUMI

Laiki, kad stundām ilgi bija jāgaida uz tālsarunu, ir jau aizmirsušies, un nākotnē atkritīs arī telefonistes starpniecība, jo jau šodien daudzas pilsētas ir savienotas ar tiešiem vadiem un tālsarunas vairs neatšķiras no parastās — vietējās sarunas. Jaunā sistēma ir milzu laika ietaupījums. Kur agrāk telefonistei vajadzēja apmēram 72 sekundes, lai dabūtu savienojumu, tagad automats to izadara caurmērā 35 sekundēs.

Jau tagad 10 miljoni tālsarunu nedēļā tiek izkārtotas no jaunās automātiskās centrāles, kuŗai pieslēgti 6 miljoni telefonu. Pirmā Kanadas pilsēta, kas (1956. g. jūlijā) šo iekārtu saņēma, bija Vindsora. Šā gada maijā automatiskā tālsarunu centrāle uzstādīta arī Toronto. Šodien 570.000 Toronto telefonu īpašnieki var izmantot šo modernizējumu un bez telefonistes palīdzības dabūt savienojumu ar vietām 50 līdz 70 jūdžu attālumā, ieskaitot Otavu un Detroitu. Tuvākajā laikā paredzēts šo telefona tīklu paplašināt, ieslēdzot tajā arī Montreālu. Bell telefona sabiedrība izplānojusi līdz nākamā gada beigām pievienot vēl 15 milj. telefonu, bet līdz 1965. gadam pieslēgt visu Amerikas kontinentu.

Atšķirība tālsarunai no vietējās sarunas ir: jāuzgriež attiecīgā apgabala numurs un pēc tam vajadzīgais vietējais numurs. Apgabalu numuri sastāv no trim cipariem, piemēram, Ņujorkas apgabala numurs ir 212, Losandželosas — 213 u. t. t. Šie numuri sastādīti no maziem skaitļiem, lai ietaupītu laiku, griežot telefona ripu. Vienas sekundes ietaupījums uz tālsarunu viena gada laikā nozīmē ietaupīt 900. 000 stundu, tādi radot iespēju sarunu skaita palielināšanai.

Modernā tālsarunu sistēma sastāv no 2 komplicētiem mēchanismiem. Pirmais ir automatiskais slēdzis, kas izdara savienojumu. Piemēram, atrodoties Youngstown, Ohio, un vēloties dabūt savienojumu ar Miami, Floridā, vispirms jāuzgriež Miami apgabala numurs 305. Šīni bridī automatiskais slēdzis, negaidot kādu vietējo numuru tālsarunas pieprasītājs vēlēsies, mēģina atrast brīvu līniju savienojumam ar Miami. Automats vispirms mēģina tuvāko līniju caur Pittsburgh, bet, atrodot to aizņemtu, pārslēdzas uz Cleveland līniju. Ieguvis savienojumu ar pēdējo, bet, atrodot līniju no šejienes uz Miami aizņemtu, tas to meklē tālāk no Cleveland uz Jacksonville un tālāk uz Atlanta. Šādi iegūstot savienojumu ar Miami caur pārlīgcentrālēm, mēchanisms ir pārtērējis tikai 12 sekundes.

Otrs komplicētais mēchanisms, saukts „automatiskais grāmatvedis", reģistrē visas tālsarunas. Sākot griezt telefona ripu, šis automats izdara atzīmes lentā, reģistrējot tālsarunas pieprasītāja numuru, pieprasīto numuru, datumu un sarunas ilgumu. Vēlāk šī lenta tiek laista caur speciālu atšifrēšanas mašīnu, kas izšķiro sarunas, aprēķina maksu un iespiež rēķinus.

Tuvākā laikā automatiskā tālsarunu sistēma tiks vēl uzlabota un būs iespējams dabūt ne tikai savienojumu, bet pieprasīt arī savienojumu ar attiecīgu personu. Šāda izmēģinājumu centrāle jau iekārtota Ņujorkā, kur savienojuma caurmēra ilgums ir 15 sekundes. Personisku sarunu pieteicot, vispirms jāuzgriež O un tad numuri, kā iepriekšējā gadījumā. Dzirdot atbildošo signālu, jāpiesaka personas vārds, ar kuŗu vēlas runāt. Izsāuktam numuram atbildot, vietējā telefoniste pieprasa vēlamo personu, un, sarunai sākoties, nospiež attiecīgu pogu, pārslēdzot sarunu atpakaļ uz „automatisko grāmatvedi", kas izdara atzīmi par speciālu sarunu.

Šie jauninājumi telefona sistēmā ir tikai sākums lielām pārmaiņām, kas sagaidāmas tuvākajos gados. Vienā no pirmajām pārmaiņām ir paredzēts nomainīt pašreizējo griežamo ripu pret 10 pogām, līdzīgi skaitamām mašīnām. Pašreiz, numuru uzgriežot, caurmērā ir vajadzīgas 10—12 sekundes, turpretī ar pogām laiks tiktu patērēts 5—6 sekundes. Tā tiktu ietaupīts 120 milj. stundu gadā, kas būtu liels atslogojums telefonu līnijām.

Kā nākamais uzlabojums paredzēts atmest pašreizējo telefonu centrāļu nosaukumus un pāriet uz cipariem. Ir pārbaudīts, ka cilvēki, lietojot skaitļus burtu vietā, taisa mazāk kļūdu.

Lai atvieglotu telefona apkalpošanu, inženieri izgudrojuši jaunu instrumentu, kas līdzinās pašreizējai telefona numuru piezīmju grāmatiņai. Telefona īpašnieks šajā „piezīmju grāmatā" ievieto 50 visbiežāk lietotos numurus, un, pabīdot bultiņu pret vajadzīgo numuru, tiek attiecīgi savienots. Šis instruments pašlaik tiek pārkonstruēts tā, lai numuru skaitu varētu palielināt uz 100, neaizņemot lielāku telpu kā līdz šim.

Sarunājoties, klausule nebūs jātur rokā — cilvēks varēs sarunāties pa telefonu, sēdot pie galda vai pastaigājoties pa istabu, neatrodoties tiešā telefona tuvumā. Šī iekārta dos iespēju sarunāties vairākām personām vienā laikā, radot iespaidu, it kā visi atrastos vienā telpā. Izmēģināšanai ir jau uzstādītas 75.000 šādu iekārtu, un drīzumā tās būs pieejamas visiem telefona īpašniekiem.

Telefonam nākotnē zvana vairs nebūs, bet speciāls patīkamas skaņas signāls. Izmēģinājumos pierādījies, ka jaunais skaņu signāls, būdams maigāks, tomēr labāk sadzirdams nekā vecais spalgais zvans.

Telefona izgudrotājs Aleksandrs Grahams Bells savā laikā teicis: „Naejiet kādreiz no vecā, iebrauktā ceļa un ieejiet mežā paskatities, jūs noteikti tur atradīsit kaut ko jaunu, ko nekad nebūsit redzējuši." Liekas, viņa pēcnācēji šim padomam ir sekojuši, un tā šodien nāk klāt arvien jauni telefona brīnumi.

JAUNA ADRESE

Dubultkvarteta Kalvja priekšnieks Ed. Kraujiņš mainījis adresi, un tagad visa sarakste adresējama: 59 Fermanagh Ave., Toronto, tel. LE 1-7817.

CELA VĀRDI

Vienīgi gars ir tā tikai cilvēkam piemītošā spēja, ar ko cilvēks radījis visu savu kultūru, t. i. cēlis savus atsevišķus veidolus blakus dabas neskaitamām formām. Tā ir spēja izdomāt, izgudrot.

☆

Šī pārejas laikmeta lielākā nelaime ir tā, ka neviens vairs nezina, kas darāms. Slimīga raustīšanās, bezvirziena meklēšana, pretēšķības saskalda radošos spēkus.

Jānis Veselis

Savienotas VALSTIS

ŅUJORKĀ

● Par Rīgas skautu un Zilā kalna gaidu vienību vecāku padomes priekšsēdi ievēlēja E. Grimzu, sekretāri Helgu Kārkliņu, kasieri — Veltu Rupneri.

1959. g. 22. februārī latviešu skauti un gaidas ASV atzīmēs 10 gadu darbību.

GRAND RAPIDI (MICH.)

● Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudzes rīkotais bazārs devis tīru atlikumu 840 dol., kas tiks izlietots draudzes pārvaldes un dāmu komitejas paredzēto mērķu sekmēšanai. Atsaucība bazāram un visiem pārējiem sarīkojumiem bija ļoti laba.

● Dažkārt pēc jautra un priecīga notikuma paliek arī nepatīkamas atmiņas, ko kādās nesenajās kāzu viesībās piedzīvoja mūsu tautiete Biruta Z. Viesību laikā viņai nozuda rokas somiņa ar naudu, dokumentiem, braukšanas atļauju un dzīvokļa atslēgu. Garnadzis bija tik „godīgs", ka atradis par iespējamu identifikācijas karti iemest pasta kastē, bet pārējo paturējis. Identifikācijas karti Biruta Z. saņēmusi atpakaļ.

● Nakti no 26. uz 27. oktobri Batevorta slimnīcā ievietotais Eduards Ieviņš 27. oktobra agrā rīta stundā mira ar sirds trieku. Nelaikus dzimis 1890. g. 28. septembrī Valkas apr. Cirgaļu pagastā kā mežsarga dēls. Dienējis cara armijā un piedalījies Pirmā pasaules karā, pavadot armijas rindās un Krievijā turpat 10 gadu. Latvijā atgriezies 1921. g. un dzīvojis Rīgā, kur viņam kopīgi ar brāli piederējis mūzikāliju veikals. Pēc ieceļošanas Sav. Valstīs vispirms apmeties Ohio valstī un vēlāk pārnācis uz dzīvi Grand Rapidos. Šeit strādāja Imperiāl mēbeļu fabrikā, bet kopš janvāra nejutās visai vesels un pensionējās. Aizgājēju izvadīja 28. okt. no Edžebines bēru nama uz Vudlavna kapsētas latviešu nodalījumu. Izvadīšanu vadīja māc. Kr. Hermanis un ziedus no draudzes un dāmu komitejas nolika V. Miesniece. Pēc viņa sēro brālis, svaine, citi radi un piederīgie Vācijā un Latvijā.

● Latviešu biedrības rīkotais bazārs 2. novembrī bija labi apmeklēts. Biedrības vadība var būt apmierināta, ka atsaucības nav trūcis. Par to noorganizēšanu pateicība pienākas dāmu komitejai un visām personām, kas bija ziedojušas laiku un darbu. Darbojās loterija, kafijas galds ar siltām desiņām. Amerikānu loterijā R. J. Bārdiņa auto labošanas uzņēmuma dāvāto bisi laimēja Ž. Ritums. Pievakarē biedrības teātŗa kopa rādīja Marijas Vidneres - Ozolīnas inscenējumu „Vakarēšana Sprogos", to noskatījās kupls tautiešu skaits. Uzvedums visiem labi patika. Pirms tā ieskaitu par vakarēšanu senlatviešu lauku sētā sniedza agr. K. V. Liepiņš no Grand Hevenas.

● Skrundas gaidu vienības lielgaidu dzimtā par pirmnieci ievēlēta A. Hermane un viņas palīdzi A. Bekmane. Līdzšinējā pirmniece R. Jirgensone darbosies kā vadītājas vietniece pie lielgaidu saimes. Paredzams, ka gaidas rīkos Aspazijas nāves dienas atveres vakaru.

● 14. Skrundas skautu vienībā pēc attiecīgu pārbaudījumu iztu rēšanas uzņemti Bultas ordeņi (Order of the Arrow) Guntis Gothards un Andrejs Graube.

V. Z.

KALAMAZŪ

● Daugavas Vanagu apvienības vīru koris, kam šinīs dienās paiet divi gadi, kopš uzsācis darbību, saņēma sevišķi vērtīgu dāvanu — klavieres, ko dāvinājis strēlnieks, aktīvs DV biedrs un gados vecākais vīru koŗa korists Paulis Ducmanis.

● Latviešu skola 18. novembra svinīgo aktu noturēs sestdien, 15. novembrī, plkst. 1.45 p.p. skolas mītnē — draudzes namā. Svētbrīdi vadīs māc. A. Piebalgs, uzrunu teiks skolas pārzinis A. Kaugars. Būs arī skolēnu priekšnesumi.

● Skautu un gaidu vienības atsevišķi šogad valsts svētkus neatzīmēs, bet piedalīsies Latviešu biedrības sarīkojumā 16. novembrī un organizēti piedalīsies 18. novembra dievkalpojumā. 18. novembrī daļa skautu un mazskautu nodos svinīgo solījumu.

● Prof. V. Rušēvica vijoļkoncerts notiks 22. novembrī Kalamazū kolledžas kapellā.

● 6. decembrī DV apvienība rīko vīru koŗa gada svētkus un apvienības biedru vakaru. Sarīkojuma sākums plkst. 7,00 vakarā Recreation Park jaunajā mazajā zālē. Jautra programma un groziņu vakars.

SAGINAVĀ

● Saginavā, 1. novembrī, Betlēmes luterāņu baznīcā salaulāja Ināru Blankenburģi ar Vilijamu Richteri, pēc tam 4-H telpās notikā kāzu viesības. Kāzu ceremonijā un viesībās piedalījās ap 120 viesu, kuru vidū bija arī Kalamazū pilsētas galva G. S. Allens. Līgavainis ir farmaceits un vada Kalamazū Muirs aptieku, bet līgava jau vairākus gadus kopš strādā kā Kalamazū pilsētas galvas sekretāre. Līgavas māte kāzu dienā nosvinēja savu 50 gadu jubileju. **Roķis**

KAKTIŅŠ
TRANSPORTA FIRMA
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

ĀTRA ZĀĻU PIEGĀDE
jūsu tuviniekiem un draugiem Eiropā un zemēs aiz dzelzs aizkara. Garantēta piegāde 15—20 dienu laikā. Visi sūtījumi apdrošināti.
Informācijai zvaniet vai iegriezieties personīgi
B & A PHARMACY
478 PARLIAMENT ST., TORONTO WA 1-0432

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC
55 Wellington W., (tuvu pie Bay St.), Toronto, Ont. EM 6-6451
Vecākais ceļojumu un notāriāta birojas Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notariālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās. Runā krieviski, vāciski un latviski.

Pudiņu un cepumu pulveŗi tikai no
DR. OETKER

PENMANS
WARRANTED FIRST GRADE
PENMAN'S
KNIT-GOODS
"95" APAKŠVEĻA
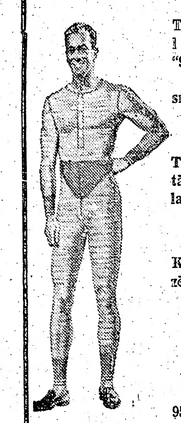
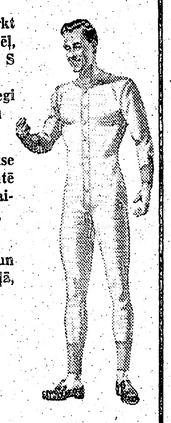
To atmaksājas pirkt labās izturības dēļ, "95" — PENMANS apakšveļa: smalkie vilnas diegi dod īpašu izturību un siltumu.
Tāpat 90 gadu prakse tās ražošanā garantē labu drabu... nevainojama valkāšanā, viegli mazgājama.
Krājumā vīriešu un zēnu kombinētā veļā, krekli un bikses.
SLAVENS kopš 1868
95-FO-6

Jānis Cīrulis

KAĻAKALPS UN DĒKAINIS

NO ATMIŅU KRĀJUMA MŪZIKANTA PIEZĪMES

V

Teātŗa trupa strādāja ar prieku un pacilātību. Pirmajā gājienā iestudēja Alunāna „Kas tie tādi, kas dziedāja" — it kā spēku izmēģināšanai. Cik nu tas amatieŗu ansamblī iespējams, uzvedums bija izdevies, un atsevišķu lomu tēlotāji bija pietiekami veikli un raksturīgi. Tad nāca kāda pasalkani patētiska revolūcionāru lugu „Tantals" (autoru neatceros). Te abi galvenie veroņi tēloja ar tādu aizraušanos, ka uz skatuves raudāja gaužām un istām asarām. Publika raudāja līdz, un beigās visi bija izraudājušies kā dārga nelaika bērēs.

Režisoram Jānim Dančauskim bija augsts kēriens — sagatavot reizē 2 lugas: Gogoļa „Revidentu" un Šillera „Fiesko". Tā kā arī man tur bija iedalītas lomas un visu laiku bija jāpavada aiz skatuves, tad nemaz nezinu, kā viss noritēja. Rīgas aktieris smiltenietis Voldemārs Abrams, kas bija noskatījies abas izrādes, teica, ka visi runājot pacilātās balsīs un kliedzot. Tas varēja gan būt, bet abas izrādes publikai tomēr patika, jo vairāk tāpēc, ka katram inscenējumam bija gatavotas īpašas dekorācijas. Tās veica pašu strēlnieks Edgars Gruziņš, Rīgas mākslas skolas audzēknis ar palīgiem. Gruziņš drīz mira.

Ar šīm lugām tad apceļojām Raunu, Siguldu, Valmieru un Cēsis, spēlēdami gan kaŗaviriem, gan privātai publikai. Kopā ar mums brauca vienmēr pāris virsnieku, ne jau disciplinas uzturēšanai, bet kā teātŗa entuziasti. Visi bijām samīlējušies mūsu dāmās, un katrai iznāca savi pieci, seši pielūdzēji. Trakākais, ka nevienam tās nedeva nekādu priekšrocību, bet spēlējās ar visiem. Bijām greizsirdīgi kā turki un cits citu uzmanījām.

Kā piedeva izrādēm, bija nodibinājies arī viru dubultkvartets, kuŗā pirmo tenoru jūsmīgi dziedāja gleznotājs Jūlijs Krastiņš. Arī viņš bija aktieŗu trupas dalībnieks un labs raksturlomu tēlotājs. Abi ar Gruziņu mūzīgi strīdījās par gleznieciību un neatrada neviena miera punkta. Gruziņš jūsmoja par Matveju un Kazaku, bet Krastiņš par krievu skolas impresionistiem. Pēdējais bija liels sadzīvotājs un īpatnis. Kā kārtīgs rezervists viņš necieta kaŗavīra mundieri un cieši savilktu vidusjostu. Tā vienmēr vaļīgi nokarājās uz vēdera. Viņš pastaigājās pa Smilteni ketavejā, flanēja biksēs un panamā un dzīvoja kopā ar mani pie Jūļa Kārkliņa. Bataljona komandieris kuplūsainais kapteinis Jansons reiz saticis šo uz ielas, aizvedis pie mantziņa un licis turpat pārģērbties gluži jaunā mundierī un šektenēs. Tā viņš pārnāca mājās ar ketaveju un baltām biksēm uz elkoņa un lakkurpēm pie rokas. Pa ceļam esot pieklājīgi paklanījies virsniekam, jo abas rokas aiznemtas mantām.

Krastiņš sarikoja arī savu gleznu izstādi — eļļu un pastelus — turpat Kārkliņu Jūļa mājiņā. No istabām izvācām visas gultas un skapjus, un telpu bija pietiekami. Ļaudis nāca bariem vien un pirka. Kāds turīgs lauku saimnieks bija nemierā ar pietiekami gludi nenokasītām āboliņa kaudzēm un pārmeta arī, ka rudzu statiņi nav pareizi sasieti — ar vārpām uz āru.

Mākslinieks par to dikti noskaitās un tēvaini, kā nožēlojamu mākslas neprašu, sviestin izsvieda pa durvīm. Abi uz āra kāpnītēm, kā Švauksts ar Drekberģi, vēl ilgi lamājās un mēdijās. Ar Krastiņu pēc gadiem satikos arī Rīgā, kur viņš ar dažiem darbiem piedalījās izstādē. Pēc tam apklusa. Kopīgo dienu atmiņām viņš toreiz man uzdāvināja 2 gleznas, par kuŗām arī speciālisti nekā slikta neteica. Viņš strādāja par zīmēšanas skolotāju kaut kur Vidzemes vidienā un vientulībā novecoja. Dzirdēju, ka miris.

1917. g. rudenī rezerves pulku atkal pārvietoja atpakaļ uz Tērbatu. Notika mitiņi, sapulces un demonstrācijas. Lielinieku aģitācija arī šeit bija kritusi auglīgā zemē. Virsnieki gan vēl nēsāja savas zimotnes, bet viņiem neviens vairs lāga neklausīja, jo vara atradās pūļa un demagogu rokās. Izputēja arī mūsu teātŗa trupa, un mani iesaistīja par skriveri rotas koncelejā. Tā atradās privātā mājā, kur arī dzīvojām. Te labprāt sanāca rotas virsnieki, patriecās par dienas notikumiem un sita acīti caurām dienām, cits citu apspēlēdami. Cita jau arī nebija ko darīt.

Šai laikā igauņi organizēja savus nacionālos bataljonus, bet mūsu pulks pamazām dezorganizējās. Daudzi dezertēja, daudzus pulka ārstu komisija atbrīvoja. Tā kādā veselības pārbaudē pulka ārsts Dr. Kaķis, aplūkodams manu roku, jautāja: „Vai negribat braukt mājās?" — „Kāpēc gan ne, ja var!" — atbildēju. „Tad brauciet un pasveiciniet Valmieru!"

Un tā oktobŗa vidū, īsi pirms boļševiku revolūcijas es novilku savu slavas un varonības neapslacito mundieri. No dzīves bija izsvītroti 2 gadi, bet tos nekad neesmu nožēlojis. Man jau vēl nebija pilni divdesmit.

PRET STIPRĀM SĀPĒM

Instantine

A PRODUCT OF BAYER

● Ātri iedarbojas ,uz ilgāku laiku aptur sāpes, rada labsajūtu.

● Nemiet iedarbīgu līdzekli pret galvas sāpēm, saaukstēšanos, lumbago neuralģiju, artēriju un reimatiskās sāpēm.

12 tabletes 25 c
48 tabletes 75 c
120 tabletes $1.39

VAI JUMS IR VAJADZĪGS DARBS?
MĒS VARAM SNIEGT JUMS BEZMAKSAS PAKALPOJUMU
PASTĀVĪGAM un *PAGAIDU DARBAM:*
MĀJKALPOTĀJAS (var dzīvot uz vietas), PAVĀRI, VIESU APKALPOTĀJAS, APTIRITĀJAS, IZPALĪDZES MĀTĒM, DZĒRIENU PASNIEDZĒJI, galvenie pavāri, visāda veida izpalīgi, mājkalpotāju pāri u.c.
Jāprot kaut cik angļu valoda.
Arī
SEKRETĀRES, STENOGRAFI, BIROJA MAŠĪNU APKALPOTĀJI, GRĀMATVEŽI UN CITU NOZARU PIEDZĪVOJUSI BIROJA DARBINIEKI.
Arī
PĀRDEVĒJI, KĀ VIRIEŠI, TĀ SIEVIETES, AĢENTI, TECHNISKIE ZĪMĒTĀJI, TECHNIKI U.C., KAM IR PRAKSE.
Angļu valodas prašana vēlama.
EMPLOYEES UNLIMITED
76 CHURCH STREET, TORONTO 1. EM 6-3571

KAS IR ZAUDĒJIS KAŖU?

Vācieši domā, ka NATO, sakarā ar angļu tankistu nelietībām, ir pazaudējusi kādu kauju.

Šī gada rudens manevri Kaseles telpā Rietumvācijā pārkaitinājuši visus vācu zemniekus kuŗiem angli nodarījuši lielus zaudējumus, jo angli tur uzvedušies daudz trakāk nekā 1945. gadā . . .

Pie Hambresenas angļu tanki tīšu prātu sabraukuši uz kāda lauka 100 maisu kartupeļu. Pie Udenshausenas sabrauktas vairākas plaujammašīnas, arkli un citi darba rīki. Turpat tanki sabraukuši novākšanai izartus kartupeļu laukus. Kad zemnieks rādījis tankistiem ar pirkstu pie savas galvas, ka viņiem „griežas", tie griezuši tankus atpakaļ, dodoties virsū lielajai kartupeļu čupai — to samaļot putrā. Deiselē bez kāda pamata tanki sabraukuši nomaļā vietā atstātus piena ratus; pāri palicis vienīgi liels piena „dīķis". Visur pret zemniekiem paligā atskrējušiem vācu policistiem un preses fotografiem angļu kaŗavīri ar ieročiem rokā ieņēmuši draudošu stāju, paskaidrojot, ka Ādenauers jau par visu samaksāšot.

Protams, vācu valdība saviem zemniekiem manevru laikā nodarītos zaudējumus (droši vien uz Anglijai maksājamo summu rēķina) atlīdzinās pilnīgi, bet grēku darbu saraksts par sabojātiem ceļiem u.t.t. ir ļoti plašs. Bundesvēra un amerikāņu kaŗavīru tai pašā telpā nodarītie zaudējumi esot ļoti niecīgi. Vācieši aizvainoti par kādu Trendelbergai caurbraukušu tanku kolonnu, kuŗas vadošajam džipam bijis liels uzraksts: „Kas ir zaudējis kaŗu? Jūs vai mēs?"

Pie tam šajā vietā angļu tanki tīši sašāvuši un aizdedzinājuši kādu šķūni ar salmiem. Dažā vietā vācu zemnieki gatavojušies pašaizsardzībai ar medību bisēm un mēslu dakšām . . . Vācu politiķi angļu kaŗavīru izlēcienus apzīmē par koloniālmetodēm. Avīzēm par to iznāk lielie virsraksti un aizvadīto „lustes kaŗu" rezultātā solas iznākt jauni, nerimstoši „kaški" vāciešu un angļu starpā, kādēļ arī šo nepatikamo notikumu neitrālam novērotājam jājautā — kas te uzvarējis?

As.

LATVISKIE MĀRTIŅI

(Pārnesums no 2. lpp.)

Tak jau nu puiši un meitas cerēja uz jauku padzīvošanu. Un, ermoņikas no skapja nocēlis, puisis rāva vaļā jautru dancī.

Vējš sagrieza puteni ap māju, un bariņš būdeļu, kājas daudzīdami un zemi dimdinādami, bija pie nama durvīm. Ribināja un grabināja, jo danču troksnī nebija manīti, līdz tad dziesmu vilka vaļā un čigāns ar pātagu gar logu dauzīja. Prieka bija pulka, un nekad tā nebija par daudz, un tā saimniece vēra durvis un lūdza dančа bērnus nākt iekšā.

Saimnieku dēlēns Jānītis bija jau paspējis iejukt atnācēju vidū, jo tur bija viņsētas ganu meita Līzele ar garajām matu bizēm; ar viņu vasarā tik daudz ganu dienu bija kopā vadīts, ugunskurā kartupeļi rušināti un gardi ar biezpienu noēsti.

Arī Jēpītis ar Līzeli sagrieza maģo danci un, roku rokā iedami, plucināja gailim spalvas, kas pa reizei nerātņus ieknābāja.

Saimniece, rokas klēpī salikusi, ar labpatiku noraudzījās uz savu atvasi, nākamo mājas kopēju un sargātāju.

Budēļi izpriecājušies līdz ar mājas ļaudim un,baudījuši Mārtiņvakara labumus, sagrieza vēl pa dancim, tad atvadījās un dziedādami un diedami devās uz citām mājām, lai papilnam izbaudītu Mārtiņu priekus.

M. Krone

Grozgalvītis

PASAULES VĒSTURE

Feļetons

CITAS IEVĒROJAMAS TAUTAS UN ZEMES — JAUNĀKAJOS LAIKOS

Par Latviju, kā valsti, jaunākajos laikos nevar runāt. Tā radās visjaunāko laiku sākumā.

Bet letiņi arī toreiz, pat bez savas valsts ir pa biķiņam iegājuši pasaules vēsturē.

Jaunāko laiku sākumā gan letiņi nav tālāk tikuši kā par krodzniekiem un muižu vagariem, bet vēlākajos gados jau ir bijuši savi dakteŗi, mācītāji un advokāti. Pat Krievijas Valsts Domē ir bijuši savi pārstāvji.

Arī pāris letiņu izcelsmes ģenerāļi cara armijā bija, pāris desmiti virsnieki, bet „undrapcieri" simtos. Netrūka arī letiņu uŗadņiku jeb gordovoju, bet ar tiem nav ko lepoties.

Toties jaunāko laiku beigās, 1. pasaules kaŗā, bija jau veseli letiņu kaŗa pulki, kas vairs nevicināja koka vāles, spriguļus vai siena dakšas, bet šāva pat ar dižgabaliem, par plintēm nemaz nerunājot.

Namsaimnieku gan tik daudz nav bijis kā tagad Amerikas kontinentā. Bet tas ir sakarā ar to, ka toreiz letiņiem bija tikai rubļi, bet tagad dolari.

Lai nepaliktu, kā saka, citām tautām pakaļ, arī letiņi taisīja revolūciju 1905. gadā. Vairāk gan no tās nekas nesanāca, ka diezgan daudzus, kas nepaguva jau toreiz doties uz svešām zemēm, aizsūtīja uz viņpasauli un nosvilināja krietnu skaitu lauku māju — vācu baronu atmaksa par pāris nodedzinātām muižām.

Itālijā jaunāko laiku sākumā arī bieži vien notikušas revolūcijas, tapat kā Francija, lai gan mazākā mērā.

Itaļiešiem arī nav bijis daudz laika priekš kaušanās. Tie vairāk noņēmušies ar dziedāšanu, dancošanu un bilžu mālēšanu, ar ko viņi slaveni vēl tagad.

Austrija arī sākumā ieguvotāji nodarbojušies vairāk ar revolūciju neka ar citiem darbiem.

Bet tad pagadījusies ķeizari, kas nav bijuši drebeligi un ar revolūcijām tikuši ātri galā. Tā sakot, tauta dabūjusi no ķeizariem pērienu. No tā laika tad arī austrieši sākuši valkāt ādas bikses. Ja atkal gadās revolūcija — drošs paliek drošs. Caur ādas biksēm mazāk jūt kontrrevolūciju.

Kādreiz Ungārija, kas bijusi Austrijai it kā otra puse, gribējusi tikt vaļā no Austrijas ķeizariem un nodibināt savu valsti. Daudz arī netrūcis. Bet Austrijas ķeizars Francis - Josefs saucis talkā krievu caru Nikolaju 1. Krievi nav divreiz jālūdz, ja paredzama kaušanās, kur arī var ko iebāzt kabatā. Cerībā, ka tiks pie pulksteņiem, tie tad sadevuši ungāriem un nodrošinājuši Josefam valdīšanu.

Vai un kādos apmēros krievi Ungārijā pie pulksteņiem tikuši, to toreizējie vēsturnieki nemin. Man liekas, liels nekas nevarēja būt. Rokas pulksteņu tad vēl nebija. Kabatas pulksteņi bija tikai turīgākiem un sienas pulksteņi bagātniekiem.

Sienas pulksteņus jau nu pievāca krievu ģenerāļi un palkavnieki, mazākie virsnieki sāvāca kabatas pulksteņus, bet zaldātiņiem bija jāpaliek tukšā. Toties pēc simts gadiem viņu bērnu bērni varēja Ungārijas apspiešanas laikā salasīt pulksteņus, cik tikas.

Bez jau minētajām valstīm jaunākos laikos ir vēl daudzas valstis dažādos kontinentos. Bet par tām . . . nu, ko tur galu galā slēpt — es pats par tām neko nezinu. Ja es būtu skolotājs, paprasītu skolēniem. Varbūt tie kāds zinātu.

Tikai to es zinu, ka Āfrikā ir bijuši melnie, kuŗus pievākuši amerikāņi un ar tiem te andelējušies kā ar tomātiem farmeru tirgū. Āzijā dzīvojuši āziāti. Bet ko viņi tur darījuši, nezinu. Nav mana daļa.

Austrālijā galvenokārt dzīvojuši immigranti no Anglijas, jo letiņi tad vēl nav turp braukuši.

Pie visām tām zemēm nāksies apstāties visjaunākos laikos, tā ka viņu tautas apvainoties nevarēs, ka es tās būtu galīgi aizmirsis.

Tamdēļ turpmāk pāriesim uz atsevišķām padarīšanām jaunākajos laikos — revolūcijām, kariem, rūpniecības, literātūras, mākslas u.t.t., u.t.t.

Turpinājumā: Revolūcijas jaunākajos laikos.

Atbilstošākais padzēriens tiem atspirdzinājumiem, ko jūs lietojāt savā dzimtenē . . .

Wilson's SINCE 1875

COCA ORANGE CREAM SODA GINGER ALE

BEZMAKSAS PIEGĀDE jūsu pikniku, banketu un visu citu svinību vajadzībām.

WA 1-2151 līdz 7 vakarā darbdienās

ZVANIET TORONTO

NEPIEGĀDĀJAM PRIVĀTĀS MĀJAS.

RAIŅA UN ASPAZIJAS

MARIJAS LI

III

Drīz vien viņi pārgāja citā, saulainā dzīvoklī, no kuŗa atvērās skats uz Daugavu. Te es viņus bieži apciemoju, jo strādāju netālu no viņiem „Illustrētā žurnāla" redakcijā, un redaktora Līgotņu Jēkaba uzdevumā gāju pie viņiem izlūgties kādu dzejoli, ko viņi man nekad neliedza.

Un tad, kad abi dzejnieki, Latvijas labklājībai pieaugot, jau saņēma kārtīgu honorārus par saviem daudzajiem darbiem, viņi nopirka Pārdaugavā glītu vienstāvu māju ar ļoti plašu, lekoptu dārzu. Te nu pēc lieliem trimdas grūtumiem viņi tiešām varēja justies atviegloti, apmierināti par savieni darba auglīem. Cik Sveicē, vientulībā, viņi ilgojās sabiedrības, tik tagad tā viņus bieži traucēja darbā pat ignēja tos, it īpaši Aspaziju, jo tiešām ne vien draugu un cienītāju apmeklējumi, bet arī daudzi palīdzības lūdzēji pārlieku nodarbināja viņus un atrāva no radošā darba.

Kādā sarunā ar Aspaziju par dažādiem dzejnieku darba veidiem, viņa izteicās, ka dzejojot ātri, skandējums it kā pats no kādiem iekšējiem dziļiem avotiem plūstot viegli, turpretim Rainis ilgi mokoties, bieži pametot sākto, neapmierināts ar uzrakstīto un tad atkal ilgu laiku neķeroties pie tā, bieži pat nekad.

Tā ap kādām Lieldienām sūtīja mani apciemot Raini, kas uzturējās veselības pārbaudes nolūkā turpat netālā bērnu slimnīcā pie viņu radinieka Dr. Nimaņa, kas vienmēr ļoti rūpējās par viņa veselības stāvokli. Tur viņam bija skaista istaba, laba kopšana un netraucētas darba iespējas, un tomēr kaut kā viņš negribēja kerties pie sāktās domas, ja nemaldos, „Gajs un Grakchus", par ko jūsmoja Aspazija un varītēm gribēja, lai viņš nopietni piestrādā un beidz īpaši, kur A šo drāmu, jo tauta gaidot no viņa atkal lielus darbus. Ciemošanās laikā arī pieskāros šā darba problēmai, uz ko viņš nicīgi pasmējās; tagad jau publikai nepatikot traģēdijas, tā gribot smieties un uzjautrināties teātrī, vai es neredzot, kā komēdijas ejot un kā uz laukiem tiekot izrādītas Vizbuļa lugas! Būšot arī viņam jāsāk tādas rakstīt . . . Tas laiks laikam esot pāri, kad publika alkusi pēc viņa darbiem. Un rūŗeta sarkasma pilns viņš palika pie sava, un laikam es arī nespēju viņu pārliecināt, cik viņa darbi joprojām vajadzīgi latviju tautai.

Bet tādi drūmi pagriezieni viņa jaunradē atkal pārejā, ar jaunu sparu viņš nodevās darbam, un vēl viena pēc otras parādījās viņa lugas gan Dailes, gan Nacionālā t arī neieguva ti atsaucību kā ag ļisto sapratēju i ti cieta pārāk s kas dēļ, nevien šam nelikās pil sāka un pamet pēc arī pēc vi tik daudz vērti bu, kuŗus tad centās sakopot.

Kādreiz ciem zijas, viņa ma ar kādu jaunu gu studenti, ku nomājusi mazu šī jaunava neiz no viņas man drīz vien izga Aspazija izturēj ti vēlīgi, acīmre tusi iekarot vin tādēļ droši vie dzīvoklī.

Bet pēc kād vairs tur nebija rūgtumu stāsti mājā izmitināju tā ievilinājusi las tīklos, un tagad satiekot Aspaziju jutā sagraužta, apv laika dziļa, n radās starp ab kas neizlīdzin Raiņa nāvei

Šai laikā Rai tinieki pulcis traucēja viņa tālais ceļš uz nācās vai ikdie tas īgnējā vi deva šo māju pilsētas centrā

Jaunais dzi tā nepatika — istā mājīgumā Pārdaugavā, v tādēļ, ka var laulības sairun iies starp šie tik karsti mīlo īpaši, kur A daudz, tik dau Raiņa labā. R jās mājā, bet uz Jūrmalu, n tiku, ko Anni gā kalpone, t pagatavojusi. trūkums bija mesls, kāpēc savā nāves st ti visiem sir projām dievin pravietisku dz kā cilvēku.

Pēc Raiņa teklis likās v vēl nāca klāt pirkšanas trai pazija nolēm un pirkt vas tur vientulībā ko viņa ļoti m va muža pēd

GIRTS SALNAIS

ŠIPOL ORCH

173. turpinājums

„Jā," Metuzāls piespieda sevi ista vietā nīgam. „Labs triks," viņš pat vāji pasmējās spidīgs, bet nevainojams. Na', tāda ir dzīve," šķobija galvu, „labs praktisks joks vienmēr viški, ja tas lēti maksā." Pats gan domāja, lēti triki diezko neatmaksājas. Neskaidrībā reklāmas vērtību, pārmezdams sev, ka, kā tēv par daudz uzslavējis, viņš pavēra aizkaru Piektā Ķēniņa aizgaldam. Pārlūkoja to, kā n pēc ūdens, ko uzgāzt tikko pārāk iepriecinātai. jutās nepatikami pārsteigts — nebija kur pies gājis stelinģi, viņš nikni savieba. Tās, kas t dzams, spīdēja un laistījās — no vērša sākot riņķiem beidzot. Gluži kā Liliānas pārvaldīt ku kūtīs. Kā prūšu kazarmās. Nebija ievad bet strīdīties bez ievada būtu nelāga priekšzī meicāi.

Viņš iznāca atpakaļ un tagad pirmoreiz Kēti no galvas līdz kājām, piepeši pats apjuk viņš to nebija ievērojis pirmā mirkli?

Apelsīnu krāsas dabiskā zīda vakara tērpā, iegrimusi līdz krūtīm, kas smailēm balstījās k drānas kausā, kā melones dzelteni sārta porcel

— Tējas roze, — pašam negribot Meta radās glaimīgs salīdzinājums, mirkli aizmirstot nav par kādu svešu skaistuli, bet par paša me tas bija īss apmulsums. Viņš bija pārāk rūdī nieks, lai pat sajūsminājies spētu apbrīnot ca sot pēc cenas. — Nē, lai kas būtu tikums, b dība bija netikums. Un vienā mirklī pirmējā pārtapa jaunās aizdomās. Viņš pārlaida skatu

Zelta lielceļi

MODRIS ZEBERIŅŠ

Jāņa Zuntaka vinete.

„Tauta? Ko viņi muld par tautu, ko viņi taurē?" — — Jagužinskis murmināja. „Ech, krikun takoi" — viņš garlaikots nožāvājās, redzēdams kādu sīku vīreli gaiļa balsi kliedzam un plati rokām plātāmies. Šo vīreli viņš bija īpaši lēti līdzis. Un tā, Ostermaņa uzdevumā poļu parlamentu dancinādams, Jagužinskis rūgti domāja par to, kas gan ir tauta, un par to, ka tautas domas allaž un visur taisa izdārīgi vīri.

55.

Tā nenorimdams Jagužinskis Grodņā darbojās, uzturēdams patriotiskās jukas pilnā sparā. Tiklīdz radās kaut cik vērā ņemama vienprātība un būtu iznākusi balsošana, pielēca kājās kāds no „mūsu draugiem", kā Jagužinskis viņus vēstulēs dēvē — un ar vienu pašu v e t o izjauca ilgu strīdiņu un apspriežu pūliņus. Citu rītu mēģināja atkal izlemt to pašu lietu citos vārdos, lai arī veto kliedzējs varētu piekrist — bet uzradās cits „mūsu draugs" no citas partijas, sāka atkal kliegt pretī, atkal sacēlās sašutuma kņada, līdz neizbēgami, kā kapa zvans, noskanēja: ņe pozvaļam. Viss atkal vējā.

Vienā punktā Jagužinskis tomēr laida viņiem vienoties. Izdevās sastādīt — pēc divu nedēļu apspriedēm — visiem pieņemamu apsveikumu karalim, parlamentu sākot. Un nu vecīgajam Augustam Stiprajam vajadzēja nikt līdzi. Bieži viņš troni saguma un aizsnaudās, aizsapņodamies par savu skaisto Drēzdeni, par sievietēm, kuŗas viņam spēka gados piederējušas, un, ja parlaments sāka skaļāk trokšņot, caurā miegā viņš iztēlē medija briežus un sumbrus.

Protams, Augusts Stiprais labi zināja, cik viņš vājš, noteicēji bija poļu patrioti. Viņam neizbēgami būs jāpiekāpjas, bet atklāti to izrādīt nebūtu vēlams. Slepeni viņš jau Moricam pie laika nosūtīja vēstuli, paskaidrodams, ka valsts intereses prasa, lai viņš no Kurzemes aizbrauktu un savus hercoga tiesību dokumentus nosūtītu Grodņas parlamentam iznīcināšanai. Un lai viņš pats paziņojot Kurzemes muižniekiem, ka neesot nekādu cerību kļūt par viņu lielkungu, šī cerība esot jāatmet.

Kad nu parlamentā sakūra pārāk lielu pirti, karalis varēja paziņot, kādā veidā viņš jau bridinājis Moricu, labus padomus dodams. Taču nacionālistiem ar to nebija gana, viņi vēlējās drošus pierādījumus, ka Kurzeme Polijai nezudīs. „Mūsu draugi" savukārt centās prasības tīši pārspīlēt, lai skaidra nejēdzība pierādītu, cik tās nepieņemamas. Mērenākie to nomanīja, tie savukārt sāka saukt: ņe pozvaļam.

Tik tālu gan nonāca, ka karalim ieteica Moricu izsaukt Grodņā uz valsts tiesu un, ja viņš neierastos, izsludināt viņu ārpus likuma, par bezgodi un par banditu. Visi zvērīgiem skatiem lūkojās uz vēlēto karali, kā tas savu ārlaulības dēlu aizstāvēs. Bet Augusts Stiprais, pats savā ļenganā tauku kārtā kā maiss saļimis, snauda. No tiesas vai izlikdamies — kas to lai zina, bet karalis snauda.

Tad atkal pielēca gailestīgais pārstāvis, „krikuns", Ļubeckis vārdā, un pieprasīja tēvzemes vārdā, lai par Kurzemes inkorporāciju un Moricа saukšanu, tiesas priekšā sastāda aktu. Tūlīt. Uz vietas. Un lai visi parlamenta dalībnieki apliecina to ar saviem parakstiem, tad tam būs likuma spēks.

Iestājās mirklis klusuma. Tas tomēr likās par traku, visas pasaules priekšā tik spēji un tik neganti izšķirties un vēl ar parakstu apliecināt.

Klusuma brīdī varēja dzirdēt tikai Augusta Stiprā nesteidzīgu, mazliet svilpošu krākšanu no troņa. Baldachīna paēnā stāvēja karaļa sekretārs. Starp divi krācieniem karalis klusu nomurminēja: nosūti Moricam nākošo vēstuli . . .

„Mūsu draugs" Ļubeckis arī izrādījās labs aktieris. Viņš ārdījās, trakoja, kliedza un draudēja, ka viens pats ar veto palīdzību atcels visus līdzšinējos lēmumus un uzjauks parlamentu. Laikam daž labs sāka nojaust, ka te notiek tīra ļaunprātība: un lietiškāki, bet vēl niknāki šļachtiči, kuŗu uztraukums bez tam bija īsts, izvajāja Ļubecki no viņa vietas, plikus zobenus slaistīdami, aizgrūda viņu pie loga un draudēja izsviest ārā, ja viņš nerimsies. Slavenais vecu vecais parlamenta gājiens. Defenestrācija, ar cieņīgu latiņu vārdu. Izmešana pa logu. Taču Ļubeckim radās aizstāvji. Zobenus grābādami, tie savukārt uzmācās defenestrētājiem. Tā vis nevarot. Ikvienam godīgam patriotam esot tiesība bez apdraudējuma un brīvi izteikt savas domas. Kungi nu stāvēja ar sarkanām sejām kā gaiļu sekstēm, zobeni zaigoja vien.

Tā nu likās, ka jukas tālāk vairs nevar iet, ka būtu sasniegta lielākā iespējamā nejēdzība. Bet piedevām vēl sabruka kāda no pagaidu tribīnēm, daži labs gluži mierīgs šļachtičs nogāzās, visai sadauzījās, un to dienu kungi no sēdes nāca ar pārsistām galvām, zilām acīm un klibodami.

Parlamenta vaditāji tiešām bija norūpējušies. Nākošajā dienā sēde nesākās parastajā laikā. Māršals Potockis ar īpašu delegāciju devās pie karaļa uz pili, pieprasīdams, lai Morics bez kavēšanās ierodās Grodņā un nem līdz savus hercoga ievēlēšanas dokumentus. Tie nododami parlamentam iznīcināšanai. Citādi viņu izsludinās par nodevēju.

Tā nu karalim Augustam ar smagu sirdi vajadzēja Moricam nosūtīt vēl trešo vēstuli.

Taču atbilde, kuŗu sakšu Morics rakstīja savam karaliskajam tēvam, skanēja tā:

„Es vairs nepiederu pats sev un nevaru lauzt savu Kurzemei doto vārdu. Esmu virsnieks, ar virsnieka godu, es nevaru apkaunot to karali, kas man šādu godu devis. Francijas armijā, kur es ieguvu slavu, negodīga vārda laušana nav iedomājama. Kungs un karali, gods ir ikviena vīra neatņemams īpašums, un katrs ir pats sev par to atbildīgs. Kaut reizi lauzdams savu goda vārdu, es vairs nebūtu Jūsu Majestātes žēlastības cienīgs. Kurzemes muižnieki, kuŗu krietnā kalpošana Polijai kopš gadsimtiem visiem zināma, mani vienbalsīgi ievēlējuši par hercogu, un tas es esmu."

Šo vēstuli parlamentam noslēpa, jo troksnis, kas tad būtu sacēlies, droši Grodņā noceltu jumtus. Morics uz tiesu neieradās, hercoga patenti neatdeva, un sakarā ar to viņu tiešām izsludināja par „bezgodi un banditu", kā jau paredzēts.

* * *

Kurzemē muižnieki nu dabūja nomanīt laikmeta un pašu nostājas liktenību. Augusta Stiprā vājās politikas dēļ nu kurzemnieki bija pamesti, viņiem atlika tikai divas iespējas. Vai nu palikt pašiem pie sava lēmuma un likt visas cerības uz sakšu Morica nelielo armiju, vai arī nodoties krievu aizsardzībā un pamest kā Poliju, tā hercogu, ko paši ievēlējuši.

Kur nu bija Sigismunda Augusta privilēģijas jēga? No krieviem glābdamies, kurzemnieki reiz zvērēja uzticību poļiem; no poļiem tagad gribēja glābties pie krieviem — tās pašas Sigismunda Augusta dotās tiesības paturot . . .

Morics, gods godam, likās turamies kā virs. Goda jēdziens: nelauzt doto vārdu — bija vienkāršs un skaidrs. Viņš bija nolēmis savu taisnību aizstāvēt.

Karalis Augusts atceļā no Grodņas uz Varšavu Bjalostokā nopietni saslima un izplatījās ziņas, ka viņš tuvu nāvei. Sakšu Morics, par spīti tam, ka Polijā viņš bija izsludināts ārpus likuma, par spīti tam, ka katrs varētu viņu nogalināt un neviens par to neteiktu nekā — steidzās uz Bjalostoku pie tēva. Šīs satikšanās nozīme pēkšņi likās patētiska jūsmīgajiem bruņniecīskajiem poļu kungiem, sirdsdedzes pilnām dāmām. Varšavā par to vien runāja, ka mīrstošais karalis savu dēlu, pazudušo dēlu, apsveicis ar aizgrābības asarām, un cik liela tomēr dēla milestība. Neviens nepieminēja naidu, augstmaņi likās aizmirsuši, ka vēl pirms pāris nedēļām paši sviņģi pasludinājuši sakšu Moricu par bezgodi un bandītu. Un viņa slava gāja pa visu republiku, viņu ar vecu veco cēlo bruņnieku frazi sauca par „tikumu spoguli", speculum virtutis.

Karalis tūdaļ brīnumaini atžirga, vēl Bjalostokā pamedīja un brauca uz Varšavu. Parlaments pieņēma samērā maigu lēmumu, ka Morica ievēlēšana gan nav likumīga, ka uz Kurzemi nākotnē nosūtāma īpaša komisija pieci tūkstoši vīru liela kaŗaspēka pavadībā, lai nelikumības izmeklē, bet hercogistes pievienošana Polijai jāatliek līdz eksilhercoga Ferdinanda, pēdējā Ketlera, nāvei.

Jagužinskis šīs ziņas varēja aizvest uz Pēterpili. Ne vien Augusts Stiprais, bet arī barons Ostermanis nu piecēlās no slimības gultas, notina lakatu no žokļiem, ausīm un lika noskūt bārdu.

* * *

Jelgavā atgriezies, sakšu Morics atklāja, ka diplomātiskais negaiss nu savilcies atkal citā vietā. Bestuževs-Rjumins, vēstnieks Varšavā, bija atsūtīts uz Kurzemi un centās atjaunot savu agrāko ietekmi uz hercogieni. Klaušu rotu labā slava bija nejauki satricināta ar neapdomīgo lielgabalu aizvākšanas mēģinājumu, un Biriņš gan bija paglābis Lipstu, bet ziņu par Morica izdarībām palaidis uz Pēterpili. No turienes nu bija atsūtīts bijušais policijas priekšnieks grāfs Devjē, tam bija slepenas apspriedes ar hercogieni un Kurzemes muižniekiem.

Morics, tikumu spogulis, ķērās pie vecu veca, pārbaudītā līdzekļa. Viņš mēģināja krievu diplomātus uzpirkt, bet tas bija tikpat aplam, kā triks ar lielgabaliem. Un atbalsis noskanēja tālu. Soreiz policijas priekšnieks grāfs Devjē atbildēja ar publisku vēstuli, divainā triju valodu mistrā, un vēstules norakstu piesūtīja hercogienei un Ostermanim Pēterpilī. (Turpinājums sekos)

...LES VĒSTURE

...eļetons

...par pāris nodedzinātām muižām.

Itālijā jaunāko laiku sākumā arī bieži vien notikušas revolūcijas, tāpat kā Francijā, lai gan mazākā mērā.

Itālieśiem arī nav bijis daudz laika priekš kaušanās. Tie vairāk noņēmušies ar dziedāšanu, dancošanu un bilžu malēšanu, ar ko viņi slaveni vēl tagad.

Austrija arī sākumā iedzīvotāji nodarbojušies vairāk ar revolūciju nekā ar citiem darbiem. Bet tad pagadījušies ķeizari, kas nav bijuši drebelīgi un ar revolūcijām tikuši ātri galā. Tā sakot, tauta dabūjusi no ķeizariem pērienu. No tā laika tad arī austrieši sākuši valkāt ādas bikses. Ja atkal gadās revolūcija — drošs paliek drošs. Caur ādas biksēm mazāk jūt kontrrevolūciju.

Kādreiz Ungārija, kas bijusi Austrijai it kā otra puse, gribējusi tikt vaļā no Austrijas ķeizariem un nodibināt savu valsti. Daudz arī netrūcis. Bet Austrijas ķeizars Francis - Josefs saucis talkā krievu caru Nikolaju 1. Krievi nav divreiz jālūdz, ja paredzama kaušanās, kur arī var ko iebāzt kabatā. Cerībā, ka tiks pie pulksteņiem, tie tad sadevuši ungāriem un nodrošinājuši Josefam valdīšanu.

Vai un kādos apmēros krievi Ungārijā pie pulksteņiem tikuši, to toreizējie vēsturnieki nemin. Man liekas, liels nekas nevarēja būt. Rokas pulksteņu tad vēl nebija. Kabatas pulksteņi bija tikai turīgākiem un sienas pulksteņi bagātniekiem.

Sienas pulksteņus jau nu pievāca krievu ģenerāļi un palkavnieki, mazākie virsnieki savāca kabatas pulksteņus, bet zaldātiņiem bija jāpaliek tukšā. Toties pēc simts gadiem viņu bērnu bērni varēja Ungārijas apspiešanas laikā salasīt pulksteņus, cik tikās.

Bez jau minētajām valstīm jaunākos laikos ir vēl daudzas valstis dažādos kontinentos. Bet par tām . . . nu, ko tur galu galā slēpt — es pats par tām neko nezinu. Ja es būtu skolotājs, paprasītu skolēniem. Varbūt tie kāds zinātu.

Tikai to es zinu, ka Afrikā ir bijuši melnie, kuŗus pievākuši amerikāņi un ar tiem te andelējušies kā ar tomātiem farmeŗu tirgū. Āzijā dzīvojuši āziāti. Bet ko viņi tur darījuši, nezinu. Nav mana daļa.

Austrālijā galvenokārt dzīvojuši immigranti no Anglijas, jo letiņi tad vēl nav turp braukuši.

Pie visām tām zemēm nāksies apstāties visjaunākos laikos, tā ka viņu tautas apvainoties nevarēs, ka es tās būtu galīgi aizmirsis.

Tamdēļ turpmāk pāriesim uz atsevišķām padarīšanām jaunākajos laikos — revolūcijām, kaŗiem, rūpniecības, literātūras, mākslas u.t.t., u.t.t.

Turpinājumā: Revolūcijas jaunākajos laikos.

...gismunda Augusta dotās tiesības pa-
...dam, likās turamies kā virs. Goda ...doto vārdu — bija vienkāršs un ...nolēmis savu taisnību aizstāvēt.
...atceļā no Grodņas uz Varšavu Bja...slima un izplatījās ziņas, ka viņš ...Morics, par spīti tam, ka Polijā viņš ...us likuma, par spīti tam, ka katrs ...t un neviens par to nereiktu nekā ...stoku pie tēva. Šis satikšanās no...patētiska jūsmīgajiem bruņniecīska... sirdsdedzes pilnām dāmām. Varšavā ...ka mirstošais karalis savu dēlu, pa...cis ar aizgrābtības asarām, un cik ...iestība. Neviens nepieminēja naidu, ...mirsuši, ka vēl pirms pāris nedēļām ...ājuši sakšu Moricu par bezgodi un ...lavā gāja pa visu republiku, viņu ar ...nieku frazi sauca par „tikumu spo...tutis.
...inumaini atžirga, vēl Bjalostokā pa...z Varšavu. Parlaments pieņēma sa...u, ka Morica ievēlēšana gan nav li...zemi nākotnē nosūtāma īpaša komi...īru liela kaŗaspēka pavadībā, lai ne...bet hercogistes pievienošana Polijai ...ercoga Ferdinanda, pēdējā Ketlera,
...iņas varēja aizvest uz Pēterpili. Ne...is, bet arī barons Ostermanis nu pie...ultas, notina lakatu no žokļiem, au...bārdu.

* * *

...ies, sakšu Morics atklāja, ka diplo...u savilcies atkal citā vietā. Bestuževs ...Varšavā, bija atsūtīts uz Kurzemi ... savu agrāko ietekmi uz hercogieni. ...ava bija nejauki satricināta ar neap...aizvākšanas mēģinājumu, un Biriņš ...Lipstu, bet ziņu par Morica izdarī...ēterpili. No turienes nu bija atsūtīts ...priekšnieks grāfs Devjē, tam bija sle...ar hercogieni un Kurzemes muižnie...
... spogulis, ķērās pie vecu veca, pār...Viņš mēģināja krievu diplomātus uz...tikpat aplam, kā triks ar lielgabaliem. ...nēja tālu. Šoreiz policijas priekšnieks ...ēja ar publisku vēstuli, dīvainā triju ...vēstules norakstu piesūtīja hercogie...n Pēterpilī. (Turpinājums sekos)

RAIŅA UN ASPAZIJAS LAULĪBAS SAIRUMS

MARIJAS LIEPIŅAS ATMIŅAS

III

Drīz vien viņi pārgāja citā, saulainā dzīvoklī, no kuŗa atvērās skats uz Daugavu. Te es viņus bieži apciemoju, jo strādāju netālu no viņiem „Illustrētā žurnāla" redakcijā, un redaktora Līgotņu Jēkaba uzdevumā gāju pie viņiem izlūgties kādu dzejoli, ko viņi man nekad neliedza.

Un tad, kad abi dzejnieki, Latvijas labklājībai pieaugot, jau saņēma kārtīgu honorārus par saviem daudzajiem darbiem, viņi nopirka Pārdaugavā glītu vienstāvu māju ar ļoti plašu, iekoptu dārzu. Te nu pēc lieliem trimdas grūtumiem viņi tiešām varēja justies atviegloti, apmierināti par saviem darba augļiem. Cik Šveicē, vientulībā, viņi ilgojās sabiedrības, tik tagad tā viņus bieži traucēja darbā ,pat īgnēja tos, it īpaši Aspaziju, jo tiešām ne vien draugu un cienītāju apmeklējumi, bet arī daudzi palīdzības lūdzēji pārlieku nodarbināja viņus un atrāva no radošā darba.

Kādā sarunā ar Aspaziju par dažādiem dzejnieku darba veidiem, viņa izteicās, ka dzejojot ātri, skandējums it kā pats no kādiem iekšējiem dziļiem avotiem plūstot viegli, turpretim Rainis ilgi mokoties, bieži pametot sākto, neapmierināts ar uzrakstīto un tad atkal ilgu laiku neķeroties pie tā, bieži pat nekad.

Tā ap kādām Lieldienām sūtīja mani apciemot Raini, kas uzturējās veselības pārbaudes nolūkā turpat netālā bērnu slimnīcā pie viņu radinieka Dr. Nīmaņa, kas vienmēr ļoti rūpējās par viņa veselības stāvokli. Tur viņam bija skaista istaba, laba kopšana un netraucētas darba iespējas, un tomēr kaut kā viņš negribēja ķerties pie sāktās domas, ja nemaldos, „Gajs un Grakchus", par ko jūsmoja Aspazija un varītēm gribēja, lai viņš nopietni piestrādā un beidz šo drāmu, jo tauta gaidot no viņa atkal lielus darbus. Ciemošanās laikā arī pieskāros šā darba problēmai, uz ko viņš nicīgi pasmējās; tagad jau publikai nepatīkot traģēdijas ,tā gribot smieties un uzjautrināties teātrī, vai es neredzot, kā komēdijas ejot un kā uz laukiem tiekot izrādītas Vizbuļa lugas! Būšot arī viņam jāsāk tādas rakstīt . . . Tas laiks laikam esot pāri, kad publika alkusi pēc viņa darbiem. Un rūgta sarkasma pilns viņš palika pie sava, un laikam es arī nespēju viņu pārliecināt, cik viņa darbi joprojām vajadzīgi latviu tautai.

Bet tādi drūmi pagriezieni viņa jaunradē atkal pārgāja, ar jaunu sparu viņš nodevās darbam, un vēl viena pēc otras parādījās viņa lugas gan Dailes, gan Nacionālā teātrī, un ja tās arī neieguva tik lielu publikas atsaucību kā agrākās, tad tomēr īsto sapratēju ievērību. Viņš ļoti cieta pārāk stingrās paškritikas dēļ, neviens darbs viņam pašam nelikās pilnīgs, daudzus iesāka un pameta nebeigtus, tāpēc arī pēc viņa nāves atrada tik daudz vērtīgu, iesāktu darbu, kuŗus tad nu arī Aspazija centās sakopot, it īpaši liriku.

Kādreiz ciemojoties pie Aspazijas, viņa mani iepazīstināja ar kādu jaunu ne visai izskatīgu studenti, kuŗai viņa bija iznomājusi mazu istabu. Ne ar ko šī jaunava neizcēlās, un iespaids no viņas man palika bāls un drīz vien izgaisa no atmiņas. Aspazija izturējās pret viņu ļoti vēlīgi, acīmredzot tā bija pratusi iekaŗot viņas simpatijas un tādēļ droši vien arī pieņemta dzīvoklī.

Bet pēc kāda laika meitenes vairs tur nebija, un Aspazija ar rūgtumu stāstīja, ka viņa savā mājā izmitinājusi īstu čūsku, ka tā ievilinājusi Raini savos mīlas tīklos, un ka viņš arī vēl tagad satiekoties ar viņu.

Aspaziju jutās sirds dziļumos sagrauzta, apvainota, un no šī laika dziļa, nepārejama plaisa radās starp abiem dzejniekiem, kas neizlīdzinājās līdz pašai Raiņa nāvei.

Šai laikā Rainim politiski pretinieki puiciskā neapdomībā traucēja viņa naktsmieru, arī tālais ceļš uz pilsētu, ko tam nācās vai ikdienas mērīt, — viss tas īgnēja viņu, un viņi pārdeva šo māju un nopirka citu pilsētas centrā.

Jaunais dzīvoklis man vairs tā nepatika — nebija vairs tā īstā mājīguma un siltuma kā Pārdaugavā, varbūt tas likās arī tādēļ, ka varēja sāpīgi izjust laulības sairumu, kas bija iestājies starp šiem abiem kādreiz tik karsti mīlošiem cilvēkiem, it īpaši, kur Aspazija bija tik daudz, tik daudz uzupurējusies Raiņa labā. Rainis maz uzturējās mājā, bet pastāvīgi brauca uz Jūrmalu, ņemdams līdz pārtiku, ko Anniņa, viņu ilggadīgā kalpone, bija rūpīgi viņam pagatavojusi. Šis pašas tuvības trūkums bija arī galvenais iemesls, kāpēc Rainis bija viens savā nāves stundā. Bet par spīti visiem sirdsēstiem, viņa joprojām dievināja Raini kā lielu pravietisku dzejnieku, bet vāju kā cilvēku.

Pēc Raiņa nāves jaunais miteklis likās vēl drūmāks. Tad vēl nāca klāt kādi neparedzēti pirkšanas traucējumi, tā ka Aspazija nolēma šo māju pārdot un pirkt vasarnīcu Jūrmalā, lai tur vientulībā, tuvāk pie jūras, ko viņa ļoti mīlēja, pavadītu savu mūža pēdējos gadus.

Šeit viņa nodzīvoja vēl ilgus gadus dziļā vientulībā un atstātībā. Tikai īsti draugi pa reizei viņu apciemoja.

Tagad izsludinātajā Aspazijas gadā, mūsu lielā, ģeniālā dzejniece jo spilgti atmirdz no jauna savā nemirstības gaismā, jo kas viņa ir bijusi kā dzejniece latviešu tautai, to ikviens latvietis labi apzinās savā sirdī.

TĀS DIENAS PIEMINAM UN VĪRUS TOS . . .

Ar šiem izteiksmīgajiem ievadvārdiem jaunatnes žurnāls „Jaunā Gaita" aizved mūs četrdesmit gadu tālā pagātnē. Pagātnē, kas mums izsaka tik daudz ar pāris vārdiem — 18. **Novembris.**

„Jaunās Gaitas" Latvijas valsts proklamēšanas atceres numurs pārsteidz ar rakstiem, vēsturiskiem foto uzņēmumiem — trimdā vēl neredzētiem, kas ar paskaidrojumiem rāda Latvijas brīvības tapšanas pirmos gadus. Ar šo izdevumu jaunatnes žurnāls pārspēj visu gaidīto. Jāsaka — jaunatne šoreiz mums rāda un stāsta, un ne otrādi, kur mēs bijām un kur mēs vēlamies atkal brīvībā būt. Uzņēmumos redzama jaunatne, kas, sniegam krītot, dzied Dievs, svētī Latviju; tālāk — bēgļu pārvešana pie Zilupes, pirmie valstsvīri darbu veicot, arī tie, kas simpatizēja ienaidniekiem. Šis 18. novembra „Jaunās Gaitas" izdevums ir vēsturisku faktu kopojums, — par to šī darba veicējiem sirsnīgs latvisks paldies. Vai atstāsim šo darbu neievērotu?

„Jaunā Gaita" pieprasāma: Andris Priedītis, 51 Redwood Ave., Toronto, Ont., Canada; Aivars Ruņģis, P. O. Box 44, Kalamazoo, Mich., U.S.A.

J. E. B.

Cilvēki dzīvo par ilgu

No amata aizejošais Džerontoloģiskās apvienības prezidents Dr. Lansings Filadelfijā izteicās, ka vēža, sirdsslimību un asinsvadu pārkaļķošanās likvidēšana var viegli vien beigties ar „drausmīgu traģēdiju". Jau tagad cilvēka mūža caurmērs ir daudz gaŗāks nekā jebkad agrāk. Likvidējot augšminētās slimības, šis caurmērs varētu pacelties no tagadējiem 70-73 gadiem uz 80-100 gadiem.

Ilgais mūžs var radīt tik nopietnas saimnieciskās un finančiālās problēmas, ka Dr. Lansings jau tagad iesaka valdībai un apdrošināšanas sabiedrībām uzsākt šī jautājuma pētīšanu.

Arnolds Apse

CILVĒKS

Lai patiesību gūtu,
Man daudzreiz maldīties.
— Par augšupceļu grūtu
Es pateicos tev, Dievs!

Tev pateicos par prieku,
Par sāpju dziļumiem,
Jo sirdī bagāts tieku
Es, iedams cauri tiem.

Par koka būdu šķību,
Kur kaktā salmu maiss,
Par skarbo vientulību
Tev paldies, Mūžīgais!

Par slāpēm un par badu
Es pateicos tev, Dievs,
Jo garā katru gadu
Es lielāks paaudzies.

Baltiešu drauga – prof. Birgera Nērmana jubileja

Baltiešiem Zviedrijā ir savs drošs pulciņš zviedru draugu, kuŗu labvēlību nenoteic politiskā klimata maiņas. Taču neviens no viņiem nav tik dziļi izpratis Baltijas tautu nestundas kā profesors Birgers Nērmans, kam šogad piepildās 70 mūža gadi, jo viņš ir laikiem pats piedzīvojis jauno valstu veidošanos un matījis tos vitālos spēkus, kas aizgūtnēm centās organizēt tautas dzīvi visā tās daudzveidībā. Viņa priekšstati par igauņiem, latviešiem un lietuviešiem nav iegūti tikai zinātnieka kabinetā, tie sakņojas pieredzē un saskarē ar Baltijas tautām viņu pašu zemēs.

Birgers Nērmans ir dzimis Norčēpingā, 6. oktobrī 1888. gadā, grāmatu tirgotāja ģimenē. Viņi bija trīs brāļi, visi ar mākslinieka iedabu. Vecākais, Tūre, pazīstams žurnālists un rakstnieks, izstaigājis radikāli kreisus maldu ceļus, tagad ir sīvs komūnisma apkaŗotājs. Dvīnis Ejnars ir ar Dieva dotu humoru apveltīts karikatūrists, bet Birgers kļuva zinātnes kalps. Bet viņš nepieder tai sterilo pētnieku kategorijai, kas gan savirknē faktus to secībā, bet nejaudā sataustīt senās dzīves pulsu. Birgera Nērmaņa darbos inspirācijai un krāsainai rekonstrukcijai pieder sava vieta. Pēc pabeigtām studijām Upsalas universitātē Nērmans nododas ziemeļnieku sāgu pētīšanai un archaioloģijai, it īpaši pievērsdamies dzelzs laikmetam Gotlandē. Dažus gadus viņš darbojas par mācības spēku turpat Upsalā, bet kad 1923. g. Tērbatas universitāte viņam piedāvā profesūru archaioloģijā, viņš dodas uz Igauniju ,kur paliek līdz 1925. g. Birgers Nērmans pats atzīst, ka tie ir bijuši bagāti gadi, palīdzot pārorganizēt kādreiz Gustava II Ādolfa dibināto universitāti par igauņu tautas zinātnes un kultūras centru. Kopš šī laika viņa interese par Baltijas tautām vairs neatslābst un, minot zviedru žurnālista vārdus, Nērmans ir noracis kādu savas sirds stūrīti Baltijas zemē.

Atgriezies Zviedrijā, Nērmans turpina savu zinātnieka darbu un kopš 1938. gada ir Valsts vēsturiskā mūzeja direktors. Savu draudzību jaunajām valstīm pārjūŗā viņš pierāda daudzējādi. No 1928. — 1935. gadam Nērmans aktīvi piedalās zviedru-igauņu, zviedru-latviešu un zviedru-lietuviešu darbā. 1931. gadā viņš bija viens no Baltijas zinātņu institūta dibinātājiem. Viņam bija draugi visās trīs Baltijas valstīs, un viņš rūpējās par kultūras vērtību izmaiņu starp tām un Zviedriju. 1929. g. mūsu Pieminekļu valde aicināja profesoru Birgeru Nērmani uz Latviju izdarīt kopā ar profesoru Franci Balodi airchailoģiskus izrakumus. Dažas gadījuma dēļ atrastas senlietas Kurzemes piekrastē ierosina Nērmani koncentrēt savus pētījumus Grobiņas apvidū. Šie izrakumi ir liktenīgi Birgera Nērmaņa zinātniskā darba gaitai un viņš atgriežas Grobiņā arī 1930. gada vasarā. Atklājas, ka divi prāvi kapu lauku slēpj apbedījumus ar tīri zviedriskām senlietām, kas liecina par zviedru un Gotlandiešu koloniju toreiz reti apdzīvotā Rietumkursas piekrastē, pie kam šī kolonija pastāvējusi turpat 200 gadus (no 7. gadsimta vidus līdz apmēram 850. gadam pēc Kr. dz.). Jo drīz pa-

(Nobeigums 8. lpp.)

MĀKSLINIEKS AR SAVU PATIESĪBU

ARNOLDA NULĪŠA NEKURIENES PASAULĒ

Kas tikai no tālienes novērojis gleznotāju Arnoldu Nulīti, vēries viņa laipni smaidīgajā, mazliet kautrīgajā vaigā, kuŗa jaunekļīgais sārtums divaini kontrastē ar sirmajiem matiem, tam grūti būs iedomāties, cik šai šķietami miermīlīgajā un ikdienā klusajā vīrā slēpjas karsta un dumpīga mākslinieka dvēsele, kas atklājas ātri, tiklīdz sākas debates par mākslu, aizstāvot savu pārliecību un idejas. Tad Arnolda Nulīša biklais smaids pazūd aiz ātru, dedzīgu vārdu kaskādēm, ko iezīmīgi papildina aprautas roku kustības, un, ja debates iekarst, bieži viņam jāņem palīgā arī kājas, lai, ātri soļojot pa telpu, varētu izlādēt savu temperamentu.

Saprotams, viskarstākās debates parasti izvēršas tad, kad kāds lajs vai akls nepraša grib apstrīdēt abstraktās mākslas jēgu un vērtību, un tad Arnolds Nulītis metas cīņā, kā jau dažkārt katrs darītu aizstāvot savu karstāko mīlestību vai lielāko kaislību. Un Nulītis, kā jau vecs kaŗavīrs, kas izcīnījies divos pasaules kaŗos, māk cīnīties gluži nopietni arī ar vārdiem un otu, kuŗai pēdējos gados viņš kļuvis tik uzticīgs, ka var sevi pieskaitīt to pāris latviešu mākslinieku saimei, kas ir pilnīgi „profesionāli", un pārtiek tikai no tīrās mākslas, nemeklējot savas sūtības ceļā nekādus kompromisus.

Kaut agrāk Arnoldu Nulīti esam pazinuši kā reālistisku gleznotāju, tad ar savām pēdējām izstādēm Kanadā, viņš sevi parāda kā jaunu ceļu, jaunas savas patiesības meklētāju, ko viņš iecerējis atrast abstraktās glezniecības bezgalīgo iespējamību labirintos. Ja izstādē pirms divi gadiem, kad mākslinieks atzīmēja sava mūža sesto gadu desmitu, varēja redzēt darbus, kas raudzījās atpakaļ pār plecu konkrētajā priekšstatu pasaulē, kur arī gleznas jēgu nosaka tanī attēlotie priekšmeti, tās „saturs', tad šogad Nulīša 30 izstādītie darbi, ja atskaita divas it kā nejauši iemaldījušās Puķes, liecināja par mākslinieka ienirŝanu tīrā bezpriekšmetu pasaulē, kur valda tikai forma un krāsa, dīvaini rēgainu, krāsaini spožu vai zemapziņas izjūtu fantastiski spokainā režijā.

Runāt par to, vai mākslinieks dara labi vai slikti, ienirdams šīs savas iekšējās pasaules bezdibeņos un mēģinot to tvert ar krāsu un līniju palīdzību, būtu gluži lieki — par šo tematu ir strīdējušies un vēl strīdēsies gadu desmitus vai pat simtus gan laji, gan visgudrie speciālisti, — atliek tikai vērot, par cik viņš skatītāju spēj pārliecināt, ierosināt tā fantaziju un radīt viņā mākslinieciskо pārdzīvojumu.

Un to, lūk, Arnolds Nulītis ar saviem nekurienes gleznojumiem spēj — spēj tik pārliecinoši, ka negribas šķirties no viņa uzburtās vizionālās pasaules, lai skatītu kādu vecu viņa darbu, kur „skaidri redzams" mājas jums, koks vai sievietes portrets. Daudz vairāk par tiem aizrauj kaut vai, piemēram, — Baltie tēli, kur uz vēsā, zilganā fona slīd it kā sniegainu figūru gājiens — varbūt strēlnieki Ziemassvētku nakts kaujās, varbūt kādi mūsu aizlūzuši sapņi uz māju pusi. Un Pavasara ziedi — vai tie tikpat labi nevarētu būt līksmībai piepildīti vīna kausi, ko paceļ priekam un jaunībai, kā pļavas ar ziedošām tulpēm, narcisēm un vizbuļiem? Tālāk — spēcīgā, degošā Ekstāze rada gluži erotiskus sapņus. Kailie koki aizved kādā tālā aizmūža ceļā, varbūt arī atpakaļ uz mājām, zem Māras vītoliem, bet Sāpju ceļš liek domāt par mūķenēm, kas lūgšanā noliekušas galvas.

Augšējās rindas izsaka tikai pilnīgi subjektīvas impresijas, ko viena skatītāja acīs, varbūt pat tikai zināmā noskaņā vai garastāvoklī spēj izraisīt daži darbi, bet šīs izjūtas katram citam, protams, var būt gluži citādas, tā radot kādu nemitīgi jaunu „ķēžu reakciju".

Mēs zinām, ka nav ne „vecmodīgās", ne „modernās" mākslas, — jo arī tas, kas šodien ir gluži novecojies, aizvakar vēl bija revolūcionāri moderns — bet ir tikai laba un slikta māksla — pareizāki sakot — ir vai nu mākslas darbs, vai diletanta mēģinājums.

Nulīša gleznas ir mākslas darbi — turklāt patiesi mākslas darbi, jo mākslinieks tās radīdams ir īsts, nepozē un nemelo. To viņš apliecināja arī vārdos, savu izstādi atklājot, jo, lūk, — varētu gleznot, ja gribētu, tā kā visiem patīk — lai neviens neraustītu plecus, neviens nesmīnētu, visiem būtu saprotams — ar vārdu sakot, kā agrākos laikos, bet viņš nedara to, jo tad melotu pats sev, melotu savai mākslai, un — nebūtu vairs mākslinieks. Jo katra īsta māksla dzimst tikai visskaudrākās patiesības gaismā pret sevi un savu pārdzīvojumu. Un tāda ir Arnolda Nulīša māksla.

Ingrida Vīksna.

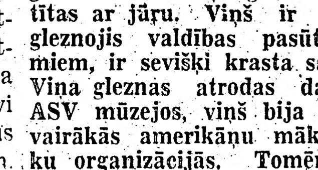

Pazīstamais ASV igauņu mākslinieks Andres Vinters miris 65 gadu vecumā. Viņš atstājis Igauniju 1914. g. kā jūrnieks. 1916. g. apmeties ASV un iestājies mākslas akadēmijā. Pēc tās beigšanas dabūjis stipendiju ceļojumam uz Parīzi un Romu. Vinters mīlēja jūŗu un tāpēc gandrīz visas viņa gleznas saistītas ar jūŗu. Viņš ir daudz gleznojis valdības pasūtinājumiem, ir sevišķi krasta sardzei. Viņa gleznas atrodas daudzos ASV mūzejos, viņš bija biedrs vairākās amerikāņu mākslinieku organizācijās. Tomēr viņš vienmēr uzturēja ciešu kontaktu ar igauņu sabiedrību un atbalstīja iebraucējus. Par savu dzīves vietu viņš bija izraudzījis mazu saliņu Meinas piekrastē — Monheganu, kuŗu bija ieguvis savā īpašumā. Izpildot viņa vēlēšanos, mākslinieka pelnus pēc kremēšanas izkaisīs jūŗā no šīs saliņas krasta.

GIRTS SALNAIS

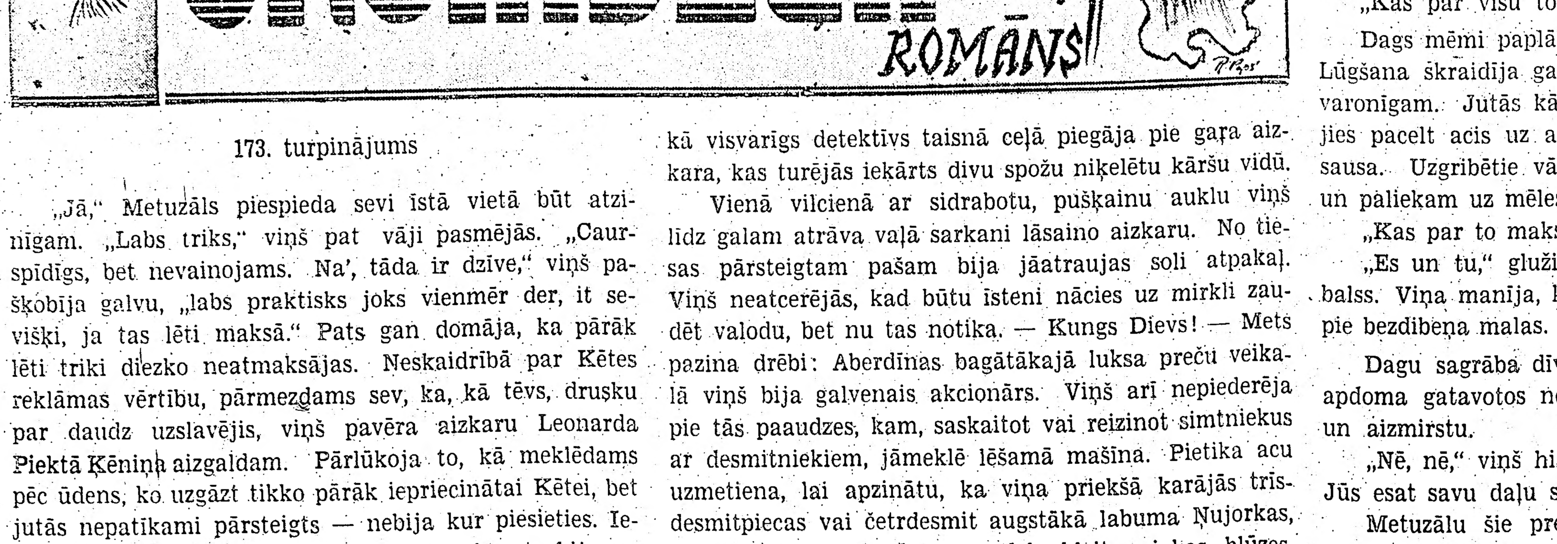

173. turpinājums

„Jā," Metuzāls piespieda sevi īstā vietā būt atzinīgam. „Labs triks," viņš pat vāji pasmējās. „Caurspīdīgs, bet nevainojams. Na', tāda ir dzīve," viņš pašķobīja galvu, „labs praktisks joks vienmēr der, it sevišķi, ja tas lēti maksā." Pats gan domāja, ka pārāk lēti triki diezko neatmaksājas. Neskaidrībā par Kētes reklāmas vērtību, pārmezdams sev, ka, kā tēvs, drusku par daudz uzslavējis, viņš pavēra aizkaru Leonarda Piektā Ķēniņa aizgaldam. Pārlūkoja to, kā meklēdams pēc ūdens, ko uzgāzt tikko pārāk iepriecinātai Kētei, bet jutās nepatīkami pārsteigts — nebija kur piesēsties. Iegājis steliņģī, viņš nikni saviebās. Tas, kas te bija redzams, spīdēja un laistījās — no vērša sākot, ar ķēžu riņķiem beidzot. Gluži kā Liliānas pārvaldītās Gerriku kūtīs. Kā prūšu kazarmās. Nebija ievada strīdum, bet strīdīties bez ievada būtu nelāga priekšzīme jaunai meičai.

Viņš iznāca atpakaļ un tagad pirmoreiz apskatīja Kēti no galvas līdz kājām, piepeši pats apjukdams. Kā viņš to nebija ievērojis pirmā mirklī?

Apelsīnu krāsas dabiskā zīda vakara tērpā, Kēte bija iegrimusi līdz krūtīm, kas smailēm balstījās katra savā drānas kausā, kā melones dzelteni sārtā porcelāna vāzēs.

— Tējas roze, — pašam negribot Meta domās uzradās glaimīgs salīdzinājums, mirkli aizmirstot, ka runa nav par kādu svešu skaistuli, bet par paša meitu. Taču tas bija īss apmulsums. Viņš bija pārāk rūdīts veikalnieks, lai pat sajūsminājies spētu apbrīnot daili, neprasot pēc cenas. — Nē, lai kas būtu tikums, bet izšķērdība bija netikums. Un vienā mirklī pirmējā sajūsma pārtapa ļaunās aizdomās. Viņš pārlaida skatu teltij un kā visvarīgs detektīvs taisnā ceļā piegāja pie gaŗa aizkara, kas turējās iekārts divu spožu niķelētu kāršu vidū.

Vienā vilcienā ar sidrabotu, pušķainu auklu viņš līdz galam atrāva vaļā sarkani lāsaino aizkaru. No tiesas pārsteigtam pašam bija jāatraujas soli atpakaļ. Viņš neatcerējās, kad būtu īsteni nācies uz mirkli zaudēt valodu, bet nu tas notika. — Kungs Dievs! — Mets pazina drēbi: Aberdīnas bagātākajā luksa preču veikalā viņš bija galvenais akcionārs. Viņš arī nepiederēja pie tās paaudzes, kam, saskaitot vai reizinot simtniekus ar desmitniekiem, jāmeklē lēšamā mašīna. Pietika acu uzmetiena, lai apzinātu, ka viņa priekšā karājās trīsdesmitpiecas vai četrdesmit augstākā labuma Ņujorkas, Parīzes un pat Londonas modeļu kleitas, jakas, blūzes, svārki, uzmetņi, apmetņi, mēteļi — zīds, samts, Kašmiras vilna, nailons, krajons, šifons un pat viena, gan pasīka, minka plecu sega. Un uz grīdas? — Ap trīsdesmit pāŗu kurpju. **Atkal — zīds, nailons;** ziemišķa, krokodiļa, čūsku un, sazin' vēl kādu, rāpuļu ādas.

Metuzāla galvā griezās skaitļu viesulis. Nē, viņš nebija tas, kas žēlotu ieguldījumus jēdzīgā veikalā. Bet še, kur panākums lielā mērā atkarājās no akla gadījuma . . . Metuzāls, pats nejauzdams, pasviedā gaisā rokas. Kurš bija tas, kas zaudējis prātu? Metuzāla recdzētās lēses neaizsniedza ne trešo daļu no summas, kas par šīm mantām maksājama. Kētes rīcībā nebija tādas naudas. Bet kurš? . . . Pāris nedēļu laikā, izdevīgākos apstākļos meitne nebūtu varējusi iegādāties bagātu un reizē tik traku mīļāko. Tādi nemētājas pa tālas provinces lopiņu skatēm. Un piejaucētais puslīgavainis — **jaunais Mak Krakeris** — sen nebija tāds, kas svaidītos **ar naudu.**

Metuzāls tiktik valdīja histeriskus smieklus.

— Liliāna, un cits neviens! — viņš sevi ņirgājās. — Lūk, tāda ir sieviete, — viņš sminēja ļaunā priekā — izstrīdēsies, izārdīsies, un tad, ne no šā ne tā, maksās par bērnu muļķībām. — Sirdī pamodās arī tāda kā sērīga nožēla: nekad nebija tā vīlies sievas rakstura. Gribējās bez runām iet klāt Dagam Dillasam un iešaut pa vaigu tādu pļauku, lai resnis uz mirkli uzstieptos gaisā. Vai tas, ieņēmis galvā savu Sibillu, galīgi zaudējis prātu? Neslēpdams nicinājumu, viņš novēroja lielo puisi, kas, neapzinīgi staipīdams īso kaklu, nervozi grozīja galvu.

„Kas par visu to maksā?"

Dags mēmi paplātīja muti un pamīņājās uz vietas. Lūgšana škraidīja galvā. Arvien vēl trūka spēka kļūt varonīgam. Jutās kā pasaku lupatlasis, kas uzdrošinājies pacelt acis uz asinskāra karaļa meitu. Mute bija sausa. Uzgribētie vārdi šķita tajā sakalstam, saputam un paliekam uz mēles.

„Kas par to maksā?" draudīgi atkārtoja Metuzāls.

„Es un tu," gluži negaidot atskanēja spītīga Kētes balss. Viņa manīja, ka nu kāds gatavojas viņu atspiest pie bezdibeņa malas. Spīts auga un reibināja.

Dagu sagrāba dīvainas bailes, it kā viņu kāds bez apdoma gatavotos nobīdīt sānis un pamest neievērotu un aizmirstu.

„Nē, nē," viņš histeriski iesaucās, „tā nav patiesība. Jūs esat savu daļu samaksājis, un pārējo maksāju es."

Metuzālu šie pretišķīgie izsaucieni sakaitināja vēl vairāk, iedomājoties, ka viņš pamazām kļūst par rotaļu muļķīgu bērnu spēlē.

„Jūs abi melojat!" viņš, vairs nevaldīdamies, uzkliedza. „Atzīstieties — tā, kas maksā ir Kētes māte?"

„Nē, nē," atskanēja kā vienā mutē.

Metuzāls ironiski paraustīja plecus, apskatīja abus kā peŗamus ar vienu riksti, saprazdams, ka nokļuvis uz pēdām neredzēti naīvai intrigai.

„Netērēsim velti laiku," viņš mēģināja atgūt mieru un uzsvērti laiski atmetās Kētes vaļā. „Jūs laikam ticat, ka šos bērnišķos niķus jums izdosies noslēpt tikpat ilgi kā . . . ," viņš pēkšņi pārtrauca un pievērsās tikai Dagam. „Kāpēc jūs man noklusējāt savos ziņojumos par kādu vēstuli, kas iespiesta Oleandrijas Skillā kundzes lapas Padomniekā?"

Dagam iekvēlojās vaigi un ausis. Nudien, tas bija vienīgais īstenais grēks, ko viņš, kā padevīgs kalpotājs, atzina sevī izdarītu pret darba devēju. Viss pārējais bija viņa personiska lieta.

„Kāpēc?" Metuzāls uzstāja.

„Es — es — nezinu nekā par tā kaut ko," Dags izmisumā stomījās, meklēdams acīm pēc Kētes.

„Vai tu, Kēte, tagad nedomā, ka Dillasa kungs mazdrusciņ melo?" Mets nejauki vīpsnādams uzbruka meitai.

Kēte ne mazāk nikni raudzījās viņam pretī. Droši atzinumi šaudījās galvā, un nepārvarama vēlme labi ieriebt tēvam par viņa nesmalkjūtību cēlās sirdī kā kaislīga alka. Kā viņam nav kauna šajā kritiskajā laikā strīdēties par izbijušiem niekiem? Na' — Skilla kundze jau nu neizdos savus redakcijas noslēpumus, un māte nekad nav mētājusies ar godavārdu. Bez tam — bez Skilla kundzes palīdzības neviens nekā nevar pierādīt.

„Es tiešām nesaprotu, par ko jūs runājat, tēt," viņa atbildēja itin cēli brīnīdamās un kailos plecus augsti paceldama. „Man nav ne jausmas par kaut kādu vēstuli."

— Kas par biezu ādu! — Metuzālam palika mute pusviŗus. Abu nekaunība pašu Metu atgrieza viņa īstā ādā. Šie meli bija pietiekami, lai viņā atgrieztos mierīgais, drošais veikalnieks, kam ne par ko citu nav jārūpējas kā vien par savu naudu un labo slavu. Tā tur acumirklī nebija viņa meita, un tas otrs nebija vairs viņa uzticības persona. Viņa priekšā stāvēja divi blēži. Jauni gados, muļķīgi, bet tomēr blēži, no kuŗu vieglprātībām jābūt pasargātam. Mets ieskatījās pulkstenī un teica jau mazliet smaidīdams:

„Tātad jūs abi nekā nezināt par kādu vēstuli. Paliksim pie tā. Man nav laika ar jums ilgāk noņemties . . . Dillasa kungs, no šī brīža jūsu pakalpojumi man vairs nav vajadzīgi. (Dags viegli sašūpojās, sakoda zobus un, pašam nejūtot, savilka pirkstus dūrēs.) Un es jūs brīdinu," Mets ledaini piedraudēja: „jums nav nekādu tiesību turpmāk iejaukties manas meitas darīšanās."

„Ir gan!" nikni piecirzdama kāju, neaicināta iekrita starpā Kēte.

Metuzāls starpsaucienam nepievērsa uzmanību. Viņu līdz sirds dziļumiem aizvainoja, ka atlaišana no darba it kā nemaz neietekmē resno puisi. Viņš gaidīja pierasto histeriju, draudus un lūgšanos, — nekā. Likās, ka Dags drusku klabina zobus, kā iemests ledainā ūdenī, bet vairāk nekā. Lai glābtu pašapziņu, Mets divkāršā stingrībā piedraudēja Kētei:

„Un tev, jaunā dāma, jāievēro, ka tajās divi dienās līdz izstādei vēl šis tas var grozīties. Es pats tagad, cik iespējams, izpētīšu apstākļus, un atkarībā no tiem arī redzēsim, vai Leonardam Piektam Ķēniņam nebraukt mājās vēl pirms izrādes."

(Turpinājums sekos)

ONTARIO

...VAI JŪS ESAT

TO 5,300.000 IEDZĪVOTĀJU SKAITĀ, KURI IR REĢISTRĒTI PIE ONTARIO HOSPITAL INSURANCE?

Ontario Hospital Insurance ir piedzīvojusi necerētu atsaucību. Šodien pāri par 5.300.000 Ontario iedzīvotāju (pāri par 90%) ir reģistrēti un vēlas būt pilntiesīgi, kad paredzētais plāns stāsies spēkā ar 1959. gada 1. janvāri. Tā kā vēl tomēr ir daži, kas nav reģistrēti, tādēļ tiek publicēts šis uzaicinājums.

Skaidri jāsaprot un jāiegaumē, ka pabalstus varēs saņemt vienīgi tie, kuri būs reģistrējušies šī plāna ietvaros.

SĀKOT AR 1. JANVĀRI, VIESIEM TIEM ONTARIO IEDZĪVOTĀJIEM, KURI NEBŪS APDROŠINĀTI ŠĪ PLĀNA IETVAROS, PAŠIEM BŪS JĀMAKSĀ SLIMNĪCU RĒĶINI PAR ĀRSTĒŠANOS.

29. NOVEMBRIS IR PĒDĒJĀ DIENA, KAD VĒL IR IESPĒJA REĢISTRĒTIES, LAI BŪTU TIESĪGI SAŅEMT PABALSTUS AR 1959. GADA 1. JANVĀRI

NORĀDĪJUMS VISIEM DARBA DEVĒJIEM

Ja jūs nodarbināt 15 vai vairāk personu, pierakstīšanās izdarāma par visiem Ontario iedzīvotājiem, kas pie jums strādā. Ja kāds darba devējs vēl nebūtu savus darbiniekus pieregistrējis, tas jādara nekavējoties saskaņā ar Ontario Hospital Services Commission Act.

DARBA DEVĒJIEM, KAS NODARBINA MAZĀK KĀ 15 PERSONU

Tūkstošiem uzņēmumu, kas nodarbina mazāk par 15 personām, ir pieteikuši savus darbiniekus grupās.

Ja nodarbināt mazāk par 15 personām, jums jādara tas pats, lai jūsu darbinieki baudītu tiesību būt grupas dalībnieki.

Grupu reģistrācijas formas ir dabūjamas Apdrošināšanas Pārvaldē uz pieprasījumu.

Ievērojiet, ka katrs iedzīvotājs, kas vēl nav reģistrēts, var izmantot pēdējo iespēju un dabūt divu mēnešu bezmaksas apdrošinājumu un reizē būt nodrošināts ar nākošā gada 1. janvāri, kādēļ arī reģistrācijas termiņš ir pagarināts līdz 1958. gada 29. novembrim. Iedzīvotāji, kuŗi pieteiksies **pēc** 29. novembŗa, zaudēs tiesības uz divu mēnešu bezmaksas apdrošinājumu un bez tam tiem būs jāgaida vēl **trīs mēneši,** iekāms viņu slimību apdrošinājums būs spēkā. **Tas nozīmē, ja jums gadījumā nogaides periodā būtu jāārstējas slimnīcā, jums pašiem būs jāmaksā visi slimnīcu rēķini pēc noteiktajām likmēm.** Reģistrējieties TAGAD, un jums nebūs sarežģījumu.

- Vai jums ir dēls vai meita 19 gadu veci vai vecāki, kuŗi būtu individuāli reģistrējami?
- Vai jums ir radinieks vai draugs, vecāks gados vai slims, kuŗu jūs vēlētos ierosināt, lai reģistrējas?

NORĀDĪJUMS PAR SLIMNĪCU MAKSĀM

Sākot ar 1959. gada 1. janvāri, Ontario slimnīcas rēķinās t. s. „all inclusive" dienas maksas parasto dienas maksu vietā, plūs speciālpiemaksas, līdzīgi kā tagad. Parastajās nodaļās "all inclusive" likme, kuŗā ietilps maksas par speciālpakalpojumiem (operācijas istabu lietošana, zāles u. c.) paredzamas $17,- dienā Ontario slimnīcās. Maksas var nedaudz mainīties atkarā no slimnīcas, tās var sniegties līdz $20,- vai vairāk dienā.

„All - inclusive" likmes segs slimnīcu rēķinus neatkarīgi, vai tos būtu samaksājuši paši pacienti vai apdrošināšanas sabiedrības.

VIENĪGI IESPĒJAMAIS PAMATAPDROŠINĀJUMS PRET SLIMĪBĀM

Ontario Hospital Insurance plāns paredz visplašāko slimnīcu pabalstu, kāds jebkad bijis iespējams šīs provinces **iedzīvotājiem.** Tas segs visus slimnīvas izdevumus parastajās nodaļās tiem, **kam būs nepieciešama ārstēšanās** izraudzītajās slimnīcās. Bez tam paredzēta bezmaksas ambulātoriska ārstēšana, kā arī nelaimes gadījumos cietušiem 24 stundas pēc nelaimes gadījuma.

Sakarā ar provinces un Federālās valdību atbalstu ir ļoti zemās maksas — $2.10 mēnesī vieniniekiem un $4.20 ģimenes cilvēkiem. „Ģimenes" iemaksa attiecas uz vīru, sievu un visiem bērniem, vecumā līdz 19 gadiem, kuŗi nestrādā un nav precējušies, tāpat arī uz bērniem **virs 19 gadiem,** kuŗi materiāli apgādājami sakarā ar fiziskiem vai mentāliem **defektiem.**

AR NĀKOŠĀ GADA 1. JANVĀRI ŠIS BŪS VIENĪGAIS PAMATAPDROŠINĀJUMS ONTARIO PROVINCES IEDZĪVOTĀJIEM ĀRSTĒŠANAI PARASTAJĀS SLIMNĪCU NODAĻĀS. JA JŪS NEESAT REĢISRTRĒTI, JŪS ARĪ NEESAT APDROŠINĀTI

KĀDĀ VEIDĀ REĢISTRĒTIES

Ja jūs vēl neesat reģistrējušies, kā arī neesat tiesīgi reģistrēties grupā, jūs varat reģistrēties tieši pie pārvaldes uz t. s. "Pay - direct basis". Izpildiet šai sludinājumā pievienoto formulāru, to izgrieziet un piesūtiet tieši pārvaldei līdz ar čeku vai money orderi par vienu mēnesi "Single" vai "Family" prēmijai, atkarā no tā, kuŗā grupā jūs ietilpstat. NESŪTIET PA PASTU SKAIDRU NAUDU.

Ja jūsu pieteikumu līdz ar viena mēneša maksājumu Pārvalde saņems pirms 1958. g. 29. novembŗa, jūs būsit apdrošināti par 1959. gada janvāri, februāri un martu. Nākošie maksājumi būs jāizdara pa ceturkšņiem, sākot ar 1959. gada janvāri.

JA JŪS VĒL NEESAT REĢISTRĒTI — IZLIETOJIET APAKŠĒJO FORMULĀRU

ONTARIO HOSPITAL INSURANCE — PAY-DIRECT APPLICATION

1 SURNAME (FAMILY NAME)

2 TWO INITIALS ☐ Mr. ☐ Mrs. ☐ Miss

DO NOT USE THIS APPLICATION IF YOU ARE ALREADY REGISTERED

3 ADDRESS ..... NUMBER and STREET (Please Print)

NAME OF CITY OR TOWN (Please Print) ..... PROVINCE

4 MONTHLY PREMIUMS
Married persons with one or more dependants must pay the family premium.

☐ SINGLE PREMIUM: I am unmarried, separated, divorced or widowed, without eligible dependant(s) $2.10

☐ FAMILY PREMIUM: I have eligible dependant(s) $4.20

ENCLOSE ONE MONTH'S PREMIUM WITH THIS APPLICATION — PAYABLE TO: ONTARIO HOSPITAL SERVICES COMMISSION TORONTO 7, ONTARIO

ONTARIO HOSPITAL SERVICES COMMISSION

HOSPITAL INSURANCE DIVISION — TORONTO 7, ONTARIO

Telephone WAlnut 4-3301

Ziemassvētkiem iznācis Ilonas Leimanes klasisk

VILKAČU MANTINIEC

ar Olģerta Ābelītes kokgrebumiem

lielā, greznā dāvanu formātā, vēl līdz šim trimd sagatavojumā. Līdzīgi Bēthovenam, tā atkal pā grāmatu mīļotājus, bet tas būs kaut kas pavisa

Pasūtinot apgādā reizē ar samaksu net. $5.00, samaksu, 50 proc. ($3.40) prēmiju grāmatas pēc par brīvu (pieprasiet prēmiju grāmatu saraks arī uz nomaksu. Jūsu atsaucība būs liels atbe rakstniecei.

Tāpat ar 50% prēmiju grāmatām vēl varat mūsu lielo izdevumu:

VARENAIS BĒTHOVENS, 1. un 2. k

Daudzi ir iegādājušies otro eksemplāru un ci Protams, labāka dāvanu grāmata Amerikā nav

R. Blaumaņa 50. piemiņas gads

KOPOTU RAKSTU visi 12 sējumi ir iznākuši visās korektajās grāmatnīcās. Pilna komplekta

Iznācis arī Andrieva Niedras lielais traģiskai

SIKSPĀRNIS

Cena $3.90, pasūtinot apgādā 20 proc atlaide. iegādājušies šo vērtīgāko no Niedras darbiem?

1918. — 1958. gads

Latvijas valsts 40 gadu neatkarības piemiņai lielo A. Gulbja biografisko vēsturisko r

ZIGFRĪDS A. MEIEROVICS

I un II grāmatas lielā greznā piemiņas kopsēju bam ir izcila nozīme ne vien mūsu literatūrā, be vēsturē, ar vēsturiskām personām ēpiskā ietērpā ša, kuŗa atmiņā neglabātos Z. Meierovica vārd viešu mājas, kuŗas grāmatu plaukstā šis darbs t not apgādā, 50 proc. apmērā prēmiju gramat Līdz ar veltījumu iespiedīsim visu pasūtinātāju

Pagājušajā 1957. g. SMITH - CORONA porta mašīnas tika pārdotas vairāk kā visu pārējo ī visā Amerikā kopā. Šis fakts liecina, kas ir lab mašīna šodien. Ar latviešu burtu mašīnām v rakstīt citās valodās. Pasūtinot apgādā LATVJU mašīnām 20% atlaide. Svētku pasūtinājumus no

Ziemassvētku kartītes, foto, 12 k. kompl. .....
Jauktas foto un krāsainas, 2 duči .....

Pasūtinājums apgādam LATVJU GRĀM Waverly, Iowa, U.S.A.

Lūdzu piesūtīt ..... eks. I. Leimanes
MANTINIECE un kā prēmiju grāmatu .....
.....
Piesakos vēl uz sekojošām grāmatām:
.....
.....
.....
Samaksai pievienoju (cash, Money Ord., che
Grāmatas sūtīt: .....
(adrese) .....

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

Frank Vass RA
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave., Apt., 403
College un Spadina ielas atšķirī)
Tel. birojā — WA 2-6111
WA 2-6112, Toronto.

Beach rajonā
IZĪRĒJAMS
DZĪVOKLIS, kā arī mēbelētas un nemēbelētas ISTABAS.
Uz vēlēšanos garāžas.
Zvanīt katrā laikā.
OX 1-8329, Toronto.

IZĪRĒJAMA ISTABA SIEVIETEI
par 10 g. vecas meitenes pieskatīšanu vakaros.
Zvanīt BA 5-8069, Toronto.

Mūsu l pār
VILIS M
Kalamazū, 426 pieņem sludinā abone

Danforth
IZĪR
MEBELĒTA virtuves
Zvanīt HO.

IZĪR
liela istab liet
pilsētas a
Tel. HO 3

TRAN UZ
BALTIC
VIETĒJIE TA
Tel.

KLAUSLETIES
LATVIEŠU MŪZIKU
LATVIEŠU
LATVIEŠU FIRMU PAZIŅO.
LATVIEŠU RADIO RAI
Otrdienu vakaros no pl. 8,30
CHLO - RADIO RA
VILŅA G
LONDON

Ziemassvētkiem iznācis Ilonas Leimanes klasiskais romāns

VILKAČU MANTINIECE

ar Olģerta Ābelītes kokgrebumiem,

lielā, greznā dāvanu formātā, vēl līdz šim trimdā neredzētā sagatavojumā. Līdzīgi Bēthovenam, tā atkal pārsteigs visus grāmatu mīļotājus, bet tas būs kaut kas pavisam cits.

Cena $6.80

Pasūtinot apgādā reizē ar samaksu net. $5.00, vai ar pilnu samaksu, 50 proc. ($3.40) prēmiju grāmatas pēc jūsu izvēles par brīvu (pieprasiet prēmiju grāmatu sarakstu). Dodam arī uz nomaksu. Jūsu atsaucība būs liels atbalsts slimajai rakstniecei.

Tāpat ar 50% prēmiju grāmatām vēl varat iegādāties mūsu lielo izdevumu:

VARENAIS BĒTHOVENS, 1. un 2. kopsējums,

Cena $8.00

Daudzi ir iegādājušies otro eksemplāru un citi pat trešo. Protams, labāka dāvanu grāmata Amerikā nav vēl iznākusi.

R. Blaumaŗa 50. piemiņas gads

KOPOTU RAKSTU visi 12 sējumi ir iznākuši un dabūjami visās korrektajās grāmatu atnīcās. Pilna komplekta cena apgādā $45.00

Iznācis arī Andrieva Niedras lielais traģiskais romāns

SIKSPĀRNIS

Cena $3.90, pasūtinot apgādā 20 proc atlaide. Vai esat jau iegādājušies šo vērtīgāko no Niedras darbiem?

1918. — 1958. gads

Latvijas valsts 40 gadu neatkarības piemiņai sagatavojam lielo A. Gulbja biografiski vēsturisko romānu

ZIGFRĪDS A. MEIEROVICS

I un II grāmatas lielā greznā piemiņas kopsējumā. Šim darbam ir izcila nozīme ne vien mūsu literātūrā, bet tāpat valsts vēsturē, ar vēsturiskām personām ēpiskā ietērpā. Nav latviešu, kuŗa atmiņā neglabātos Z. Meierovica vārds. Nebūs latviešu mājas, kuŗas grāmatu plauktā šis darbs trūks. Pasūtinot apgādā, 50 proc. apmērā prēmiju gramatas par brīvu. Līdz ar veltījumu iespiedīsim visu pasūtinātāju vārdus.

Pagājušajā 1957. g. SMITH - CORONA portable rakstāmmašīnas tika pārdotas vairāk kā visu pārējo firmu mašīnas visā Amerikā kopā. Šis fakts liecina ,kas ir labākā rakstāmmašīna šodien. Ar latviešu burtu mašīnām var netraucēti rakstīt citās valodās. Pasūtinot apgādā LATVJU GRĀMATA, mašīnām 20% atlaide. Svētku pasūtinājumus nododiet laikus.

Ziemassvētku kartītes, foto, 12 k. kompl. $1.00
Jauktas foto un krāsainas, 2 duči $2.00

Pasūtinājums apgādam LATVJU GRĀMATA,
Waverly, Iowa, U.S.A.

Lūdzu piesūtīt ..... eks. I. Leimanes VILKAČU MANTINIECE un kā prēmiju grāmatu .....
.....

Piesakos vēl uz sekojošām grāmatām:
.....
.....
.....

Samaksai pievienoju (cash, Money Ord., check) $ .....

Grāmatas sūtīt: .....
(adrese) .....

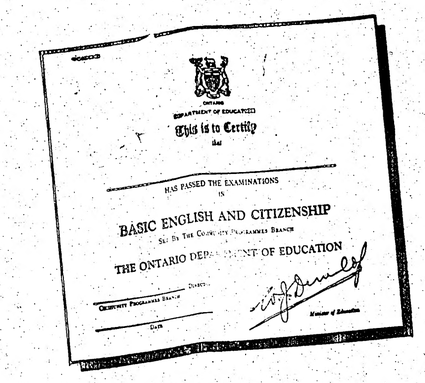

Tie, kas sekmīgi iztur pārbaudījumus angļu valodas un pavalstniecības noteikumu pamatzināšanās, saņem apliecību

Ar savām nodaļām Ontario Izglītības Departaments ir atbildīgs par jaunkanadiešu pamatzināšanām valodā un pavalstniecības jautājumos.

Departaments pie skolām ir iekārtojis apmācības kursu veidā, kur kursantiem iespēja mācīties valodu un ar pavalstniecību saistītos noteikumus.

Programmas daļa izraudzījusi piemērotus skolotājus un izsniedz bezmaksas mācību grāmatas. Mācību maksa ir zema, ko izkārtojis Izglītības departaments.

Departaments izdara gadskārtējas pārbaudes. Tiem, kas sekmīgi iztur pārbaudījumus, tiek izsniegtas apliecības, kuŗās ministrs apliecina, ka apliecības ieguvējs ir kvalificēts angļu valodas pamatzināšanās un pavalstniecības jautājumos. Šī apliecība ir ļoti noderīga, pieprasot pavalstniecību. Tāpat tā tiek atzīta tiesās. Šādu apliecību ir jau izsniegts pāri par 13 tūkst.

Šie kursi angļu valodā un pavalstniecības jautājumos ilgst trīs gadi. Mācības sākas oktobrī un turpinās līdz aprīlim, divus vakarus nedēļā pa divi stundām katru vakaru. Daudzi kursanti mācības beidz īsākā laikā.

Kursi notiek pāri par 200 dažādās vietās. 1957.-58. mācību gadā visā Ontario tajos mācījās pāri par 26.000 kursantu, kas bija sadaliti 1050 klasēs. Sīkāka informācija par kursiem saņemama pie jums tuvākās skolas sekretāra vai arī tieši Skolu daļā.

ONTARIO DEPARTMENT OF EDUCATION

Honourable W. J. Dunlop, B.A., B. Paed., LL.D.
Minister

Honourable Leslie M. Frost, Q.C., LL.D.
Prime Minister

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

ŅUJORKĀ

Latviešu ev. - lut. draudze, 584 Second St. Brooklyn 15, N. Y. Dievkalpojumi Betlemes baznīcā:

Latvijas neatkarības 40 gadu daudzinājums baznīcās svētdien, 16. novembrī 3 vietās: **Betlemes baznīcā** ar sek. skolas aktu; **Frīportā**, Kristus baznīcā un **Bronksā** Sv. Toma baznīcā valsts svētku noskaņā.

18. novembŗa vakarā Betlemes baznīcā īpašs svētku dievkalpojums ar koncerta programmu.

CIKĀGĀ

Čikāgas latviešu ev. - lut. Cīņas draudzē, 5015 W. Ferdinand St. Māc. A. Rautenšilds.

Svētdien, 16. novembrī, pl. 10 svētdienas skola, Plkst. 11 dievkalpojums. Māc. A. Rautenšilds. Pl. 12.30 Svētdienas skolas Latvijas valsts dibināšanas atceres akts: svētbrīdis, jurista Arnolda Strautnieka referāts un bērnu priekšnesumi Verēnas Strautnieces vadībā.

Otrdien, 18. novembrī, plkst. 7.30 vakarā Latvijas valsts 40. gadu dibināšanas dienas dievkalpojums. Māc. A. Rautenšilds, tenors Voldemārs Salna, Alfrēds Matisons — vijole, Valdis Treimanis — ērģeles, dr. koris Ed. Strautmaņa vadībā, skautu karogu sardze.

DETROITĀ

Detroitas latviešu ev. - lut. Kristus draudzē piektdien, 14. novembrī jaunatnes vakars un dāmu komitejas tēja. Referēs pr. A. Skrodelis par tematu „Draudzība un māksla draugam būt".

Sestdien, 15. novembŗa vakarā Sv. Pāvila un Kristus dr. kopīgais Latvijas valsts svētku dievkalpojums Sv. Pāvila dr. bbā. Spredikos pr. A. Skrodelis „Dievs, sargi mūsu tēvu zemi; māc. V. Liventāla altāŗa runa.

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu. pl. 2,00 dienā Faith ev. - lut. baznīcā, 1000 S. Layton Bulv. Māc. J. Meisters. Svētdienas skola dievkalpojuma laikā, baznīcas sabiedriskajās telpās.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis, 66 Gordon Ave., Port Arthur, Ont., tel. 4-0302

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont. tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī, Tel. WA 4-1563

Otrdien, 18. novembrī Latvijas valsts dibināšanas svētku dievkalpojums pl. 7,30 vakarā. Dziedās draudzes koris.

Svētdien, 23. novembrī Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu pl. 11. Dziedās draudzes koris. Svētdienas skola.

Svētdien, 30. novembrī bērnu dievkalpojums pl. 11 rītā.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2516.

16. novembrī, pl. 2 p.p. Latvijas neatkarības svētku dievkalpojums svētdienas skolai, bērniem un jaunatnei. Pēc dievkalpojuma filma un priekšnesumi baznīcas sarikojumu telpās.

18. novembrī, pl. 8 vakarā Sv. Jāņa baznīcā Latvijas neatkarības svētku dievkalpojums. Koncertā piedalās: draudzes koris diriģenta J. Baruša vadībā, baritons Alb. Vītols un Vija un Anita Grigales — klavieŗu un ērģeļu dueti .

23. novembrī, pl. 2 p.p. Sv. Jāņa baznīcā Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Spredikos viesis mācītājs Jūlijs Vējiņš no Bafalo. Koris.

Sestdien, 29. novembrī — tradicionālais Ziemassvētku tirdziņš Sv. Trīsvienības baznīcas telpās.

7. decembrī, pl. 2 p.p. Pateicības dievkalpojums sakarā ar draudzes 10 gadu darbības svētkiem Sv. Jāņa baznīcā. Spredikos viesis māc. Jānis Siliņš no Filadelfijas.

Māc. A. Brieģis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

16. novembrī, pl. 2,30 p.p. Latvijas valsts dibināšanas dienas atceres dievkalpojums. Vijoles solo sniegs Pārsla Celma. Svētdienas skola.

23. novembrī, pl. 2,30 p.p., Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Svētdienas skola.

Bramptonā 15. novembrī, pl. 7,30 vakarā, Latvijas valsts dibināšanas dienas atceres dievkalpojums Grace United baznīcā. Dziedās Bramptonas latviešu biedrības koris. Tūlit pēc dievkalpojuma svētku akts baznīcas zālē.

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars, 209 E. 38th St., Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3-1182

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā 19 Victoria Ave., S. CE 2-2385.

Ceturtdien, 13. novembrī, pl. 7.00 vakarā draudzes jaunatnes vecākās grupas stunda mācītāja mājā.

Svētdien, 16. novembrī, plkst. 4-os p.p. Latvijas valsts svētku dievkalpojums ar dāmu komitejas draudzei dāvātā karoga iesvēti. Piedalās draudzes koris I. Silkovskas vadībā. Svētdienas skola plkst. 4-os p.p. baznīcas blakus telpās. Pēc dievkalpojuma baznīcas apakšējās telpās darudzes vakars ar mūzikāliem un vokāliem priekšnesumiem. Brīvs tējas galds. Pie ieejas lūgts ziedot.

Ceturtdien, 20. novembrī, pl. 7-os vakarā jaunatnes jaunākās grupas stunda 109 Ferguson Ave. South.

Hamiltonas baptistu baznīcā, Stanley Ave. un Locke ielas stūrī, telefons NO 2-7975.

Māc Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave., Winnipeg 9, Manitoba. Tel. 42-5512. Vinipegas latviešu ev. - lut. sv. Krusta draudzē, Sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa 1, Ontario. Tel.: RE 3-3906.

Latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Sparks ielā.

18. novembrī, pl. 8 vakarā Latvijas valsts dibināšanas 40 gadu atceres dievkalpojums. L. Piķele, solo dziesmas.

23. novembrī, pl. 5 p.p. Mirušo pieminēšanas dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

30. novembrī, pl. 5 p.p. bērnu un jaunatnes dievkalpojums.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr. Sudbury, Ont. Tel. OS 3-3284

Sadberijā svētdien, 16. novembrī, plkst. 13 Sv. Jāņa baznīcā (232 Pine St.) Valsts svētku dievkalpojums.

Virdžinijtaunā 23. novembrī, plkst. 13 anglikāņu baznīcā dievkalpojums.

Norandā svētdien, 23. novembrī, pl. 16 United baznīcā dievkalpojums.

MONTREĀLA

Māc. V. Sēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī

16. novembrī, plkst. 2 p.p. Latvijas valsts dibināšanas atceres dievkalpojums - koncerts.

23. novembrī, plkst. 2 p.p. Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

30. novembrī, plkst. 2 p.p. jaunatnes dievkalpojums.

Kornvallē, 22. novembrī, plkst. 7 vak. Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums. Māc. V. Šēfers.

Māc. Arturs Voitkus, 2384 Beaconsfield Ave., Apt. 12, Montreal, P.Q. Tālr. HU 9-3224. Dievkalpojumi Redeemer baznīcā, 285 Clarke Ave.

Trešdien, 12. novembrī, plkst. 8.00 vakarā — Bībeles stunda.

Svētdien, 16. novembrī, plkst. 1.30 p.p. dievkalpojums. Spredikis: Ārsts. Pēc dievkalpojuma jaunatnes pulciņa reliģiskā stunda baznīcā.

Otrdien, 18. novembrī, Valsts svētku dievkalpojums plkst. 8.00 vakarā baznīcā. Dziedās brīvm. L. Karlsone.

Svētdien, 23 novembrī, plkst. 1.00 p.p. Svētdienas skola; pl. 1.30 p.p. Mirušo piemiņas dievkalpojums ar dievgaldu. Dziedās operdziedātāja N. Valdovska. Spredikis: Viena diena. Pēc dievkalpojuma iesvētību mācību stunda.

Trešdien, 26. novembrī, plkst. 8.00 vakarā — Bībeles stunda.

ST. KATARĪNĒS

Māc. J. Praulinš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Sv. Katarīnēs Latvijas valsts proklamēšanas 40 gadu atceres dievkalpojums 16. novembrī, pl. 3,30 p.p. Kristus baznīcā, 140 Russell Ave.

Niagarā Adventa laika dievkalpojums 7. decembrī, pl. 2 p.p. latviešu ev. - lut. draudzes jaunajā Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Road.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās. Svētdienas vakaros pl. 10 Okviles raidītājs (1250) pārraida reliģiska satura programmu latviešu valodā. Māc. R. Ekšteins.

Lithuanian Trading Company

ir vislabāk pazīstamā firma Eiropā un Austrālijā. Sakarā ar to, ka ASV un Kanadā dzīvo daudz latviešu, mūsu firma atvēr jaunu latviešu nodaļu ar vadītāju JURI V I V A.

Mums ir visas atļaujas un dažādas priekšrocības sūtīt visādus standartsaiņus no Londonas uz Latviju un padomju republikām. Mēs esam vienīgā firma, kas piedāvā mantas par vairuma un iepirkšanas cenām, dodot iespēju latviešiem, kas dzīvo ASV un Kanadā, sūtīt saiņus uz Latviju. Mēs piedāvājam speciālu standartsaini, kuŗa saturā ir dažādu krāsu labāko angļu eksportdrēbju materiāli: 3¼ **jarda pelēka, 3¼ jarda brūna, 3¼ jarda tumši zila, pavisam 9¾ jarda, un tikai par vislētāko cenu — $40,-.**

Šinī cenā ieskaitīti visi izdevumi, kā: muita, nosūtīšanas, apdrošināšanas u. c. Tautiešiem, kas dzīvo Latvijā, nekas par saņemto saini nav jāmaksā.

Speciālā standartsaiņa smagums ir tikai 10 (lbs), tāpēc jums ir iespējams pasūtināt daudz un dažādas mantas no mūsu preču krājuma.

Mēs pieņemam un nosūtām arī jūsu pašu pagatavotus saiņus līdz 10 (lbs). Vienīgais jums pašiem jāsedz muitas izdevumi.

Mūsu standartsaiņu firma ir vienīgā, kas neprasa nekādu pasta, muitas vai pārējo izdevumu segšanu no pasūtinātāja. Tas attiecas uz visiem standartsaiņiem, skaitot ar $75,- kopvērtību.

Visi mūsu sūtījumi garantēti un apdrošināti. Apsolām, ka saini saņems pēc 3—5 nedēļām.

Mūsu preču sarakstā atrodami līdz 600 priekšmetu, t. i. ĀDAS, MĀJSAIMNIECĪBAS PIEDERUMI, PULKSTEŅI, AKORDEONI, APAVI, GATAVI VĪRIEŠU UN SIEVIEŠU APĢĒRBI, MEDICĪNAS PIEDERUMI u. t. t. Uz jūsu pieprasījumu mūsu latviešu nodaļas vadītājs J. Viva izsūtīs jums paskaidrojumus un priekšmetu sarakstu (katalogu).

T ā p ē c r a k s t i e t m u m s n e k a v ē j o t i e s.

LITHUANIAN TRADING COMPANY,
Latvian Section,
1, A, Hunt Street, London, W., 11, Great Britain

Mēs meklējam pārstāvjus ASV un Kanadā.

Dr. ROMAN PNIEWSKY

Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē.
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P. Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 8—9 vakarā.

Sūtīšanai piederīgiem, draugiem un paziņām

P I E D Ā V Ā J A M

Vilnas dzija, sevišķi miksta, piemērota zīdaiņu pūriņiem, 100 gr		$1.70
Vilnas dzija, piemērota kamzoļiem, jakām, cimdiem u. c., 100 gr.		$1.35
Dāmu veļas komplekts (Charmease), 265 gr.	$6.75 —	$6.56
Dāmu veļas komplekts, apakšsvārki un bikses, nailons, 140 gr.	$4.80 —	$6.60
Siltas dāmu veļas komplekts, 50% vilna, 50% kokvilna, 165 gr.		$4.80
Vilnas dāmu veļas komplekts, 165 gr.		$6.80
Dāmu veļas komplekts, kokvilna ar mežģinēm, 115 gr.		$3.80
Vilnas apakšbikses, dāmām, 120 gr.		$3.50
Dāmu krekliņi, tīras vilnas, bez piedurknēm, 90 gr.		$2.80
Dāmu cimdi, kokvilnas triko, pāris 50 gr.	$1.40 —	$2.60
Dāmu cimdi, krepnailona, pāris 25 gr.	$2.60 —	$3.20
Dāmu dūraiņi, pāris 25 gr.	$2.00 —	$3.80
Dāmu džemperi, 275 gr. $5.80—	$7.60—	$10.50
Galvas lakati, rajonvilnas, 100 gr., sākot ar		$1.25
Komplekts kungu apakšveļas ar garām piedurknēm un stilbiem, kokvilnas triko, 585 gr.	$4.50 vai	$5.25
Komplekts kungu apakšveļas ar īsām piedurknēm un gariem stilbiem, kokvilnas triko, 350 gr.	$4.25 vai	$4.95
Komplekts kungu apakšveļas bez piedurknēm, ar īsiem stilbiem, kokvilnas triko, 215 gr.	$2.80	$3.60
Kungu virskrekls, poplina, 300 gr., sākot ar		$6.90
Kungu cimdi, kokvilnas triko, 70 gr.	$1.00	$2.20
Kungu jaka, vilnas, pogājama, 380 gr.	$8.90 vai	$13.50
Kungu svīteris, 100% vilnas, 710 gr.	$10.80 vai	$18.75
Tīras vilnas šalle, 175 gr.	$2.40 vai	$3.60
Vilnas sega, 875 gr.	$9.50 vai	$12.50
Dāmu vai kungu lietus mēteļi, impregnēti, 1150 gr.	$15.50	$23.75
Dāmu zeķes		
Nailona, pāris 45 gr.		$1.50
Tīkla nailona, pāris 45 gr.		$2.00
Krepa nailona, pāris 60 gr.		$2.25
Vilnas, pāris 100 gr.		$2.50
Tīras vilnas, biezas, 120 gr.		$3.40
Kungu zeķes		
Vilnas ar nailona pastipr., 120 gr.		$1.80
Spunnailona, pāris 85 gr.		$1.20
Krepa nailona, pāris 55 gr.		$1.60
Slēpētāju zeķes, norvēģu, dāmu un kungu, pāris 175 gr.		$1.75
Dāmu vai kungu ādas cimdi ar oderi 150 gr.	$5.60 vai	$7.40
APAVI, ĀDAS UN GUMIJAS PRECES		
Ādas cepure, Kanadas, ausaina, 190 gr.		$4.75
Silti, nemirkstoši nailona zābaciņi (botes) dāmām, mazgājami, ar imitētas aitādas silto oderi, 950 gr.		$9.50
Gumijas stulmu zābaki dāmām un bērniem līdz Nr. 42, 1300 gr.		$6.50
Gumijas stulmu zābaki vīriešiem, 1700 gr.		$8.50
Vīriešu galošas, 550 gr.		$3.50
Slēpju zābaki kungiem vai dāmām, 1600 gr.	$14.60	$16.60 vai $18.00
Garie zābaki ar jērādas oderi vīriešiem, 2800 gr.		$31.00
Ūdens zābaki, chromādas, viscauri oderēti, 1900 gr.		$27.00
Dāmu zābaciņi, brūni vai gaiši brūni, ar sevišķi izturīgu pazoli, līdz Nr. 36, 1700 gr.		$14.00
virs Nr. 36, 1750 gr.		$19.50
Dāmu kurpes ar ādas pazoli, svars pāri 800 gr., sākot ar		$10.80
Dāmu kurpes ar vieglu gumijotu pazoli, 800 gr., sākot ar		$9.50
Kungu kurpes pēc izvēles, 1000 gr.		$17.50
Melnas vai brūnas solidas kungu kurpes ar dubultzoli, 1100 gr.	$13.60	$15.50
Kungu ielas kurpes ar gumijas vai ādas zoli, 1400 gr., sākot ar		$10.80
Kungu sandales, darba vai sporta apavi, 600 gr., sākot ar		$7.50
Dāmu, kungu un bērnu mājas kurpes, 250 gr.		$3.00
Kamieļvilnas mājas kurpes, kungiem vai dāmām 350 gr.		$2.20
Melna vai brūna, ļoti labas kvalitātes kurpju virsāda, 16—17 kv. pēdas, 5—6 pāriem kurpju līdz ar oderādām, 100 gr.		$20.60
Īsta zoļāda, ļoti labas kvalitātes, 1000 gr.	$4.20 vai	$6.00
Ādas portfelis, trisdaļīgs, 700 gr.	$8.50, $14.00 vai	$28.00
Zeķturi - korsete - elastiga (3 lielumi)	$2.40, $3.40 vai	$4.80
Veļas gumija, 15 metri		$0.90
Dāmu vai kungu rokas pulksteņi (17 akmeņi), sākot ar		$18.00

Saini sagatavojot, — neaizmirstiet atskaitīt no vēlamā svara daudzuma 1 kg — 1,5 kg (smagākām) iesaiņojumam. Šinī sarakstā minētos priekšmetus var novietot arī t. s. standartsaiņos (kas izziņoti iepriekšējos sludinājumos) līdz vēlamajai svara robežai.

Pie saiņa izdevumu kopsummas vēl jāpieskaita licencei un pārsūtīšanai:

5 kg sainim	$5.60	10 kg sainim	$7.60
15 kg sainim	$9.50	20 kg sainim	$10.40

Katrs sainis ir apdrošināts — pazušanas gadījumā nosūtām otru saini vai arī izmaksājam naudu atpakaļ. Saiņi Latvijā nonāk 3—6 nedēļu laikā. Par saņemšanu piesūtām saņēmēja parakstītu pavadzīmi.

DV GRĀMATNICAS SAINĪŠU DIENESTS,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada.

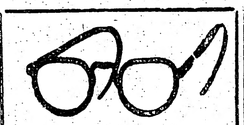

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

Mūsu laikraksta pārstāvis
VILIS MIĶELSONS
Kalamazū, 426 N. Prairie Ave, pieņem sludinājumus un kārto abonementus.

Frank Vass RA
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave., Apt., 403
College un Spadina ielas stūrī)
Tel. birojā — WA 2-6111
WA 2-6112, Toronto.

Danforth - Logan raj.
IZĪRĒJAMA
MĒBELĒTA ISTABA AR virtuves lietošanu.
Zvanīt HO 1-2256, Toronto.

Beach rajonā
IZĪRĒJAMS
DZĪVOKLIS, kā arī mēbelētas un nemēbelētas ISTABAS.
Uz vēlēšanos garāžas.
Zvanīt katrā laikā.
OX 1-8329, Toronto.

IZĪRĒJAMA
liela istaba ar virtuves lietošanu
pilsētas austrumu daļā.
Tel. HO 3-4642, Toronto.

IZĪRĒJAMA ISTABA SIEVIETEI
par 10 g. vecas meitenes pieskatīšanu vakaros.
Zvanīt BA 5-8069, Toronto.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM
Tel. LE 4-1403

KLAUSIETIES
LATVIEŠU MŪZIKU
LATVIEŠU ZIŅAS
LATVIEŠU FIRMU PAZIŅOJUMUS
LATVIEŠU RADIO RAIDĪJUMOS
Otrdienu vakaros no pl. 8,30—9,00.
CHLO - RADIO RAIDĪTĀJĀ
VIĻŅA GARUMS 680
LONDON ST. THOMAS

E. RUDZĪTIS, pārstāvis pie
I. MAWRODIN REALTOR,
2543 Dundas St., W., Toronto, Ontario,
tel. RO 7-3121.
MEMBER OF TORONTO REAL ESTATE BOARD.

PAR MAYOR
CORNISH | X
Godīgums un rūpes par nākotni.
Spējīgs, ar lielu pieredzi.
Ja vēlaties palīdzēt, zvaniet EM 3-6403.

F. JOSEPH CORNISH, Q.C.

TORONTO DAUGAVAS VANAGU TEĀTRIS
svētdien, š. g. 16. novembrī, pl. 16,00 izrādīs
BĒRNU LUGU
ROBINSONS
Sv. Andreja baznīcas telpās.
Biļešu cenas pieaugušiem $1,-, bērniem $0.50. Vietas nebūs numurētas.

SPORTS

ARTURS GARNEJS DĀVĀ CEĻOJOŠU KAUSU LATVIEŠU ŠACHAM

Kausu pirmoreiz ieguva A. Zuntaks

Latvieši laiku pa laikam ir pratuši šachā gūt ievērojamus panākumus pasaules mērogā. Arī tagad mums netrūkst ievērojamu vārdu, kas lieliski reprezentē latviešus šinī smadzeņu sportā. Arī Kanadā ir liela latviešu šachistu saime, no kuras daudzi spēlē kanadiešu u. c. šacha klubos. Diemžēl, mums pašiem līdz šim nav bijis organizēts šachs, un tāpēc pēdējo 3 gadu laikā nebija, kas rūpētos, lai Baltiešu sporta svētku turnīrā būtu reprezentēti arī latvieši. Latviešu YMCA's atklātais šacha turnīrs A. Zuntaka vadībā izdevās ļoti labi un turnīra rezultāti dod cerību, ka jau šinī sezonā latvieši startēs Kanadas meistarībā ar savu vienību. Lai atbalstītu latviešu šachu, uzņēmējs Arturs Garnejs, kas pats savā laikā bija ļoti labs šachists, dāvināja šim šacha turnīram skaistu kausu, ko iegūs šachists, kas to izcīnīs 3 gadus pēc kārtas, vai 5 gadus kopskaitā. Uzvarētājs, reizē ar ceļojošo kausu, iegūs tā atveidu miniatūrā. Piektdien, 7. novembrī, Centrālās YMCA's telpās A. Garnejs kausu pasniedza A. Zuntakam, kas to izcīnīja pirmoreiz, novēlot, lai nākošā gadā turnīra dalībnieku skaits nebūtu 9, bet vismaz 19. Latviešu YMCA's valdes priekšsēdis Ž. Zentiņš 2. vietas ieguvējam A. Augulim pasniedza kausu, bet 3. vietas ieguvējam R. Kochalam — grāmatu. Pārsteiguma balvu, grāmatu, saņēma Kr. Smilga, arī pirmās un otrās vietas ieguvējiem tika pasniegtas grāmatas.

Latviešu YMCA's jaunā valde

Piektdien, 7. novembrī, jaunievēlēta Latviešu YMCA's valde, piedalōties arī labvēlim A. Garnejam, tikās savā pirmajā sēdē. Valde konstruējās šā: valdes priekšsēdis Ž. Zentiņš, prža biedrs un sekretārs V. Galviņš, kasieris Z. Zamuels, biedrzinis M. Groskaufmanis, mantzinis J. Cirulis, bet locekļi A. Freibergs un E. Soste.

Rev. kom. A. Stašāns, M. Ozoliņš, A. Rāva.

JOSEPH CORNISH,

kas kandidē Toronto pilsētas lielvecākā amatam nākošajās pašvaldības vēlēšanās, ir pazīstams kā enerģisks vīrs, kas, ja viņu ievēlēs, sola torontiešiem daudzus uzlabojumus. Viņš dzimis 1911. gadā. Pirmā pasaules kara laikā mācījies Anglijā. 1919. gadā atgriezies Kanadā, kur turpinājis izglītību Toronto Royal Military College un Osgoode Hall. 5½ gadus dienējis armijā, no tiem 3 gadus pavadījis Eiropā — Anglijā, Italijā, Beļģijā un Vācijā. Darbojas daudzās organizācijās un ieņem vadošos posteņus. Pilsētas valdes dienestā strādā kopš 1950. gada. No 1950. līdz 1952. gadam bijis pilsētas galvas biedrs otrā iecirknī. No 1955. līdz 1958. gadam — revidents.

Cornish aktīvi atbalstījis imigrāciju un veicinājis jaunkanadiešu labklājību šinī zemē. Cornish saka, ka nebūs nevienas etniskās grupas, kas viņu nepazītu. Nebūšot arī neviena, kas varētu teikt, ka viņš nav palīdzējis. Cornish cer uzlabot iedzīvotāju dzīves standartu; viņš raudzīsies, lai nodokļi tiktu taisnīgi sadalīti, būs vienmēr pakalpīgs un katram iedzīvotājam pieejams arī pēc ievēlēšanas par pilsētas vecāko, tāpat kā viņš to darījis līdz šim. Cornish cer, ka jaunkanadieši viņu atbalstīs nākošajās vēlēšanās.

BALTIEŠU DRAUGS . . .

(Pārnesums no 5. lpp.)

rādās vairākos zinātniskos izdevumos profesora Nērmana ziņojumi par atradumiem pie Grobiņas, bet Zviedrijas senvēstures kopsakarā tie apskatīti viņa ar nacionālu patosu sarakstītajā darbā „Zviedrijas pirmais diženuma laiks (Sveriges första storhetstid, 1942). Tikai šogad, pēc dēkainas grāmatas tapšanas vēstures, iznākusi pilnīga un plaša monografija par izrakumiem un atradumiem Grobiņā, ar kartēm, plāniem un bagātu illustrātīvo materiālu (Grobin - Seeburg, Ausgrabungen und Funde). Šī monografija vainago visu Nērmana mūža darbu, kas manifestējas ap 250 zinātniskās publikācijās. Neviens zviedru,ne latviešu senvēsturnieks nevarēs atstāt neievērotu šo pētījumu, kur, analizējot senu tekstu liecības, Nērmans identificē Grobiņas koloniju ar Jūrpili (Seeburg) Kursā.

Lai godinātu baltiešu draugu profesoru Birgeru Nērmani, kas gan ar brošūrām, gan ar avīžu rakstiem un runām nebeidz atgādināt, ka Baltijas tautām ir tiesība patstāvīgi veidot savu dzīvi dzimtenē, ka krievu okupanti ir nolaupījuši viņu brīvību, baltieši 8. oktobrī bija rīkojuši viņa godināšanu. Par tās norisi, veltīm (igauņu mākslinieka E. Oles darinātu Birgera Nērmana portretu) un adresi rūpējās īpaša komiteja, kurā latviešus pārstāvēja Dr. V. Ginters no Nacionālā fonda Skandinavijā.

Lai profesoram Birgeram Nērmanim sokas vēl daudz senās vēstures ceļus staigāt, jo — kā viņš pats saka: — pensionāra gadi ir labākie darba gadi!

Lidija Švābe.

Selonijas kausa izcīņa basketbolā
ČIKĀGAS DV – TORONTO DV
SESTDIEN, 15. NOVEMBRĪ, PLKST. 17,00,
JARVIS COLLEGIATE ZĀLĒ,
Jarvis / Wellesley ielā.

ZIEMASSVĒTKU SAIŅI

Papildinot mūsu 1958. g. janvārī izsūtīto vispārējo cenu katalogu, informējam, ka nosūtam vēl šādus Ziemsvētku sainīšus:

DS—25 — neto svars 1600 g.: 1 p. dāmu ielas kurpju, 2,5 m vilnas kleitas drāna, angļu, 1 pāris krepnailona zeķu, 1 pac. šuj. adatu, 20 gab. balto svecīšu **$30.00**

VS—55 — neto svars 2000 g.: 1 p. kungu ielas kurpju, 1 pāris vilnas zeķu, 1 poplīna virskrekls, 1 kakla saite, 3 gab. kabatas lakatiņu, 20 gab. bārdas dzenamo asmeņīšu, 20 gab. Ziemassvētku svecīšu, baltās **$30.00**

Jūsu informācijai atzīmējam izvilkumu no mūsu vispārējā saraksta:

DS—21 — Dāmu kostīma drāna, angļu kamgarns 2,5 m, ar visiem piederumiem **$40.00**

DS—22 — Dāmu ziemas mēteļa drēbe, vilnas, 2,75 m, ar visiem piederumiem **$44.00**

VS—51 — Kungu uzvalku drāna, labas kvalitātes, angļu vilnas kamgarns, ar visiem piederumiem **$42.00**

VS—53 — Kungu ziemas mēteļa drāna, vilnas, 2,75 m, ar visiem piederumiem un vatelīnu **$48.00**

Piezīmējam, ka visi vilnas audumi ir angļu fabrikāts. Standartsaiņus var apvienot. Tādā gadījumā no cenu kopsummas jāatskaita $3.00, vai arī tos var papildināt ar citām precēm pēc mūsu cenu saraksta.

Vispārējais cenu saraksts pieprasāms un pasūtinājumus var nodot **DV KV kasierim:**

Mr. J. Ronis, 2 David St., Brampton, Ontario.

Ziemassvētku saiņiem pasūtinājumi nododami vēlākais līdz 20. novembrim.

IMANTA

Apgādā IMANTA
iznākusi papildskolām un pašmācībai
P. DREIMAŅA
LATVJU TAUTAS VĒSTURE
otrs papildināts izdevums, 184 lpp.
Grāmata dabūjama apgādā un grāmatnīcās, kas izdarījušas norēķināšanos ar apgādu par iepriekšējiem izdevumiem. — Cena $3,90. — Pasūtinot apgādā līdz 30. nov. — $3,00 par eksemplāru.

IMANTA PARCEL SERVICE
Oldmarken 12, Söborg, Copenhagen, Denmark.
SVARĪGS PAZIŅOJUMS
Saiņus piederīgajiem uz Latviju un Krieviju ar iepriekš samaksātu krievu muitu (piederīgiem nekas nav jāmaksā), apdrošinātus pret pazušanu, no Venecuēlas, Čiles, Peru un Brazilijas u.c. Dienvidamerikas zemēm pieņemam tieši vai ar mūsu pārstāvju starpniecību.
Mr. A. Gulbis, Apartado 4559, Caracas Este, D.F. Venezuela.
DV grāmatnīcā, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada.
Mr. D. Ozners, 4 Summit Street, East Orange, USA.
Lūdzam pieprasīt katalogus un drēbju paraugus nesaistošam ieskatam. — Piezīmējam, ka mūsu katalogos minētajās cenās ir ierēķināta krievu noteiktā muita. — Saiņi ir ceļā 12—18 dienas. Tā pasūtinājumus, kas ienāks līdz novembra beigām, cerams, Latvijā saņems vēl pirms svētkiem. — Lūdzam nekavēties ar pasūtinājumiem.

MADISON FURS
MAKER TO WEARER
Ietaupiet $150 līdz $250
UZ MŪSU AUGSTĀKĀS
KVALITĀTES KAŽOKIEM

	Parastā cena $	Pārdodam $
Elektrizēti roņādas mēteļi, ar krāsotiem trušu un minku apšuviem	245	89
Gludas aitādas mēteļi	225	139
Persiešu karakula mēteļi (krāsoti) melni un pelēki	225	139
Dabiski, pelēki teļādas mēteļi	285	159
Muskrat mēteļi (krāsoti) visjaunākos toņos	369	209
Pelēki karakuļa mēteļi	475	269
Šķērēti rakuna mēteļi (krāsoti)	545	289

NO MONEY DOWN 416 BLOOR W. PHONE WA 2-9464
2½ BLOCKS EAST OF BATHURST
DAILY 9 P.M. SAT. 6 P.M.

LABI PAZĪSTAMĀ KAŽOKU FIRMA TORONTO

Madison Furs, 416 Bloor ielā, Toronto, ir labi pazīstama ar saviem kažokiem un kažokādu izstrādājumiem. A. Lichters šo firmu ir nodibinājis pirms 15 gadiem. Pirms iecelošanas Kanadā Lichteram savi uzņēmumi bija Francijā, kā arī citās Eiropas zemēs. Sakarā ar to viņam ir liela pieredze šajā nozarē. Viņš labi pazīstams kā laipns un izpalīdzīgs tirgotājs, kas saviem klientiem katrā laikā gatavs pakalpot. Viņa uzņēmumā gatavotie kažoki un kažokādu izstrādājumi liecina, ka tos gatavojis labs amatnieks, kam liela pieredze ne tikai pagatavošanā, bet viņam ir arī labi pazīstamas jaunākās modes prasības. Lielā preču izvēle un labā kvalitāte, kā arī pieņemamās cenas, ir faktori, kas visus šos gadus veicinājuši firmas attīstību.

APKĀRT ZEMES LODEI

⊕ Dāņi ir stipri uztraukušies par pieaugošo alkoholismu Grēnlandē,jo vismaz trīs ceturtdaļas no turienes noziegumiem, prostitūcijas, lipīgajām slimībām un ārlaulības bērniem esot radušies kā pārmērīgas žūpības sekas. Grēnlandes ārsti ieteic atkal iekārtot alkoholisko dzērienu racionēšanu, kāda tur pastāvēja līdz 1955. gadam.

⊕ Pēc statistiskām ziņām Austrijas alkohola patēriņš pēdējā gadā „sitis" visus rekordus, kādi bijuši kopš 1918. gada. Septiņi miljoni austriešu tagad ik dienas kopsummā iztukšojot turpat trīs miljoni glāžu alus, vienu miljonu glāžu vīna un 28 tūkst. pudeļu degvīna vai citu līdzīgu dzērienu.

⊕ Pavisam dumji izgāja Šveicē kādai lapsai, kas iebrukusi kādā zosu audzētavā (Mönthal) un nogrābusi treknu kumosu. Pārējās zosis ar knābjiem nogrābušas lapsu pie astes un sacēlušas tādu lembastu, ka atsteidzies zosu saimnieks un kūmiņu nogalinājis.

⊕ Īstenībai laikam tuvojas kāds sens mašīnrakstītājas sapnis — rakstāmmašīna, kas raksta bez kļūdām. Tādu 1959. gada Hanoveras rūpniecības izstādei pieteicis turienes sekretāru kursu skolotājs Sigfrīds Gastenmaijers. Viņa izgudrojumu esot jau reālizējušas 2 lielākās vācu biroju mašīnu fabrikas, izgatavojot elektriskās rakstāmmašīnas ,kurās iebūvētas pagaidām vēl lajiem neizprotamas ierīces, kas „uzkrāj" taustiņu piesitienus tā, ka „pārsišanās" rezultātus rakstītājs var labot pirms tie ir uz papīra. Izgudrotājs sola 100% kļūdu labošanas laika samazināšanu.

⊕ Parīzes policija ar INTERPOLA palīdzību grib vērsties pret Parīzes dāmu modes „nelietīgu" valkāšanu un vēlas panākt visā pasaulē Parīzes modeļu nelikumīgu atdarinājumu apkarošanu. Pēdējos gados Parīzes modes noteicēji arvien vairāk uztraucas tādēļ, ka dāmas, kuras par bargu naudu nopērk viņu tērpu modeļus, tos atlauj savām skroderienēm „nošpikot", bet bieži šos tērpus nododot arī kā paraugus masu produkcijai lētajiem tautas velkaliem .

⊕ Savu 75 gadu jubileju nesen atzīmējušas arī īsās bavāriešu ādas bikses (Krachläder ne). Tās kā pirmais sācis valkāt skolotājs Jozefs Fogels Venedlšteinas apkārtnē. No sākuma „trakais" skolotājs kas dibinājis arī bavāriešu tautisko tērpu valkātāju kopas, izsmiets un uz viņa īsajām biksēm rādīts ar pirkstiem. Tagad īsās ādas bikses kļuvušas ne vien par bavāriešu, bet arī par visu šveiciešu simbolu.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

14. novembrī lietuviešu mājā, 1190 Dundas St., W., studējošo tuvināšanās vakars.

16. novembrī, Sv. Andreja baznīcas zālē DV teātra izrādē — Robinsons.

16. novembrī — Tērvetes skautu vienības draudzības vakars TLB telpās.

22. novembrī, pl. 8 v. Latvijas 40 gadu svētku akts un koncerts baptistu baznīcas telpās. Walmer Road.

29. novembrī, plkst. 7,30 Toronto latviešu b-bas 10 g. atceres vakars biedrības telpās.

29. novembrī, pl. 8 vak. Sv. Andreja baznīcas zālē Smilšu torņa atkārtojums.

29. novembrī, no plkst. 11 rītā līdz 7 vak., Sv. Trīsvienības baznīcā, 617 Sherbourne ielā, tradicionālais Ziemassvētku tirdziņš.

No 30. novembra līdz 14. decembrim O. Grebžes gleznu izstāde, 198 Osler ielā.

6. decembrī, pl. 6.30 vak. Maigas Jēkabsones - Dežardēnas koncerts Casa Loma zālē.

23. decembrī Latviešu YMCA's un Lāpas tradicionālais eglītes vakars Centrālās YMCA sarīkojumu zālē.

10. janvārī — LMM kluba sarīkojums.

27. janvārī 1959. g. — Preses ba le Kolumba zālē.

7. februārī — tradicionālais karnevāls Palace Pier telpās. DV Toronto nodaļa.

27. februārī — Poļu zālē KLMA karnevāls.

HAMILTONĀ

22. novembrī — Latvijas valsts dibināšanas atcere.

29. novembrī — DV Hamiltonas nodaļas biedru vakars.

6. decembrī — DV Hamiltonas nod. Sporta kopas „Sparta" balle.

ST. KATARĪNĒS

29. novembrī Daugavas Vanadžu kopas gadskārtējais sarīkojums Atlanta klubā.

Mūsu laikraksta pārstāvis

ANGLIJĀ

G. ZARIŅŠ,

11 Alexandra Gdns,

London, N. 10. Tel. TUD 0871,

pieņem jaunus abonentus, kā pieņem un sniedz informāciju, arī abonementu pagarinājumus.

BIJ' MAN VIENAS PĪLES DĒĻ . . .

Tie laiki, kad jaunībā vienas meitas dēļ ar velosipedu braucām sešus kilometrus uz kaimiņpagasta zaļumballi, pamazām pazūd kaut kur mūsu dzīves memuāru otrā nodaļā. Tagad bez sava autiņa šajā zemē neviens par kārtīgu meitās braukšanu lai nedomā. Mans draugs Jānis, kam šovasar pajuka romantiskas attiecības ar Ilgu, jau kopš septembra sākuma meitās no Toronto brauc tikai uz Detroitu. Detroita viņa vērtējumā esot paša labākā pilsēta Ziemeļamerikas kontinentā, kur vēl skanot vecā un mīļā dziesma „Bij' man vienas rozes dēļ" un Amors tur nešaujot vairāk ar novecojušām bultām, bet gan, ja nepieciešams, metot pat pa atombumbai. Un daiļam dzimumam tur neesot nekāds taupīšanas laiks. Draugu Jāni es te piemīnu ar nolūku, jo pēdējās trīs nedēļas Detroitā viņš nav manīts. Jānis nupat kā atgriezās no trīs nedēļu ilgām pīļu medībām Saskačevanas prerijā.

Mans Jānis kopā ar vēl diviem tautiešiem uz pīļu medību vietu turp un atpakaļ nobrauca tikai apm. 2.500 jūdžu. Rezultāti: Jānis vien saldētavā nodevis 36 pīles, 4 zosis un pusduci prērijas vistu. Arī draugi ar putnu gaļu ir nodrošināti līdz nākošiem Jāņiem. Medību vieta — Wilkie-Unity, Saskačecanā. Medību pirmajā nedēļā, nereti uz nopļautiem labības laukiem mūsu mednieki esot saskaitījuši, jeb labāk sakot aprēķinājuši kādas farmas tuvumā ap 10.000 pīļu. Uz pīlēm tur sabraukuši bezgala daudz amerikāņu, gan republikāņi, gan demokrati. Vietējie mednieki uz amerikāņiem labu prātu neturot, jo neskatoties uz partiju piederību, tie visi esat labākie pīļu aizbaidītāji. Jeņki šaujot uz katru putnu, vienalga, vai ir pa šāvienam, vai nav. Bijušas dienas, kad municijas kūpinātāji producējuši ne mazāku troksni kā pie Kvemojas. Tukšā tomēr māiā neviens neesot aizbraucis, jo vietējie farmeri esot ļoti ieteicama vieta, kur iegriezties, lai par nelielu atlīdzību varētu fotografēties kopā ar medību suni un pusduci pīļu.

***

Nesakiet, ka mūsu Saskačevanas pīļu mednieki visi nav vairs mājā, jo tie pīļu dēļ izbraukājuši gandrīz pus Kanadas. Leons Shellabargers, Spendar pilsētiņā Alaskā jau tagad aicina visus medniekus ciemā uz polāro lāču medībām. Starp citu viņš garantē, ka bez lāča jūs mājās nemaz neatgriezīsities. Tajā pašā laikā „White Hunters Ltd." piedāvā savus pakalpojumus lauvu medībām Afrikā. Ja niekošanās ar Kanadas aļņiem jums jau apnikusi, rakstiet šim uzņēmumam: Box 12450, Nairobi, East Arfika. Trīs dažādas kompanijas no Indijas par diezgan sālītu honorāru nupat man piedāvā retu izdevību — pamedīt tīģerus Indijā. Jutos par šo piedāvājumu ļoti pagodināts, līdz atklāju, ka mans darba vietas menedžeris, kas ir starptautiski pazīstams lietpratējs ieroču un šaušanas jautājumos, humora pēc uzdevis manu vārdu un adresi kādai Ziemeļamerikas mednieku apvienības žurnāla redakcijai. Zinot, ka Indija ir patālu, mans šefs gan silti ieteic man propagandēt medības Meksikā. Tas prieks tur iznāktu pavisam lēts, jo viens mūsu dolars tur esot vērts 12 meksikāņu peso, un alus tur maksājot tikai 10¢ pudelē.

***

Mūsu mednieki šogad bezgala labi veicas ar aļņu medībām. Lazdiņu laulāts pāris ir dabūjis savu aļņi un nu vismaz 5 torontiešu mājās jau tuvākā laikā eventuāli tautiskus intarsiju šķivjus pie sienām nomainīs brangi aļņu ragi. Vismaz, vēl nav zināms neviens šogad nomedīts briedis. Dr. P. Bārdiņš, apstiprinot vājos briežu medību panākums, tomēr cer, ka ar aukstāka laika iestāšanos arī šie ragaiņi nekur neizbēgs.

***

Pirmais nopietnais aukstuma vilnis uznākšot ap 20. novembri. Tas nu nozīmē, ka lielajai žibulētāju brālībai būs jāuzsāk gadskārtējās nodarbības. Pavisam ieskats makšķernieku literātūrā liecina, ka arī tie laiki, kad žibulētāji ar smagām virgām, kažokos satuntulojušies, uz Kočinčinga ezera mēdza gandrīz sasalt par sālstabiem, ir jānoraksta pagātnē. Ja negribiet, lai jūsu brālības progresivie biedri jūs aizmuguriski nodēvē par reakcionāru, bezpartejisku boļševiku, tad jau laikus padomājiet par modernāku paņēmienu un rīku iegādi. Āliņģus šogad ērti varēšot darināt ar pārnesamu, motora dzītu ledus urbi. Lai visa diena nebūtu jānosēd pie āliņģa, kur asari nemaz nav domājuši pat tuvumā ciemoties, jums būs jāiegādājas Nebraskas valstī darinātais instruments, kas saucās „Fischscope". Tas ir 6×24 collu liels optisks instruments, kas maksā $9,95 un ar kuru jūs varat no āliņģa redzēt pat līdz 30 pēdu dziļumam. Šis ūdens tālskatis, liekas, būs diezgan noderīga lieta. To var pasūtināt 206 So. Main St., West Point, Nebraska. Un beidzot, lai jums nebūtu jāsaldē kājas uz ezera — daudzajiem siltajiem filča zābakiem nupat pievienojies t. s. „Outdoor foot Warmer". Tas izskatās pēc parastās iepirkšanās somas. Siltumu ražo jūsu šķiltavās lietotais šķidrums. Sildītājs maksā $9,95 un, ja kājas nesasils kā pienākās, tad visa nauda garantēti tiks atmaksāta. Auksto kāju sildītāju ražo pavisam siltā ASV daļā — Teksasā. Ja gribat pasūtināt, man nav zēl — te ir fabrikanta adrese: 121 N 8-th St., Waco, Texas. U.S.A.

A. Pelēkais.